HERRLJUNGA KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2019-03-18

Plats och tid	Herrljunga kommun, Kommunhuset, Sämsjön kl. 08.30-12.30 Ajournering kl. 09.50-10.10
Beslutande	**Beslutande** Gunnar Andersson (M), ordförande Jessica Pehrson (C), 1:e vice ordförande Mats Palm (S), 2:e vice ordförande Simon Fredriksson (C) tjs. ers. för Andreas Molin (C) §§ 38-41 Christina Abrahamsson (M) tjs. ers. för Fredrik Svensson (KD) Kent Johansson (KV) tjs. ers. för Ronnie Rexwall (KV) Lennart Ottosson (KV) Håkan Körberg (L) tjs. ers. för Elin Alavik (L) **Beslutande** Magnus Fredriksen (S) tjs. ers. för Kari Hellstadius (S) Kerstin Johansson (S) Jacob Brendelius (SD) tjs. ers. för Jimmie Stranne (SD) Andreas Molin (C) §§ 42-62
Övriga deltagare	**Personal** Niels Bredberg, kommundirektör Moa Andersson, nämndsamordnare Emelie Cergic Boberg, kanslichef Christian Hallberg, räddningschef §§ 38-40 Irene Andersson, Tf kostchef § 42 Marie Granberg-Klasson, personalchef § 48 Gun Rydetorp, lönechef § 48 Linda Rudenwall, ekonomichef §§ 50-55 Emil Hjalmarsson, kommunarkitekt § 58 **Ej tjänstgörande ersättare** Lise-Lott Hellstadius (S) Magnus Jonsson (V) Simon Fredriksson (C) §§ 42-62
Utses att justera	Kerstin Johansson (S)
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, Herrljunga, 2019-03-20 kl. 13.30
Underskrifter	Sekreterare: Moa Andersson Ordförande: Gunnar Andersson Justerande: Kerstin Johansson

Paragrafer 38-62

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2019-03-18
Datum för anslags uppsättande	2019-03-20
Datum för anslags nedtagande	2019-04-11
Förvaringsplats för protokoll	Kommunkontoret, Herrljunga kommun
Underskrift	

Innehållsförteckning

§ 38 Ändring av dagordningen ... 3
§ 39 Utredning en effektivare räddningstjänst (information) ... 4
§ 40 Årsuppföljning av Herrljunga kommunens säkerhet och krisberedskap ... 5
§ 41 Svar på medborgarförslag om att upprätta farthinder vid Nästegårdsgatan ... 6
§ 42 Svar på medborgarförslag om mer valfrihet i skolan ... 8
§ 43 Förslag till ändrat beredningsorgan för medborgarförslag om inköp av glasskåp för boulepriser ... 10
§ 44 Svar på motion om förändring av uthyrningsavgifterna i Fritidsanläggningar ... 11
§ 45 Svar på återremiss gällande motion om ändrad mötesdag för fullmäktigemöten i Herrljunga kommun ... 12
§ 46 Redovisning av ej färdigberedda motioner 2019 ... 13
§ 47 Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2019 ... 14
§ 48 Tillägg till pensionspolicy Herrljunga kommun ... 15
§ 49 Prövning av ansvarsfrihet för Sjuhärads samordningsförbunds styrelse ... 17
§ 50 Årsredovisning 2018 för Herrljunga kommun ... 18
§ 51 Hantering av nämndernas över- respektive underskott 2018 ... 20
§ 52 Hantering av investeringar 2018 ... 22
§ 53 Månadsuppföljning 2019-02-28 med prognos per 2019-12-31 ... 23
§ 54 Uppföljning av internkontroll 2018 för Administration- och kommunikationsenheten ... 25
§ 55 Uppföljning av internkontroll 2018 för samtliga nämnder ... 26
§ 56 Direktjusterad paragraf Val av representant till ägarråd för Inera AB ... 27
§ 57 Öppna kommunstyrelsesammanträden ... 28
§ 58 Begäran om detaljplan för Industriområde Ölltorp, del av Vreta 13:1 ... 29
§ 59 Information från delregionala sjuk- hälsovårdssamarbetet (information) ... 30
§ 60 Firande av 6 juni 2019 ... 31
§ 61 Meddelanden ... 32
§ 62 Delegeringsbeslut ... 33

KS § 38

Ändring av dagordningen

Förslag till beslut
Ordförande föreslår följande ändring av dagordningen:

- Ärende avseende firande av 6 juni 2019 läggs till i slutet av dagordningen

Beslutsgång
Ordföranden frågar om ändringen av dagordningen godkänns och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Följande ändring av dagordningen görs:
- Ärende avseende firande av 6 juni 2019 läggs till i slutet av dagordningen

KS § 39

Utredning en effektivare räddningstjänst (information)

Sammanfattning
Räddningschef informerar om ny statlig utredning, En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54) och vad utredningen innebär för Herrljunga kommun.

Informationen läggs till handlingarna.

KS § 40 DNR KS 63/2019

Årsuppföljning av Herrljunga kommunens säkerhet och krisberedskap

Sammanfattning
Årsuppföljning av funktionsområdet för säkerhet och krisberedskap.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-02-26
Årsuppföljning för funktionsområdet för säkerhet och krisberedskap 2018

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:
- Kommunstyrelsen godkänner årsuppföljningen.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Årsuppföljningen av Herrljunga kommuns säkerhet och krisberedskap godkänns (KS § 40/2019-03-18).

KS § 41 DNR KS 205/2018

Svar på medborgarförslag om att upprätta farthinder vid Nästegårdsgatan

Sammanfattning
2018-10-17 inkom Stig Andersson och Bengt Södersten med ett medborgarförslag om att farthinder uppförs på Nästegårdsgatan, vid korsningen med St. Götgatan, i Herrljunga.

Vi, Stig Andersson och Bengt Södersten vill med detta Medborgarförslag göra Er uppmärksamma på ett problem som har pågått länge enligt den text som följer: Farthinder enl. Bilaga 1 som bifogas. Vi har konstaterat att flertalet av de bilister som använder Nästegårdsgatan från Ringleden upp mot centrum inte håller gällande hastighet ! ! Tillbud har inte fattats vid korsningen Nästegårdsgatan - St. Götgatan. Även vid G/C-väg. Nästegårdsgatan har blivit något av en s.k. "matargata" mot centrum sedan Ringleden kommit till och som har ökat efterhand...Bifogad skiss visar hur oroade vi är att en allvarlig olycka kan hända, då även en gång och cykelväg (G/C) korsar nämnda gata. Det finns fler boende utmed Nästegårdsgatan och St. Götgatan som delar vår oro. Vi anser dock, att undertecknade personer räcker för att väcka frågan. Vi hoppas att Trafiksäkerhetsrådet tar detta på största allvar.

Medborgarförslaget behandlades i tekniska nämnden 2019-01-31.

Beslutsunderlag
Tekniska nämnden § 18/2019-01-31
Medborgarförslag angående farthinder inkommen 2018-10-17

Förslag till beslut
Tekniska nämndens förslag till beslut:

- Förstärkt 30-skyltning utförs enligt det utförandet som finns på Horsbyvägen vid Horsbyskolan. Kostnaden för utökad skyltning tas ur investeringsprojekt 5508, mindre gatuarbeten.
- Efter denna åtgärd utförs en trafikmätning på Nästegårdsgatan, för att få underlag inför kommande trafikplanering.
- Medborgarförslaget anses besvarat.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning § 41

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förstärkt 30-skyltning utförs enligt det utförandet som finns på Horsbyvägen vid Horsbyskolan. Kostnaden för utökad skyltning tas ur investeringsprojekt 5508, mindre gatuarbeten.
2. Efter denna åtgärd utförs en trafikmätning på Nästegårdsgatan, för att få underlag inför kommande trafikplanering.
3. Medborgarförslaget anses besvarat.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 42 DNR KS 16/2018

Svar på medborgarförslag om mer valfrihet i skolan

Sammanfattning

Magnus Lennartsson inkom 2018-01-16 med ett medborgarförslag om mer valfrihet i skolan. Kommunfullmäktige remitterade 2018-03-18 medborgarförslaget till Tekniska nämnden.

Medborgarförslag 2018-01-16:

- *Alla elever ska erbjudas vanlig mjölk, lantmjölk och smör till smörgåsen (utöver det som erbjuds i dag)*
- *Justering av Kostpolicy görs enligt detta förslag*

Livsmedelsverket rekommenderar fetter med bra fettkvalitet, till exempel nyckelhålsmärkta sorter, i skolan för att barn behöver rätt sorts fett. Barn som växer och utvecklas behöver de nyttiga fetter som finns i till exempel oljor, inte mättat fett som finns i smör. Samtidigt finns det plats får lite mättat fett, men då är det smartare att lägga det utrymmet på till exempel grädde i maten, får att göra den godare, än på smör till smörgåsen och att laga mat på mjölk med högre fetthalt. Fettet framhäver många smaker och påverkar konsistensen på maten varför Herrljunga kommuns skolmat innehåller till viss del mättat fett genom grädde, crème fraiche och smör.

Barn behöver fett för att växa och må bra. Men det är en vanlig missuppfattning att barn behöver extra mycket fett. Barn över två år behöver inte mer fett än vuxna. De flesta barn i Sverige äter ungefär lagom mycket fett totalt sett. Problemet är att de allra flesta får för lite av de nyttiga fetterna.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2019-03-05
Tekniska nämnden § 16/2019-01-31
Medborgarförslag - Mer valfrihet i skolan inkommen 2018-01-16

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Medborgarförslaget beviljas. Får införas inom beslutad ram.

Tekniska nämndens förslag till beslut:

- Motionen avslås då vi följer Livsmedelsverkets rekommendationer och använder livsmedel med det mättade fettet i matlagningen.
- Synpunktema tages med vid nästa revidering av kostpolicy.

Mats Palm (S), Kerstin Johansson (S), Magnus Fredriksen (S) och Håkan Körberg (L) bifaller tekniska nämndens förslag.

Andreas Molin (C) bifaller ordförandens förslag.

Fortsättning § 42

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enighet med ordförandens förslag.

Omröstning begärs.

Ordförande ställer följande propositionsordning:
Ja = i enlighet med ordförandens förslag
Nej = i enlighet med tekniska nämndens förslag

Med 6 ja-röster och 4 nej-röster, 1 avstår, finner ordförande att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

(Omröstningsbilaga 1, KS § 42/2019-03-18).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget beviljas. Får införas inom beslutad ram.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 43 DNR KS 237/2018

Förslag till ändrat beredningsorgan för medborgarförslag om inköp av glasskåp för boulepriser

Sammanfattning
Kerstin Davidsson inkom 2018-12-10 med ett medborgarförslag där hon föreslår att kommunen ska införskaffa ett glasskåp till medborgarhuset där boulespelarna kan förvara alla vunna priser samtidigt som dessa visas upp för medborgarna. För närvarande står dessa priser i PRO:s lokaler i källaren på Hemgården. Vidare önskar Davidsson även att det byggs en boulehall som boulespelarna i kommunen kan nyttja. Bildningsförvaltningen var i kontakt med Davidsson 2018-12-20 för att säkerställa sig om innebörden av medborgarförslaget. Bildningsförvaltningens bedömning var att förslaget om införskaffande av prisskåp till medborgarhuset inte bör ses som en allmän kulturfråga i vid bemärkelse, oavsett om benämningen medborgarhuset syftar på biblioteket eller kommunhuset.

Bildningsnämnden behandlade ärendet 2019-02-25.

Beslutsunderlag
Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-03-05
Bildningsnämnden § 31/2019-02-25
Medborgarförslag om inköp av glasskåp inkommen 2018-12-10

Förslag till beslut
Presidiets förslag till beslut:

- Medborgarförslaget återremitteras till bildningsnämnden för fortsatt beredning.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Medborgarförslaget återremitteras till bildningsnämnden för fortsatt beredning.

Expedieras till: Bildningsnämnden, Kommunfullmäktige

KS § 44 DNR KS 230/2018

Svar på motion om förändring av uthyrningsavgifterna i Fritidsanläggningar

Sammanfattning
Bo Naumburg (V) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 3 december 2018 in en motion om en förändring av uthyrningsavgifterna i kommunens fritidsanläggningar (KF § 182/20 18-12-03). Kommunfullmäktige beslutade att lämna över motionen till tekniska nämnden för beredning. Enligt motionen är höjningen som gjordes i kommunens fritidsanläggningar för privatpersoner och företag orimlig. Förslagsvis vill man att kommunen går tillbaka till prissättningen som var innan höjningen, där priset var samma för alla invånare. Tekniska nämnden behandlade ärendet 2019-01-31.

Beslutsunderlag
Tekniska nämnden § 15/2019-01-31
Motion om förändring av uthyrningsavgifterna i våra fridisanläggningar inkommen den 2018-12-03

Förslag till beslut
Tekniska nämndens förslag till beslut:

- Motionen avslås med hänvisningen till den politiska inriktningen gentemot föreningslivet och då främst ungdomsidrotten uteblir.

Håkan Körberg (L) bifaller tekniska nämndens förslag och yrkar på ett tillägg i form av att kommunstyrelsen uppdrar åt tekniska nämnden att utreda hur den nya prissättningen påverkar uthyrningen av kommunens fritidsanläggning, både avseende ekonomiskt utfall och ur ett folkhälsoperspektiv och att utredningen återrapporteras till kommunstyrelsens sammanträde 2019-04-23.

Mats Palm (S) bifaller Håkan Körbergs (L) yrkande.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om tekniska nämndens förslag med Håkan Körbergs (L) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Motionen avslås med hänvisningen till den politiska inriktningen gentemot föreningslivet och då främst ungdomsidrotten uteblir.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt tekniska nämnden att utreda hur den nya prissättningen påverkar uthyrningen av kommunens fritidsanläggning, både avseende ekonomiskt utfall och ur ett folkhälsoperspektiv.
3. Utredningen återrapporteras till kommunstyrelsens sammanträde 2019-04-23.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, tekniska nämnden

KS § 45 DNR KS 206/2018

Svar på återremiss gällande motion om ändrad mötesdag för fullmäktigemöten i Herrljunga kommun

Sammanfattning
Ingemar Kihlström (KD) inkom den 2018-11-22 med motion om ändrad mötesdag för fullmäktigemöten i Herrljunga kommun.

Genom KF § 154/2018-11-13 beslutade fullmäktige att överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsen föreslog genom KS § 203/2018-12-17 fullmäktige att ändra mötesdagarna enligt kommunstyrelsens förslag. Kommunfullmäktige beslutade genom KF 4/2019-02-12 att återremittera ärendet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag
Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-03-05
Kommunfullmäktige § 4/2019-02-12
Motion om ändrade mötesdagar för fullmäktigemöten i Herrljunga kommun inkommen den 2018-11-28

Förslag till beslut
Presidiets förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen. Kommunstyrelsen föreslår att hälften av sammanträdesdagarna flyttas till måndagar.
- Budgetfullmäktige i november förläggs på tisdag.
- Att man undviker kollisioner med regionfullmäktige.
- Beslutad ordning gäller för mandatperioden 2019-2022.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Motionen avslås och att hälften av sammanträdesdagarna flyttas till måndagar.
2. Budgetfullmäktige i november förläggs på en tisdag.
3. Kollisioner med regionfullmäktige undviks.
4. Beslutad ordning gäller för mandatperioden 2019-2022.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 46 DNR KS 36/2019

Redovisning av ej färdigberedda motioner 2019

Sammanfattning
Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda motioner.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-01

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda motioner under våren 2019 till handlingarna.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Redovisningen av ej färdigberedda motioner under våren 2019 läggs till handlingarna.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 47 DNR KS 35/2019

Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2019

Sammanfattning
Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda medborgarförslag.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-01

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2019 till handlingarna.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2019 läggs till handlingarna.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 48 DNR KS 72/2019

Tillägg till pensionspolicy Herrljunga kommun

Sammanfattning

I syfte att stärka kommunens möjlighet att rekrytera och behålla högre chefer, nyckelpersoner och specialister i konkurrens med andra arbetsgivare, finns möjligheten att komplettera nuvarande pensionspolicy i enlighet med bestämmelserna i KAP-KL möjlighet till alternativ pensionslösning enligt nedan. Annan pensionslösning än KAP-KL.

Allmänt: Den alternativa pensionslösningen innebär att den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL byts ut mot en premiebestämd ålderspension. Övriga pensionsförmåner inom KAP-KL behålls oförändrade eller följer kommunens pensionspolicy. Jämfört med den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL innebär den alternativa pensionslösningen större flexibilitet och möjlighet till individuell anpassning för den anställde.

Personkrets: Erbjudandet gäller för medlemmar i kommunens ledningsgrupp eller annan medarbetare i särskilda fall. Vem som kan erbjudas alternativ pensionslösning i särskilda fall avgörs av kommunchef.

Kostnadsneutralitet: Den alternativa pensionslösningen är kostnadsneutral för kommunen. Premien skall motsvara den som kommunen skulle betalat vid försäkring av förmånsbestämd ålderspension.

Eget val: Den anställde väljer själv om premien ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring och om försäkringen skall tecknas med eller utan återbetalningsskydd. Medarbetare som valt att omfattas av alternativ pensionslösning kan inte, så länge anställningen i kommunen består, välja att återgå till förmånsbestämd ålderspension i KAP-KL. Försäkringsbolag anvisas av kommunen. Medarbetare inom personkretsen för alternativ pensionslösning erhåller löpande individuell rådgivning av pensionsrådgivare som kommunen utser.

Utbetalning: Pensionsåldern är 65 år men pensionen kan börja betalas ut från 55 års ålder efter överenskommelse med försäkringsbolaget. Pensionen betalas ut livsvarigt eller under en begränsad tid. Kortast utbetalningstid är fem år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-03-04
Bilaga Pensionspolicy, Annan pensionslösning än KAP-KL.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta enligt föreslag om tillägg till nuvarande pensionspolicy för Herrljunga kommun.

Fortsättning § 48

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Tillägg till pensionspolicy för Herrljunga kommun genomförs enligt förslag.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 49 DNR KS 52/2019

Prövning av ansvarsfrihet för Sjuhärads samordningsförbunds styrelse

Sammanfattning
Årsredovisningen för Sjuhärads samordningsförbund är fastställd (styrelsemöte 2019-01-31 §7). Revisorerna tillstyrker att Sjuhärads samordningsförbunds styrelse och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2018. Enligt lag om finansiell samordning ska förbundsmedlemmarna var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-01
PM från PWC om granskning av årsredovisning och intern kontroll år 2017 för Sjuhärads samordningsförbund
Årsredovisning 2018 Sjuhärads samordningsförbund
Revisionsberättelse 2018 för Sjuhärads samordningsförbund

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att *bevilja/inte bevilja* ansvarsfrihet för Sjuhärads samordningsförbunds styrelse.

Ordföranden föreslår att ansvarsfrihet för Sjuhärads samordningsförbunds styrelse beviljas.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om ordförandes förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Ansvarsfrihet för Sjuhärads samordningsförbunds styrelse beviljas.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Sjuhärads samordningsförbund

KS § 50 DNR KS 22/2019

Årsredovisning 2018 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Den ekonomiska ställningen på balansdagen visar att Herrljunga kommun har brutit en positiv trend med tidigare års goda resultat. Årets resultat visar på bokslutsdagen ett minus på 2,3 mnkr, vilket understiger budgeterat resultat med en avvikelse på drygt 14 mnkr. Under flertalet år har kommunen haft goda resultat och uppfyllt resultatkraven/målen med råge. De historiska siffrorna har bättrat på det egna kapitalet och likaså höjt soliditeten. Årets negativa resultat är ett trendbrott och kan framför allt förklaras med två olika orsaker. Den ena är att befolkningsutvecklingen varit sämre än förväntat och budgeterat. En negativ befolkningsutveckling resulterade i betydligt lägre utfall i skatteintäkter och generella statsbidrag än vad som budgeterats. Ökningen i statsbidrag blev 5 mnkr mot 2017 års utfall. Den andra orsaken till det negativa resultatet är en mycket hög tilläggspremie för förmånsbestämd ålderspension. Tilläggspremien kunde inte rymmas inom beräknat personalomkostnadspålägg (38,46 procent av lönesummorna), och belastade kommunens ekonomi negativt. De två målen 2 procents resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag och 100 procents självfinansieringsgrad har inte kunnat uppfyllas för 2018. En lite längre tidperiod visar dock att resultatmålet på 2 procent kan infrias, 2,6 procent i genomsnitt under de senaste tre åren och 2,4 procent i genomsnitt under de senaste fem åren. Målet kan uppfyllas i och med att målvärdet ses ur ett treårsperspektiv. Däremot kan inte självfinansieringsmålet infrias under en längre period, detta då investeringsutgifterna i snitt varit högre än resultatet tillsammans med avskrivningskostnaderna. Soliditetsmåttet befinner sig på balansdagen på över 70 procent och målet är därmed uppfyllt. I upprättad årsredovisning föreslås att del av RUR-avsättningen används med 2 573 tkr för att få ett balanskravsresultat till noll. Utöver siffermaterialet i årsredovisningen, redogörs även en sammanställning över koncernen, måluppfyllelser, ekonomiska analyser samt nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelser. Årsredovisningen innehåller också ett personalavsnitt som tar upp personalnyckeltal, sjukfrånvaron, arbetsmiljö och pensioner samt redovisning av kommunens folkhälso- och miljöarbete.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-03-06
Herrljunga kommuns årsredovisning 2018

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- godkänna upprättad årsredovisning för 2018
- ta 2 573 tkr i anspråk från RUR för att få ett balanskravsresultat till noll

Fortsättning § 50

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Upprättad årsredovisning för 2018 godkänns (KS § 50/2019-03-18).
2. 2 573 tkr tas i anspråk från RUR för att få ett balanskravsresultat till noll.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 51 DNR KS 27/2019

Hantering av nämndernas över- respektive underskott 2018

Sammanfattning

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförts till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.
Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande. Enligt upprättad årsredovisning för 2018 uppgår nämndernas avvikelser från budget till totalt plus 4 747 tkr. Korrigering har gjorts med totalt 5 127 tkr, varav avvikelse kapitalkostnader står för 1 678 tkr, avräkning demografimodell 2 194 tkr, flyktingbuffert 1 255 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-07
Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper Dnr KS 152/ 2017
Nämndernas verksamhetsberättelser
Årsredovisning 2018

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att korrigerat resultat från 2018 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen:

NÄMNDER Belopp netto (tkr)	Korr avvikelse 2018
Kommunfullmäktige	298
Kommunstyrelse exkl SeN	1 185
Servicenämnder	585
Bildningsnämnd	-2 085
Socialnämnd	-419
Teknisk nämnd	-116
Bygg- och miljönämnd	172
Summa	**-380**

Överskott som överförs är inte nivåhöjande. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott. Underskott ska inarbetas under de kommande tre åren. För Bildningsnämnden samt socialnämnden räknas årets underskott av mot

Fortsättning § 51

tidigare års överskott och därmed behöver inget inarbetas. För tekniska nämnden ökar underskottet och en plan för hur underskottet ska regleras bör redovisas till kommunstyrelsen.

Mats Palm (S) yrkar på ett tillägg i form av att tekniska nämnden får i uppdrag att redovisa en plan för hur underskottet ska regleras vid verksamhetsdialogen den 20 maj 2019.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag med Mats Palms (S) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Korrigerat resultat från 2018 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen:

NÄMNDER Belopp netto (tkr)	Korr avvikelse 2018
Kommunfullmäktige	298
Kommunstyrelse exkl SeN	1 185
Servicenämnder	585
Bildningsnämnd	-2 085
Socialnämnd	-419
Teknisk nämnd	-116
Bygg- och miljönämnd	172
Summa	**-380**

2. Tekniska nämnden får i uppdrag att vid verksamhetsdialogen den 20 maj 2019 redovisa en plan för hur underskottet ska regleras.

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER Belopp netto (tkr)	IB 2018	Korr avvikelse 2018	UB 2018
Kommunfullmäktige	190	298	488
Kommunstyrelse exkl SeN	-829	1 185	356
Servicenämnder	732	585	1 317
Bildningsnämnd	4 790	-2 085	2 705
Socialnämnd	11 211	-419	10 792
Teknisk nämnd	-1 694	-116	-1 810
Bygg- och miljönämnd	1 899	172	2 071
Summa	**16 299**	**-380**	**15 919**

Expedieras till: Kommunfullmaktige
För kännedom till: Samtliga nämnder

KS § 52 DNR KS 26/2019

Hantering av investeringar 2018

Sammanfattning
I bokslutet för 2018 framgår att av tillgängliga investeringsmedel om totalt 104 610 tkr förbrukades 60 458 tkr. Av de 44 152 tkr outnyttjade investeringsmedlen föreslås 37 914 tkr att ombudgeteras till 2019 års investeringsbudget.

Det kan vara projekt som ännu ej är påbörjade eller projekt som inte är avslutade. Kommunfullmäktige beslutar slutligen årligen om ombudgetering av investeringsmedel.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-06
Ombudgeteringar investeringar 2018-12-31

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:
- Ombudgetering investeringar 2018-12-31 antas.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Ombudgetering investeringar 2018-12-31 antas (KS § 52/2019-03-18).

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 53 DNR KS 15/2019

Månadsuppföljning 2019-02-28 med prognos per 2019-12-31

Sammanfattning
Ekonomiavdelningen har sammanställt en rapport över budget och prognos för helåret 2019.

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 4 069 tkr vilket är 4 767 tkr lägre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 0,7 %, vilket är långt under det finansiella målet om 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Verksamheterna inkl. gemensamma övergripande kostnader prognostiserar en negativ avvikelse från budget med 2 425 tkr.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-13
Rapport månadsuppföljning per 2019-02-28

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten och lägger den till handlingarna

Mats Palm (S), Kerstin Johansson (S), Magnus Fredriksen (S) och Håkan Körberg (L) yrkar på ett tillägg i form av att ett extra sammanträde med kommunstyrelsen skyndsamt kallas in. Detta för att hantera den inkomna situationen rörande ekonomisk prognos för 2019 efter januari och februari.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag antas och finner att så sker.

Ajournering

Ordföranden frågar om Mats Palms (S), Kerstin Johanssons (S), Magnus Fredriksens (S) och Håkan Körbergs (L) förslag till tillägg antas och finner att så inte sker.

Omröstning begärs.

Ordförande ställer följande propositionsordning:
Ja = tillägget antas.
Nej = tillägget avslås.

Fortsättning § 53

Med 4 ja-röster och 7 nej-röster finner ordförande att kommunstyrelsen beslutar att avslå Mats Palms (S), Kerstin Johanssons (S), Magnus Fredriksens (S) och Håkan Körbergs (L) tillägg.

(Omröstningsbilaga 1, KS § 53/2019-03-18).

Kommunstyrelsens beslut

1. Månadsrapporten per 2019-02-28 godkänns och läggs till handlingarna.

Reservation

Mats Palm (S), Kerstin Johansson (S), Magnus Fredriksen (S) och Håkan Körberg (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

KS § 54 DNR KS 55/2019

Uppföljning av internkontroll 2018 för Administration- och kommunikationsenheten

Sammanfattning
Kommunstyrelsens förvaltning Administration och kommunikation har genomfört kontroller av den egna verksamheten under år 2018 enligt kommunstyrelsens antagna plan. Kontrollmomenten har valts utifrån enhetens huvudsakliga arbetsuppgifter och kontrollen syftar till att säkerställa rättssäkerhet, transparens och effektivitet i verksamhetens rutiner.

Rapporten från genomförd internkontroll ska enligt kommunens policy årligen lämnas till kommunstyrelsen som ansvarar för utvärdering av kommunens samlade internkontrollresultat.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-01
Internkontrollplan 2018, KS § 179/2017-10-23

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Uppföljning av internkontroll 2018 för Administrations- och kommunikationsenheten godkänns.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Uppföljning av internkontroll 2018 för Administrations- och kommunikationsenheten godkänns.

KS § 55 DNR KS 55/2019

Uppföljning av internkontroll 2018 för samtliga nämnder

Sammanfattning
Nämnder och styrelse har genomfört intern kontroll i enlighet med policyn för intern kontroll som antogs av kommunfullmäktige i december 2014. Kommunstyrelsen har ansvar att tillse att nämnderna årligen genomför beslutad intern kontroll. Utifrån de till kommunstyrelsen inkomna dokument från nämnder och bolag kan kommunstyrelsen konstatera att nämnderna har genomfört den beslutade interna kontrollen för 2018. Kommunstyrelsen ska utvärdera kommunens samlade resultat för internkontroll och i de fall förbättringar behöver göras föreslå sådana. Genomförd internkontroll är godkänd av respektive nämnder. Se respektive nämnds beslut för genomförda internkontroller 2018.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-03-06
Bildningsnämnden § 7/2019-01-28
Bildningsnämnden § 30/2019-02-25
Bygg- och miljönämnden § 14/2019-02-28
Servicenämnd ITVT § 5/2019-03-06
Socialnämnden § 14/2019-02-26
Tekniska nämnden § 29/2019-02-28

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:
- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna genomförda internkontroller avseende 2018 års verksamhet.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Genomförda internkontroller avseende 2018 års verksamhet godkänns.

För kännedom till: Samtliga nämnder, kommunfullmäktige

KS § 57 DNR KS 199/2018

Öppna kommunstyrelsesammanträden

Sammanfattning
Elin Hegg (MP) föreslog på kommunstyrelsens sammanträde den 2018-09-24 att nästkommande kommunstyrelsens sammanträden skulle hållas öppna för allmänheten. 2019-01-21 beslutade kommunstyrelsen att ärendet bereds vidare under kommande presidieberedningar och att presidiet presenterar ett förslag för kommunstyrelsen under senare sammanträde.

Beslutsunderlag
Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-03-01
Kommunstyrelsen § 3/2019-01-21

Förslag till beslut
Presidiets förslag till beslut:

- Kommunstyrelsens sammanträden i april och september hålls årligen öppna för allmänheten.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Kommunstyrelsens sammanträden i april och september hålls årligen öppna för allmänheten.

KS § 58 DNR KS 60/2019

Begäran om detaljplan för Industriområde Ölltorp, del av Vreta 13:1

Sammanfattning
För att möta en ökad efterfrågan på industrimark föreslås del av Vreta 13:1 mfl planläggas för industri/verksamhetsområde. Öltorps industriområde är beläget ca 2 km från Herrljunga centrum med bra kommunikation och närhet till service.

Ny mark för verksamhetsområde planläggs tillsammans med nuvarande industriområde. Planområdets storlek är ca 20 Ha. Ny mark för verksamhetsområde är ca 8 Ha.

Enligt planförslaget tas obebyggd jordbruksmark norr om Herrljunga tätort i anspråk för utbyggnad av verksamhetsområdet Ölltorp. Området är utpekat i kommunens översiktsplan som utveckling verksamhetsområde.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-02-22
Karta med planområde

Förslag till beslut
Förvaltningen förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beslutar att uppmana Bygg- och miljönämnden att upprätta detaljplan för Industriområde Ölltorp, del av VRETA 13:1.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Bygg- och miljönämnden uppmanas att upprätta en detaljplan för Industriområde Ölltorp, del av VRETA 13:1.

Expedieras till: Bygg- och miljönämnden

KS § 59

Information från delregionala sjuk- hälsovårdssamarbetet (information)

Sammanfattning

2:e vice ordförande återrapporterar från politiskt samråd om hälsa och välfärd i Sjuhärads kommunalförbund.

Informationen läggs till handlingarna.

KS § 60

Firande av 6 juni 2019

Sammanfattning
Det har framkommit önskemål från Herrljunga hembygdsförening om att ha ett gemensamt firande av 6 juni. Ordföranden har deltagit i ett möte med föreningens styrelse kring ett eventuellt gemensamt firande och informerar om mötet.

Förslag till beslut
Kent Johansson (KV) föreslår att kommunen stödjer Herrljunga hembygdsförenings firande av 6 juni.

Kerstin Johansson (S) bifaller Kent Johanssons (KV) förslag.

Mats Palm (S) föreslår att kommunstyrelsens ordförande får i uppdrag att fortsätta dialogen med hembygdsföreningen och se till att medborgarskapsceremoni, transport till Haraberget samt utdelning av diplom för medaljer i nationella och internationella tävlingar genomförs.

Lennart Ottosson (KV) föreslår att firandet genomförs inom kostnadsramen 75 tkr .

Andreas Molin (C) föreslår att ekonomiska medel för firandet tas från kommunstyrelsens utvecklingsmedel.

Ordförande föreslår att kommunstyrelsens presidie och kommunfullmäktiges presidie får i uppdrag att organisera firandet tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslagen till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Kommunstyrelsens presidie och kommunfullmäktiges presidie får i uppdrag att organisera firandet av 6 juni tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
2. Medborgarskapsceremoni, transport till Haraberget samt utdelning av diplom för medaljer i nationella och internationella tävlingar ska genomföras i samband med firandet.
3. Firandet genomförs inom kostnadsramen 75 tkr och ekonomiska medel tas från kommunstyrelsens utvecklingsmedel.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 61

Meddelanden

Följande meddelanden redovisades vid sammanträdet

NR	*Meddelandeförteckning*	*DNR*
1	Antagande av detaljplan, Sleipner 20, Herrljunga 5:4	Postlista KS 2019:17
2	Yttrande angående Borås Stads riktlinjer för bostadsbyggande	KS 10/2019
3	Sveriges kommuner och landsting (SKL) Cirkulär 19:06 Budgetförutsättningar för åren 2019–2022	Postlista KS 2019:11
4	Protokoll från Nossan Förvaltningsaktiebolags sammanträde 2019-02-11	KS 53/2019
5	Protokoll från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbunds direktions sammanträde 2019-02-05	KS 56/2019
6	Information från Arbetsmiljöverket om förtroendevaldas arbetsmiljöansvar	Postlista KS 2019:15
7	Årsredovisning Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	KS 54/2019

K
o
m

Kommunstyrelsens beslut

Samtliga meddelanden läggs till handlingarna.

KS § 62

Delegeringsbeslut

Följande delegeringsbeslut redovisades vid sammanträdet

NR	*Delegeringsbeslut*	*DNR*
1	Beslut avseende rekrytering av bildningschef	KS 68/2019

K
o

Kommunstyrelsens beslut
Samtliga delegeringsbeslut läggs till handlingarna

Bilaga 1 KS § 40/2019-03-18

DIARIENUMMER:	R2019-45
FASTSTÄLLD:	2019-02-19
VERSION:	1
DOKUMENTANSVAR:	Räddningschef

Årsuppföljning

Funktionsområdet för Säkerhet o Krisberedskap 2018

Kommunstyrelsen

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

GA KJ

Innehåll

Övergripande	2
Kommunal krisberedskap i fredstid	3
Civilt försvar/Beredskaps planering	4
Säkerhetsskydd	5
Brandskyddskontrollant kommunhuset	5

Övergripande

Organisation

Under våren 2018 ser organisationen oförändrad ut. Säkerhetssamordnaren kommer att jobba 50-60% med fokus på krisberedskapsfrågorna.

Räddningschefen kommer att jobba ca.10 % med uppdraget och förutom de ordinarie arbetsuppgifterna så som rapportering och ekonomi, skall han även ta hand om frågorna kring civilförsvar samt säkerhetsskydd.

Sedan får beslut tas på om arbetsinsatserna skall ökas upp till hösten då vi har en rejäl uppförsbacke vad det gäller planeringsarbetet både till krisberedskapen samt de nya frågorna kopplat till civilt försvar och höjd beredskap.

Utfallet under 2018 blev att kris och säkerhetsarbetet finansierade 60% av kris och säkerhetssamordnares lön och 5% av Räddningschefens. Den sistnämnda blev i underkant på faktisk tid som lades ner.

Ekonomi

2018 är det sista året för den kommunöverenskommelse som reglerat det statliga stödet kopplat till krisberedskapsarbetet för kommunerna. Under året skall/bör en ny överenskommelse komma till stånd mellan MSB och SKL. Hur denna skall se ut vet vi inte, men den nya totalförsvarsinriktning gör antagligen att överenskommelsen kommer att justeras. Regeringen har även deklarerat att mer pengar kommer under 2018 för planeringen av civilt försvar, dock vet vi inte ännu hur mycket. Detta gör området svårbudgeterat. I bilaga 2 presenteras budgeten.

Vi har fått ihop mer ovet var shit, dessa pengar gav över till nästa år och kommer behövas då vi arbetsinsatserna ökar. Vi fick något mer i bidrag för civilt försvars arbete än planerat. Den nya överenskommelse gällande krisberedskapsarbete och civilförsvars arbetet är klara mellan SKL och MSB vilket gör området lättare att budgetera.

Val 2018

2018 är valår och då måste säkerheten beaktas. Det är viktigt att vi är med i planeringen kring valet och beaktar säkerheten. Kontakt skall tas med Säkerhetspolisen för rådgivning.

Vi var under valåret behjälpliga och hjälpte bla. till att göra en RSA och var med under de samverkanskonferenser som länsstyrelsen kallade till.

Kommunal krisberedskap i fredstid

Övergripande

Under 2018 så skall en ny Risk och sårbarhets analys (RSA) tas fram i kommunen, för att vara klar att antas av den nya politiken 2019. Denna skall analysera riskerna inom och utanför kommunens verksamhet. Detta kräver ett engagemang inom hela kommunens verksamhet.

Den övergripande RSÅ delen är färdig och del 2 är uppstartad där arbetet under våren 2019 är inriktat på kommunens interna verksamheter, när detta är klart så skall allt slås ihop och ev. justeringar i den övergripande kan bli aktuellt.

Till den nya politiken 2019 skall även planer tas fram för hur kommunen skall arbeta vid en kris och i upptrappningsarbetet till en kris. En handlingsplan för mandatperioden bör också finnas klar för beslut under 2019. Arbetet med planerna kommer att ta sin början redan hösten 2018.

Underlag finns framme och kommer att bli klart för beslut under 2019.

Arbetet med att lägga in och följa upp kommunens krisorganisation i Rtj. administratörssystem skall under året bli klart. Samt system för ut larmning av organisationen.

Klart med den administrativa delen dock inte klart ännu med ut larmning delen.

Kommunen skall vara delaktiga i den nationella krisberedskapsveckan v22. Målet är att fler kommuninnevånare skall få kunskap i att men skall själva kunna klara sig i 72 timmar.

Följande aktiviteter genomfördes. KS bjöds på kris lunch i kommunhuset, en föreläsning hölls för allmänheten av försvarsutbildarna. Vi fanns på plats på torget och informerade allmänheten om allt från krislåda, 72h och broschyren "om krisen eller kriget kommer" som precis hade delats ut till alla hushåll. Under en av dagarna så hade vi en föreläsare på plats vid rådet som pratade om olika utmaningar vi har framför oss.

Arbetet med en kommunal frivillig resursgrupp skall tas sin form under året.

Kontakt med chefer av 10 frivilliga är en uppstartad och grundutbildning pågår.

Under början av 2018 så skall beslut tas för ev. investering av förbättrad ledningsförmåga kopplat till extra ordinär händelse i kommunen. MSB har under 2017 givit kommunen förslag på åtgärder och är med och medfinanserarar detta. Ev. investering kommer att gälla från 2019, men arbetet med projektet kommer behöva startas upp under hösten 2018.

Beslut om investering är tagen och processen skall startas upp 2019.

Övningsverksamhet

På våren planeras en övning med lägestjänst, i syfte att utveckla dokumentation av krisledningsmöte. Vid denna övning medverkar även kommunikatörerna.(30/5)

Till hösten planeras en övning med upplysningscentralen, där även kommunikatörerna medverkar. (7/11)

GN K/

Kommunen skall även ha deltagande i de samverkansövningar som sker regionalt av Länsstyrelsen en gång per kvartal.

Samtliga övningar genomförda

Utbildning

Arbetet med att utbilda krisorganisationen fortsätter under 2018, flera lämpliga kurser kan vara aktuella för personer i krisorganisationen. Både extern samt intern utbildning kan bli aktuell.

Kriskommunikationsutbildning är planerad samt stabsmetodik.

Intern rakelutbildning skall genomföras. *-Genomförd*

Följande externa utbildningar har skett:

Kriskommunikation (MSB)	*2 deltagare*
Krisstödskurs (MSB	*1 deltagare*
Stabsmetodik (MSB)	*2 deltagare*
Informationsdelning och samlade lägesbilder	*1 deltagare*
Samverkanskurs (Länsstyrelsen)	*1 deltagare*

Teknik

Kontroll av VMA skall ske enligt plan.

Kontroll har skett

Civilt försvar/Beredskaps planering

Analys

Under arbetet med kommunens RSA så skall även höjd beredskap och ev. hot beaktas.

Planering

Arbetet med att ta fram en kommunal övergripande plan för höjd beredskap måste ta sin början med målsättningen att denna ska vara klar under 2019, då det 2020 planeras för en nationell totalförsvarsövning. För att klara av denna planering på så pass kort tid så finns det behov av utökning av arbetsinsatsen.

MSB signal till kommunerna under 2018 var att mer och tydligare riktlinjer kommer hösten 2019, där av har arbetet legat något vilande under året. Fokus har mer varit på säkerhetsskydd.

GA KV

Säkerhetsskydd (enligt säkerhetsskyddslagen)

Övergripande

I samband med att arbetet med en nya RSA genomförs skall även en säkerhetsanalys göras internt i kommunen, med syfte på att ta fram bättre rutiner inom området.

Utbildning

Räddningschefen har sökt till en MSB utbildning med inriktning mot säkerhetskyddschefer. Utbildningen är på 11 dagar och genomförs under våren förutsatt att han blir antagen.

Följande externa utbildningar har skett:

Juridik vid kris och höjdberedskap (PIKU)	*1 deltagare*
Säkerhetsskydd för kommuner (Länsstyrelsen)	*2 deltagare*

Informations säkerhet

Det pågående gemensamma projektet med Vårgårda följs noggrant av organisationen, säkerhetsamordnaren deltar för hela Räddningstjänstens organisation och Räddningschefen står som resurs stöd.

Ska men summer detta område så var det under 2018 som vi tog ett första kliv framåt med detta arbete i kommunen. En Policy antogs i fullmäktige och en Riktlinje ligger färdig i början av 2019. Informationssäkerhets projektet är avslutat och har under 2018 gått över i drift. En interaktiv utbildning kring detta har genomförts av alla anställda.

Brandskyddskontrollant kommunhuset

Säkerhetssamordnaren är tillika brandskyddkontrollant för verksamheterna i kommunhuset. Utbildning för detta skall genomföras under året.

Utbildning har skett och arbetet pågår nu kontinuerligt.

Rutiner för utrymning av kommunhuset skall tas fram och utbildas/övas under året.

Frågan har varit uppe i Ledningsgruppen.

GD KF

Omröstningsbilaga 1 KS § 42/2019-03-18	Tjänstgörande	Ordförandens förslag mot tekniska nämndens förslag		
		JA	NEJ	Avstår
Gunnar Andersson, Ordförande (M)	X	X		
Jessica Pehrson, 1:e vice ordförande (C)	X	X		
Mats Palm, 2:e vice ordförande (S)	X		X	
Andreas Molin, Ledamot (C)	X	X		
Fredrik Svensson, Ledamot (KD)				
Rexwall Ronnie, Ledamot (Kv)				
Lennart Ottosson, Ledamot (Kv)	X			X
Elin Alavik, Ledamot (L)				
Kari Hellstadius, Ledamot (S)				
Kerstin Johansson, Ledamot (S)	X		X	
Jimmie Stranne, Ledamot (SD)				
Niclas Emanuelsson, Ersättare (C)				
Simon Fredriksson, Ersättare (C)				
Peter Artman, Ersättare (KD)				
Kent Johansson, Ersättare (Kv)	X	X		
Håkan Körberg, Ersättare (L)	X		X	
Christina Abrahamsson, Ersättare (M)	X	X		
Lise-Lotte Hellstadius, Ersättare (S)				
Magnus Fredriksen, Ersättare (S)	X		X	
Jacob Brendelius, Ersättare (SD)	X	X		
Tommy Thulin, Ersättare (SD)				
Magnus Jonsson, Ersättare (V)				
Summa		**6**	**4**	**1**

GA KV

Årsredovisning 2018
Herrljunga kommun

GD KJ

Innehållsförteckning

INLEDNING
POLITISK ORGANISATION 1
FÖRORD 3
SAMMANFATTNING 2
VART GICK SKATTEPENGARNA 4
TIO ÅR I SAMMANDRAG 5
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET 6
OMVÄRLDSANALYS 7
HERRLJUNGA KOMMUN I ETT SJUHÄRADSPERSPEKTIV 12
KOMMUNENS KONCERN 14
MEDARBETARE I KOMMUNEN 18
MÅL 25
MILJÖREDOVISNING 31
FOLKHÄLSOREDOVISNING 33
EKONOMISK ÖVERSIKT OCH ANALYS 35
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING 45
EKONOMISK REDOVISNING
RESULTATRÄKNING 47
KASSAFLÖDESANALYS 48
BALANSRÄKNING 49
NOTER 51
NYCKELTAL 61
DRIFTREDOVISNING 62
INVESTERINGSREDOVISNING 66
REDOVISNINGSPRINCIPER 70
VERKSAMHETSBERÄTTELSE
KOMMUNFULLMÄKTIGE 75
KOMMUNSTYRELSE 76
BILDNINGSNÄMNDEN 78
SOCIALNÄMNDEN 82
TEKNISKA NÄMNDEN 85
BYGG OCH MILJÖ 88
BEGREPPSFÖRKLARINGAR 91
REVISIONSBERÄTTELSE
REVISIONSBERÄTTELSE 93

GP KJ

Politisk organisation

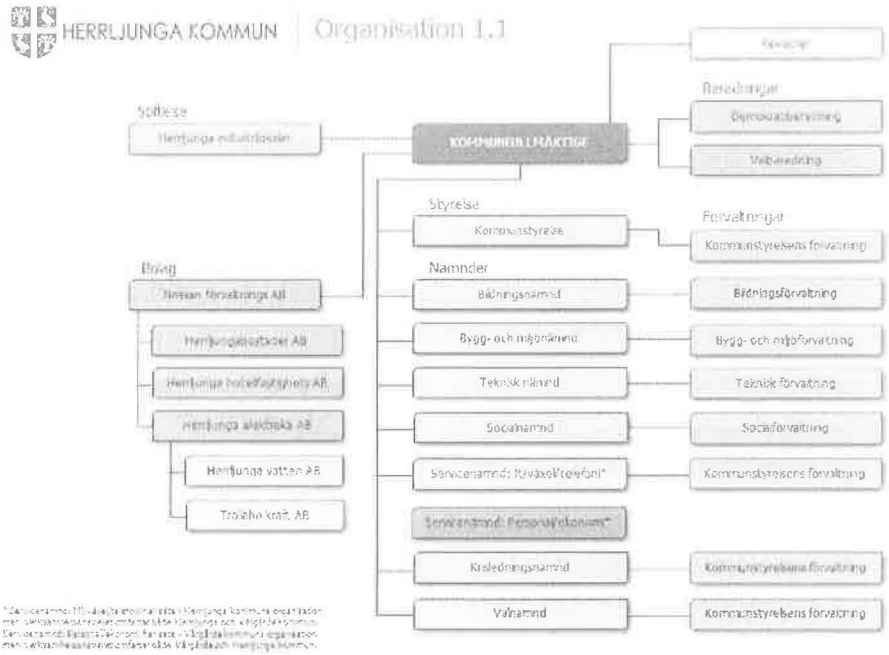

Bild 1 Herrljunga kommuns organisation.

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 31 ledamöter och under 2018 hade fullmäktige 9 sammanträden. Kommunens revisorer är tillsatta av och rapporterar direkt till fullmäktige. Fullmäktige utser kommunstyrelsen och dessutom fem facknämnder vilka alla utom val- och krisledningsnämnden har underställda förvaltningar till sitt förfogande. Nämnderna, inklusive kommunstyrelsen, sammanträder ca tio gånger per år. Förvaltningscheferna är tillsatta av kommunstyrelsen och är underställda kommunchefen. Bland nämnderna har kommunstyrelsen en särställning genom att styrelsen ska övervaka nämndernas utveckling samt ta nödvändiga initiativ om nämnderna inte bedriver verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer. Förutom verksamheterna i förvaltningsform bedriver kommunen verksamhet i Herrljunga Elektriska AB, Herrljungabostäder AB, Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler samt Nossan Förvaltningsaktiebolag. Dessa företag har en mer självständig ställning, dock har kommunstyrelsen uppsikt också över dessa verksamheter.

GR KV

Kommunfullmäktigevalet 2014	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet Socialdemokraterna	1 703	27	9
Centerpartiet	964	16	5
Moderaterna	878	14	4
Liberalerna	655	11	3
Sverigedemokraterna	628	10	3
Kommunens väl	577	9	3
Kristdemokraterna	353	6	2
Vänsterpartiet	252	4	1
Miljöpartiet de gröna	176	3	1
Feministiskt initiativ	8	0	0
Övriga partier	16	0	0

Tabell 1 Kommunfullmäktigevalet 2014 med antal röster och mandat.

Kommunfullmäktigevalet 2018	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet Socialdemokraterna	1 366	21	7
Centerpartiet	1 160	18	6
Moderaterna	880	14	4
Liberalerna	646	10	3
Sverigedemokraterna	749	12	4
Kommunens väl	596	9	3
Kristdemokraterna	476	7	2
Vänsterpartiet	331	5	2
Miljöpartiet de gröna	126	2	0
Feministiskt initiativ	32	1	0
Övriga partier	5	0	0

Tabell 2 Kommunfullmäktigevalet 2018 med antal röster och mandat.

Förord

År 2018 kännetecknas av ett år då nämnderna återigen visar upp stabila ekonomiska resultat och goda prestationer i verksamheterna. Dock har kommunen haft en ansträngd situation med en befolkningsutveckling som inte följer budgeterade nivåer. Detta i kombination med höga extrakostnader för lagstadgade pensionsåtaganden är kommunens resultat för året det lägsta på mycket länge och bryter därmed den positiva trend vi sett de senaste åren.

Vi börjar med att kommentera Herrljunga kommuns resultat. För 2018 redovisar Herrljunga kommun ett resultat som uppgår till -2,3 mnkr, vilket är drygt 26 mnkr sämre än föregående års resultat och drygt 14 mnkr lägre än budgeterat resultat. Med för hög beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag, tilldelades också nämnderna ett för högt kommunbidrag. Kommunbidraget har förvaltats väl av nämnderna, vilka visar positiva avvikelser mot tilldelat kommunbidrag, totalt 5,9 mnkr. Det är den positiva delen. Den negativa sidan är att det svikande befolkningsunderlaget tillsammans med sämre inkomstutjämning än beräknat gör att ökningen av skatteintäkter och generella bidrag endast blev blygsamma 5 mnkr mot 2017. Alldeles för lågt för att kunna finansiera verksamheten och investeringsutgifterna. Utmaningen finns även att se 2019, vilket vi kommer att jobba med för att komma ikapp och i fas för att uppnå en god ekonomi.

Herrljunga kommun har i och med satsningar för en hälsosam arbetsmiljö nu kunnat visa upp lägre sjukfrånvarosiffror än i fjol. Total sjukfrånvaro i kommunen är 5,9 procent, 0,2 procentenheter lägre än 2017 och betydligt lägre än övriga Sjuhäradskommuner. Inriktningen har varit att starta rehabiliteringsarbetet i tidigt stadium samt att påskynda återgång i arbetet.

Kommundirektör:
Niels Bredberg

Ekonomichef:
Linda Rudenwall

Ett lyckat arbete, vilket kommer att fortsätta under 2019.

Utbildningsverksamheten har under året präglats av god måluppfyllelse och goda resultat. Inte minst inom gymnasieskolans yrkesprogram som visar sig i topp i rankingen bland Sveriges 290 kommuner. Inom skolan har meritvärderna tagit ytterligare kliv och förbättrats. Herrljunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem har haft en god kontinuitet med behörig och legitimerad personal, vilket ger en trygg miljö för barn och elever.

Inom det sociala området har behovet av rätt kompetens både inom IFO och inom sjukvården varit kännbart. Förvaltningen har utökat med specialisttjänster som till viss del kunnat tillgodose behoven, men fortfarande finns områden med utmaningar att hitta rätt kompetens.

Kommunen har under året skapat förutsättningar för attraktiva bostadsområden genom att flera detaljplaner har antagits, ritningar och skisser har tagits fram samt att en god kommunikation och framåtanda funnits mellan kommunen och det kommunala bostadsbolaget.

Framöver kommer Herrljunga fortsätta det goda arbetet med infrastrukturförbättringar, att skapa bästa möjliga företagskultur och öka kvalitén och service inom kärnverksamheterna samtidigt som en god ekonomisk hushållning ska säkerställa en fortsatt god ekonomisk kapacitet för kommunen.

Avslutningsvis önskar vi alla läsare, medborgare, anställda, förtroendevalda och brukare en god budgetperiod 2019-2021.

GD KJ

Sammanfattning

Befolkning

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare har ökat med totalt 146 personer. Befolkningen i Herrljunga Kommun uppgick den 31 december 2018 till 9 494 personer, vilket jämfört med samma tidpunkt föregående år är en ökning med nio personer.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastslagit tre långsiktiga finansiella mål och dessa handlar om ekonomiskt resultat, soliditet samt självfinansiering av investeringsutgifter.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till -2,3 mnkr vilket är 14,2 mnkr sämre än budgeterat. I förhållande till skatteintäkter och generella stadsbidrag uppgår årets resultat till -0,4 procent vilket innebär att målsättningen om minst 2 procent inte har infriats. Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket överstiger kommunens finansiella resultatmål.

Soliditet

Soliditeten uppgår till 70,5 procent vilket är en försämring jämfört med 2017 då soliditeten uppgick till 71,6 procent. Det finansiella målet om en soliditet större än 70 procent har infriats. Om den delen av pensionsskulden inklusive särskild löneskatt som idag är noterad som ansvarsförbindelse på 185 mnkr medtogs i balansräkningen, skulle soliditeten sjunka från 70,5 procent till 40,1 procent.

Investeringar

Årets investeringar har uppgått till 60,5 mnkr. Självfinansieringsgraden för 2018 uppgår till 28,7 procent. För åren 2014-2018 uppgick självfinansieringsgraden till 77,4 procent vilket innebär att målet om full självfinansiering av investeringar under en femårsperiod inte uppnås.

Personalredovisning

Under 2018 har arbeten fortsatt med att minska sjukfrånvaron och att öka andelen heltidsanställda. Antalet månadsanställda har ökat med 34 personer jämfört mot föregående år. Totalt har den arbetade tiden ökat med 7 årsarbetare och det är inom månadsavlönade nettoårsarbetare som ökningen återfinns.

Kvinnor är den största gruppen som arbetar inom kommunens verksamheter. 82 procent av den månadsavlönade personalen är kvinnor. Sjukfrånvarotiden i procent av ordinarie arbetstid är 5,9 vilket är en minskning jämfört med 2017 då sjukfrånvaron var 6,1 procent. Långtidssjukfrånvaron har även minskat mot tidigare år.

GD KJ

Nämndernas resultat

Nämndernas ekonomiska resultat redovisar ett överskott på 4 747 tkr och det är främst inom Kommunstyrelsen och Bildningsnämnden som de stora överskotten finns. För 2017 uppgick motsvarande överskott till 6 374 tkr.

Nämndernas resultat (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse
Kommunfullmäktige	1 390	1 875	1 577	298
Kommunstyrelse	34 019	35 410	33 152	2 258
Bildningsnämnd	239 581	237 521	235 909	1 612
Socialnämnd	192 780	201 224	200 897	327
Teknisk nämnd	18 611	34 781	35 102	-322
Bygg och Miljönämnd	13 932	14 355	13 782	573
Totalt	**500 313**	**525 166**	**520 419**	**4 747**

Tabell 3 Resultat för nämnderna 2017 och 2018 med avvikelse mot budget. I tabellen redovisas inte lönepotten.

Koncernens resultat

Förutom Herrljunga kommun består koncernen av Nossan Förvaltningsaktiebolag, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.

Kommunkoncernens samlade resultat 2018 uppgår till 8,3 mnkr vilket är en försämring mot föregående år med 31,4 mnkr. Soliditeten uppgår till 37 procent exkl. kommunens ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden före 1998.

Vart gick skattepengarna

Fördelning av intäkter

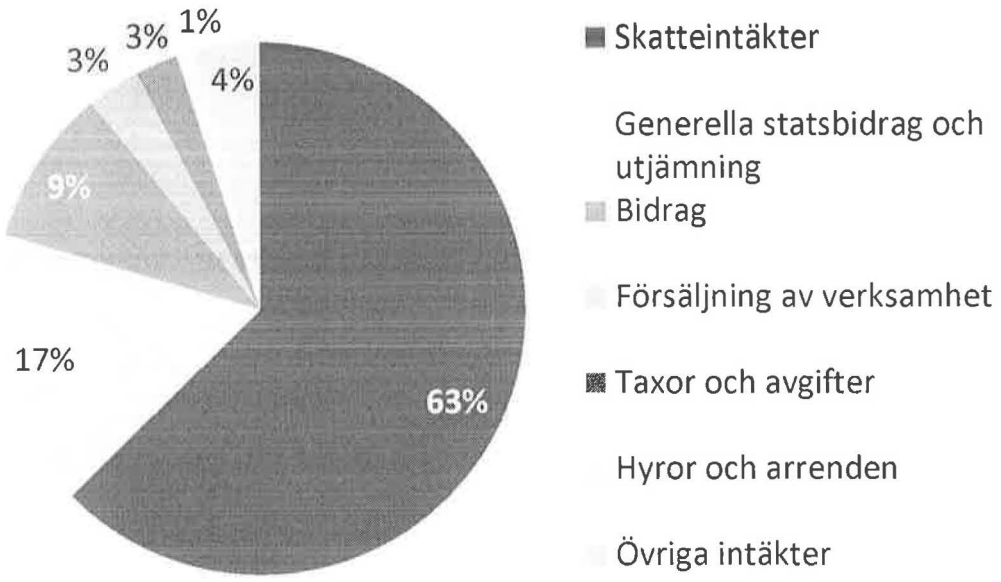

Bild 2 Fördelning mellan kommunens intäktsslag 2018.

Fördelning av kostnader

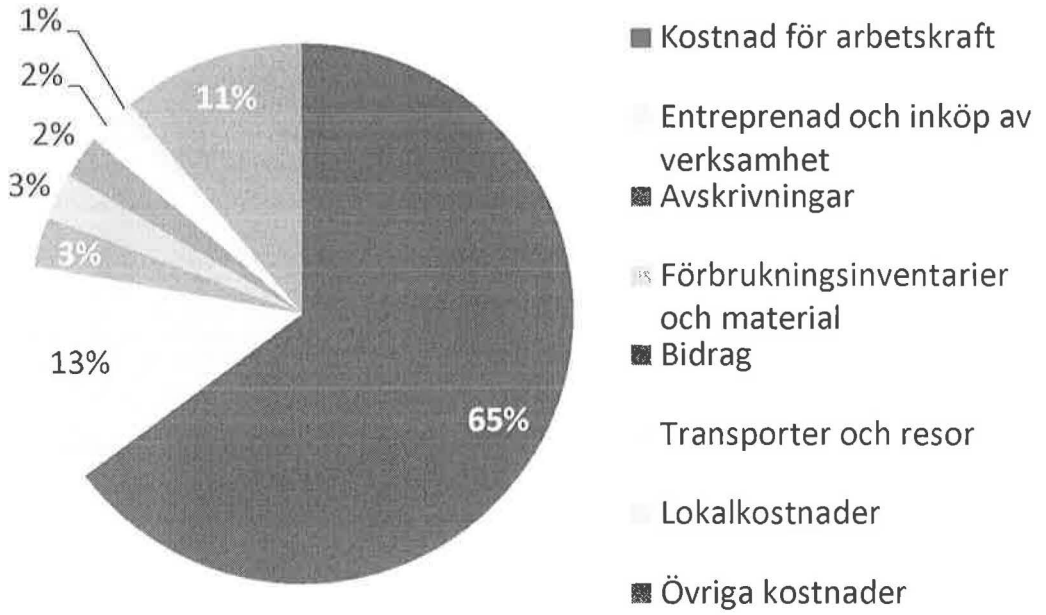

Bild 3 Fördelning mellan kommunens kostnadsslag 2018.

GD KJ

Tio år i sammandrag

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Befolkning*										
Antal invånare	9 348	9 314	9 284	9 282	9 274	9 376	9 349	9 486	9 485	9 494
- varav 0-6 år	642	662	673	708	713	719	721	770	771	736
- varav 7-17 år	1 253	1 205	1 158	1 135	1 107	1 136	1 139	1 157	1 135	1 166
- varav 18-64 år	5 581	5 508	5 468	5 416	5 389	5 403	5 348	5 359	5 333	5 301
- varav 65- år	1 872	1 939	1 985	2 023	2 065	2 118	2 141	2 200	2 246	2 291
*Nya åldersintervall från 2010										
Utdeb av obl. skatter och avgifter	32,74	32,74	32,74	33,04	33,29	33,29	33,42	33,38	33,67	33,66
Kommunalskatt, kr	22,29	22,29	22,29	22,16	22,16	22,20	21,94	21,94	21,94	21,94
Landstingsskatt, kr	10,45	10,45	10,45	10,88	11,13	11,13	11,48	11,48	11,48	11,48
Resultat, mnkr										
Intäkter	70	79	81	86	88	85	105	134	146	134
Kostnader	-451	-477	-495	-500	-497	-526	-561	-601	-629	-648
Avskrivningar	-15	-15	-17	-18	-18	-18	-19	-20	-19	-20
Verksamhetens nettokostnader	**-396**	**-413**	**-432**	**-431**	**-427**	**-460**	**-475**	**-487**	**-502**	**-533**
Skatteintäkter och gen. statsbidrag	400	420	425	433	445	469	484	504	525	530
Finansnetto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Resultat före extraord. poster	**5**	**8**	**-6**	**3**	**19**	**11**	**11**	**19**	**24**	**-2**
Extraord. intäkter och kostnader	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets resultat kommunen	**5**	**8**	**-6**	**3**	**19**	**11**	**11**	**19**	**24**	**-2**
Årets resultat koncernen	**5**	**12**	**-4**	**6**	**19**	**13**	**15**	**30**	**40**	**8**
Verksamhetens nettokost tkr/invånare	42	44	46	47	46	49	58	51	53	56
Verksamhetemas budgetavvikelser	-4	-11	-17	-20	1	-0	-2	8	3	-6
Balans, mnkr										
Balansomslutning	481	473	456	454	473	497	530	583	604	610
Nettoinvesteringar	9	10	31	16	25	32	27	36	47	60
Långfristiga skulder	30	20	20	-	-	-	-	-	1	1
Borgensåtaganden	247	252	263	275	325	311	349	365	405	397
Ekonomiska nyckeltal, procent										
Soliditet	71	74	75	76	77	76	74	70	72	70
Soliditet inkl. pensionsskuld	31	35	31	32	31	34	35	37	40	40
Självfinansieringsgrad av invest.	220	225	36	134	149	90	109	106	91	29
Resultat/skatteintäkter+Statsbidrag	1,3	1,9	-1,3	0,7	4,3	2,2	2,2	3,7	4,5	-0,4
Personal										
Antal månadsavlönade, enl AB, tillsvidare + visstid	780	771	764	746	752	773	828	843	863	897
Antal årsarbeten månadsavlönade	681	692	685	665	671	696	739	755	773	812
Antal årsarbeten timmanställda	63	71	77	85	79	83	83	83	85	76

Tabell 4 Sammandrag av befolkningen, resultatet, balansen m.m. 2009-2018. Källa befolkningssiffror: SCB.

Väsentliga händelser under året

Herrljunga kommun har under året 2018 haft följande väsentliga händelser:

- Försäljning av koncernbolaget Herrljunga Hotellfastighets AB genomförd genom aktieöverlåtelse.
- Utbyggnad och tillskott av industrilokaler.
- Nyöppning av ytterligare en avdelning på Hagens äldreboende.
- Avveckling av samtliga HVB-hem för ensamkommande barn under 2018.
- Horsbyområdet bebyggs med nya hus och försäljning pågår.
- Färdigställande av och inflyttning i flerbostadshuset Styrbjörn.
- Inledning av projekt "Västra Stambanan", fyrspårsbehovet.
- Påbörjad åtgärdsvalstudie för Älvsborgsbanan.
- Lokalresursplaneringen i ett tioårsperspektiv, som underlag för investeringsbudget, framarbetad.
- Informationssäkerhetsprojektet och projekt GDPR med personuppgiftshantering har avslutats.
- Säkerhetsarbetet har uppgraderats.
- Upphandling av ny IT-infrastruktur genomförd och planering för införandet uppstartat.
- Nytt trådlöst datanätverk (Wifi) etablerat inom skolan för att möjliggöra för digitalistering inom kommunen.
- Genomfört kommunal-, landstings- och riksdagsval.
- Medborgarlöfte för förbättrat samarbete mellan Polismyndigheten och Herrljunga kommun fastställt.
- Demokratiberedningens ärenden och förslag har behandlats i Kommunfullmäktige.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen har till uppgift att spegla hur yttre omständigheter påverkar eller kan påverka Herrljunga kommun. Avsnittet behandlar inledningsvis kommunsektorns ekonomi. Därefter belyses befolkningen, bostadsmarknaden, näringslivet, arbetsmarknaden och infrastrukturen.

Det ekonomiska läget

Stark arbetsmarknad består men BNP-tillväxten blir svag 2019

Framtidstron bland såväl hushåll som företag i Sverige har försvagats markant på sistone, vilket åtminstone i det korta perspektivet ger stöd åt bedömningen om en fortsatt konjunkturavmattning. SKLs prognos är att BNP-tillväxten i Sverige kommer att dämpas rejält i år. Siffran för helåret 2019 hamnar med denna uppdatering nära 1 procent. Detta utgör en stor kontrast mot de föregående fem åren, när den årliga BNP-tillväxten i genomsnitt har varit 2,8 procent. SKL bedömer att de senaste årens höga sysselsättningstillväxt inte är möjlig att upprätthålla, dels eftersom återstående tillgängligt arbetsutbud i ringa grad bedöms matcha den efterfrågade arbetskraften, dels som en följd av en långsammare ökning av befolkningen i arbetsföra åldrar – i hög grad har de senaste årens sysselsättningsuppgång gynnats av en växande befolkning.

Därtill väntar SKL en svagare tillväxt såväl för inhemsk efterfrågan som för exporten. En huvudförklaring för den svagare inhemska tillväxten är det fall i bostadsbyggandet som SKL räknar med. Bidraget från bostadsinvesteringarna till BNP-tillväxten blir 2019 negativt – en tydlig kontrast till de föregående fem åren när byggboomen gett extra skjuts till BNP-tillväxten (med omkring 0,5 procentenheter årligen). Resursutnyttjandet i Sverige är ännu högt: arbetslösheten är låg och industrins kapacitetsutnyttjande högt. Styrkan i svensk ekonomi kommer därför att bestå en tid, speciellt på arbetsmarknaden. Trots en längre period av stark konjunktur, där 2018 utgjorde toppen på högkonjunkturen, är både konsumentprisinflationen och löneökningstakten ännu relativt låga.

SKL räknar dock med att löneökningstakten kommer att fortsätta stiga kommande år. På basis av SKLs prognos om att Riksbankens inflationsmål om två procent kommer att nås de närmsta åren, räknar SKL med att Riksbanken fortsätter att höja reporäntan. Högre räntor trycker därmed upp KPI-inflationen kommande år. SKL antar i likhet med föregående prognos att det dröjer till 2020 innan arbetsmarknaden visar mer tydliga tecken på avkylning, att antalet arbetade timmar minskar och arbetslösheten stiger. På längre sikt, för kalkylåren 2021–2022, baseras den samhällsekonomiska analysen på en framskrivning som hängs upp på arbetsmarknaden och demografin.

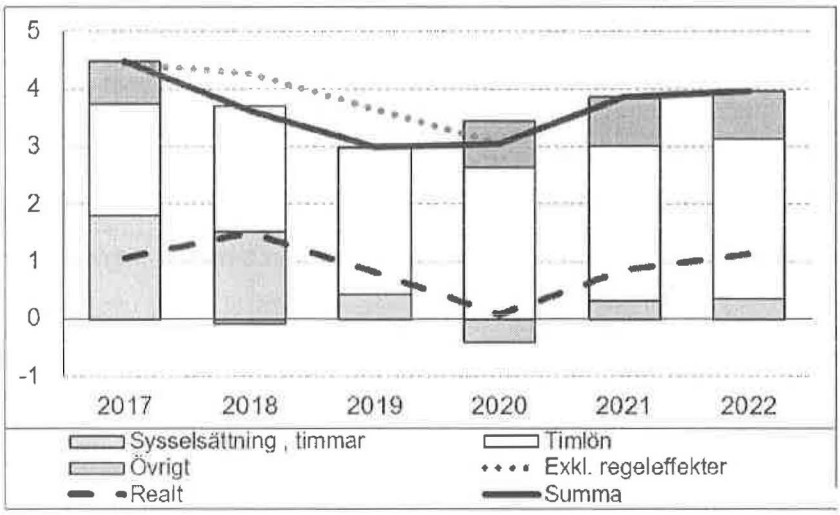
Detta kan beskrivas som att det varken råder hög- eller lågkonjunktur och SKLs analys utgår från arbetsmarknaden.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BNP*	2,4	2,3	1,1	1,3	1,6	1,6
Sysselsättning, timmar*	2,1	1,9	0,5	-0,5	0,4	0,4
Relativ arbetslöshet, nivå	6,7	6,3	6,4	6,6	6,8	6,8
Timlön, nationalräkenskaperna	2,5	2,7	3,1	3,3	3,4	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,3	2,5	2,9	3,3	3,4	3,5
Inflation, KPIF	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0
Inflation, KPI	1,8	2,0	2,5	2,7	2,6	2,6
Realt skatteunderlag	1,1	1,6	0,9	0,0	0,8	1,1
Befolkning 15-74 år	1,1	0,8	0,5	0,4	0,4	0,5

Tabell 5 Nyckeltal för den svenska ekonomin. Tabellen visar en procentuell förändring om inget annat anges. *Kalenderkorrigerad utveckling.

Konjunkturförsvagning dämpar skatteunderlagstillväxten

Prognosen pekar på att den inbromsning av skatteunderlagstillväxten som började 2017 och fortsatte 2018 kommer att hålla i sig även i år. Det förklaras framförallt av att sysselsättningen ökar allt långsammare. Men delvis beror det också på att grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjs, vilket betyder att skatteunderlagets faktiska ökningstakt är 0,7 procentenheter lägre än den underliggande. Detta kompenseras landstingen för genom höjningar av anslaget Kommunalekonomisk utjämning med belopp som motsvarar avdragshöjningens beräknade effekt på skatteintäkterna. Nästa år räknar SKL med att konjunkturavmattningen leder till att antalet arbetade timmar minskar, vilket endast till en mindre del motverkas av att lönehöjningarna väntas bli större. Följden blir att skatteunderlaget både i år och nästa år ökar mindre än det gjort något år sedan 2010.

Tabell 6 Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter. Procent respektive procentenheter. Källa: Skatteverket och SKL.

GP KJ

Herrljungas ekonomi

Under de senaste tio åren har Herrljunga kommun redovisat negativa resultat vid två tillfällen, år 2011 och nu även år 2018. Kommunen har efter minusresultatet år 2011 arbetat strategiskt för att uppvisa nödvändiga resultat för att kunna klara av de investeringar som krävs i framtiden. Tillfälliga medel för AFA har utbetalats under åren 2012 (8,5 mnkr), 2013 (8,8 mnkr) och 2015 (3,9 mnkr), vilket skapat bättre förutsättningar för ett positivt resultat.

För 2018 redovisar Herrljunga kommun ett resultat som uppgår till -2,3 mnkr, vilket är drygt 26 mnkr sämre än föregående års resultat. Resultatet är 14,2 mnkr lägre än budgeterad resultatnivå. Kommunstyrelsen uppmärksammade tidigt under året att budgeten inte skulle hålla i och med att befolkningsutvecklingen inte följt de antaganden som gjorts i budgetarbetet inför 2018. Budgetens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknades utifrån en befolkningsökning om totalt 100 personer, vilket uteblev. Med för hög beräkning av intäktssidan, tilldelades också nämnderna ett för högt kommunbidrag. Kommunfullmäktige stod under 2018 inför valet att antingen genomföra besparingar i nämndernas verksamheter eller att sänka resultatkravet/målet. Kommunfullmäktige lät sänka resultatmålet till noll (0). Prognosen pekade under senare delen av året mot noll (prognos per oktober månad). Under december kom en rejäl tilläggsfaktura (drygt 5 mnkr exklusive löneskatt) gällande extrapremier för förmånsbestämd ålderspension (FÅP), vilket gjorde att resultatet hamnade på minussidan.

Under de senaste åren har Herrljunga kommuns resultat ständigt förbättrats och toppades år 2017 med ett plus på 23 mnkr för att 2018 hamna på ett minusresultat -2,3 mnkr. De senaste fem årens resultat uppgår dock till 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Med de starka resultaten under den senaste perioden (förutom årets resultat) har Herrljunga kommun haft goda förutsättningar till att kunna finansiera den kommunala verksamheten inklusive investeringsutgifterna. Med årets negativa resultat faller dock självfinansieringsgraden under 100 procent för den senaste femårsperioden och uppgår i snitt till drygt 77 procent, vilket är 23 procentenheter under nödvändigt tal för att kunna säga att kommunen kan finansiera sina investeringar utan lånade alternativt egna medel.

Befolkning

Herrljungas befolkningsutveckling har under det senaste decenniet visat på både uppgång och nedgång. Antalet invånare har varierat från det lägsta antalet 1975 (8 833) till maxvärdet 1993 (9 823). Kommunens invånarantal uppgick den 31 december 2018 till 9 494 personer, vilket är en ökning med nio personer jämfört med föregående år.

"Växtkraft 10 000" har satt som mål att det i Herrljunga 2020 ska bo 10 000 invånare. Förutsättningen för att visionsmålet ska slå in är dels att Herrljunga kan förbli en attraktiv ort att bosätta sig i och dels att efterfrågan på bostadsmarknaden kan tillgodoses. Det geografiska läget, en järnvägsknut mitt i Västra Götaland, ger Herrljunga många möjligheter och fördelar. För att attrahera nya invånare behövs kommunala verksamheter med såväl hög kvalitet som kostnadseffektivitet.

Kommunen är för sin framtida utveckling beroende av att det sker en tillväxt av befolkningen. För att stimulera till ökad inflyttning är det viktigt att kommunen skapar attraktiva boendemiljöer både i tätorterna Herrljunga, Annelund och Ljung, men även på landsbygden.

Vid en djupare analys av den demografiska förändringen kan konstateras att året visat en minskning i ålderskategorierna 0-6 år (-35 personer) och 18-64 år (-32 personer) samtidigt som det varit en

ökning av antalet över 65 år (+45 personer) och antalet 7-17 år (+31 personer). Mer statistik finns att läsa i avsnittet för 10 år i sammandrag.

Medelåldern i kommunen är 43,2 år, varav män 42,7 år och kvinnor 43,6 år. Av Herrljunga kommuns invånare är totalt 1 139 personer utrikes födda.

Bostadsmarknad

Då kommunen har ett attraktivt näringsliv och bra kommunikationsmöjligheter så pendlar många idag till Herrljunga från andra kommuner. Ett större utbud av bra boendeformer skulle kunna innebära en ökad inflyttning från denna grupp. En annan grupp som efterfrågar hyresrätter är de äldre vilka idag har ett egenägt boende.

Totalt har 98 bygglovsansökningar inkommit till kommunen, därav har 25 nya bostäder fått slutbesked och 16 bostäder startbesked, 16 st av de nya byggloven avseende bostäder ligger inom 1 km från Herrljunga tågstation. Antalet nybyggda bostäder har ökat jämfört med föregående år. Under 2018 har en detaljplan för Ljungs tätort antagits av bygg- och miljönämnden vilket kan generera 15 nya bostäder.

Bygglov har inkommit avseende ytterligare ett flerbostadshus i centrala Herrljunga på fastigheten Aspen 9. Under 2019 kommer ett flerbostadshus med 18 lägenheter att börja byggas. Lägenhetsstorlekar är 2 rum och 3 rum. Upplåtelseformen är hyresrätt.

Under 2019 fortsätter arbetet med att ta fram detaljplaner. På sikt kan detta skapa fler typer av boende centralt i Herrljunga. Även områden kring Sämsjön är aktuella för detaljplanering under 2018-2020.

Näringsliv

Kommunen har ett livaktigt samarbete med ortens företag via FOKUS Herrljunga som ägs av företagen i kommunen och drivs i nära samarbete mellan kommun och företag. FOKUS Herrljunga har till syfte att förbättra och stärka näringslivsklimatet i Herrljunga kommun men också att stödja och utveckla nyföretagandet i kommunen.

Näringsgrenarna industriproduktion & tillverkning, jord- och skogsbruk, transport, partihandel & byggverksamhet dominerar i kommunen. Arbetsmarknaden i Herrljunga är stark och det finns många arbetstillfällen. Vad gäller andelen arbetstillfällen kopplade till Industrin, ligger kommunen på dryga 38 procent gentemot rikssnittet på 14 procent. Kommunens invånare är i Sjuhäradstoppen vad gäller Företagsamheten (15,4 procent jmfr med rikssnittet på 12,3 procent).

I Svenskt Näringslivs årliga enkät har Herrljunga kommun goda placeringar. År 2018 hamnade kommunen på plats 36 av 290. Under de senaste fem åren har Herrljungas placeringar varierat från 14 till 48. Undersökningen baseras på två delar; enkätundersökning och statistikdel. Vad gäller enkätundersökningen får kommunen överlag mycket goda resultat medans statistikdelen tynger kommunen.

Antal registrerade företag

Förutsättningarna för att locka nytt företagande till kommunen är goda med tanke på det geografiska läget, kommunikationer med mera. Under 2018 tillkom 66 nya företag (att jämföras med 57

GA KF

stycken under 2017) i kommunen. Med nystartade företag, avses samtliga bolagsformer. Under den senaste tioårsperioden har det tillkommit i snitt 39 nya företag/år.

Att det startas upp nya företag i kommunen, är en prioriterad arbetsuppgift för Fokus Herrljunga. Från och med 2016, erbjuds intresserade, en lokal "Starta eget kurs" som hålls i Fokus Herrljungas lokaler. Denna kurs har i hög grad bidragit till att det är fler människor som antingen har startat eller kommer att starta företag under det kommande året. Under 2019 kommer fortsatt nyföretagande att vara ett prioriterat arbetsområde för Fokus Herrljunga, samt implementering av konceptet "Etableraherrljunga.nu". Syftet med etableraherrljunga.nu är att stödja människor och företag att etablera sig i kommunen. Vi inte bara vill bli fler företagare och invånare i kommunen, vi ska bli det, TILLSAMMANS!

In- och utpendling

För år 2017 var det totalt 4 148 personer som var förvärvsarbetande i Herrljunga kommun. Av dessa var det 2 871 personer som bodde och arbetade i kommunen samt 1 277 personer som pendlade in till Herrljunga kommun. Det är fler personer som pendlar ut än som pendlar in till kommunen för att arbeta. Totalt pendlade 1 888 personer ut från Herrljunga kommun för att arbeta i en annan kommun. Antalet utpendlande personer mot 2016 har ökat medan inpendlande personer har minskat. Precis som tidigare år är det fler personer som bor i Herrljunga kommun och arbetar utanför än som bor utanför kommunen och arbetar i Herrljunga kommun.

Arbetsmarknaden

Herrljunga kommun hade 2018-12-31 totalt 113 personer som var öppet arbetslösa. Motsvarade siffra 2017 var 110 personer. Jämfört med 2017 har antalet arbetslösa personer ökat med 3 personer. Arbetslösheten motsvarar 2,5 (2,4) procent av den registerbaserade arbetskraften. Herrljunga har haft en betydligt lägre andel öppet arbetslöshet av registrerad arbetskraft än riket och länet under 2018-12-31. För Riket låg arbetslösheten på 3,8 procent av registrerad arbetskraft och för Västra Götaland på 3,4 procent.

Bland ungdomar (18-24 år) var 20 personer öppet arbetslösa 2018-12-31, vilket motsvarar 3,7 procent av den registerbaserade arbetskraften. Herrljunga kommuns öppet andel arbetslösa av registrerad arbetskraft bland ungdomar är lägre än riket som visar 3,8 procent i december 2018. Personer i program med aktivitetsstöd uppgick 2018-12-31 till 101 (98) stycken eller till 2,2 (2,2) procent av den registerbaserade arbetskraften.

Infrastruktur

Kommunens geografiska läge mitt i Västra Götaland innebär att infrastrukturen är viktig. Under 2014 fattades beslut om medfinansiering för utbyggnad av E20. Västra Götaland, kommunalförbunden och berörda kommuner enades tillsammans med Trafikverket om viktig satsning för att förbättra trafiksäkerheten och standarden på E20. För Herrljunga kommuns del har 9 072 tkr satts av för medfinansiering.

GC-väg till Ölltorp färdigställdes under 2015 och under 2016 startades det upp ett arbete för ytterligare utbyggnad av GC-vägen från Herrljunga, västerut till Remmene och söderut till Södra Björke. Sammantaget skapar detta bättre förutsättningar för att använda järnvägen för pendling.

GA KJ

Herrljunga kommun i ett Sjuhäradsperspektiv

Befolkningsförändring under senaste femårsperioden	Procent
Bollebygd	9,0
Ulricehamn	5,2
Borås	4,8
Svenljunga	3,1
Mark	2,6
Tranemo	2,0
Herrljunga	**1,3**
Vårgårda	0,7

Källa: Scb

Svenskt Näringslivs kommunranking 2018	Ranking
Vårgårda	9,0
Herrljunga	**36,0**
Borås	94,0
Ulricehamn	115,0
Bollebygd	145,0
Tranemo	187,0
Mark	190,0
Svenljunga	208,0

Källa: www.foretagsklimat.se

Skattesats 2018	Procent
Ulricehamn	21,05
Mark	21,21
Vårgårda	21,21
Borås	21,31
Tranemo	21,50
Bollebygd	21,59
Herrljunga	**21,94**
Svenljunga	22,35

Källa: Kolada

Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan 2017	Antal
Svenljunga	4,9
Herrljunga	**5,0**
Mark	5,0
Tranemo	5,0
Ulricehamn	5,1
Borås	5,3
Vårgårda	5,4
Bollebygd	6,0

Källa: Kolada

Skattekraft av riksgenomsnitt, taxeringsår 2018	Procent
Svenljunga	86
Herrljunga	**89**
Vårgårda	90
Tranemo	91
Mark	91
Ulricehamn	92
Borås	94
Bollebygd	98

Källa: Scb

Lärartäthet 2017 (heltidstj.)	Antal elever/lärare
Herrljunga	**10,0**
Tranemo	10,4
Ulricehamn	11,7
Vårgårda	11,8
Mark	12,3
Bollebygd	12,4
Borås	12,4
Svenljunga	12,6

Källa: Skolverket

Andel öppet arbetslösa december 2018	Procent
Vårgårda	2,0
Tranemo	2,2
Svenljunga	2,3
Bollebygd	2,5
Herrljunga	**2,5**
Mark	2,5
Ulricehamn	2,5
Borås	4,2

Källa: Kolada

Elever i årskurs 9 behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor 2018 (inkl. nyanlända)	Procent
Bollebygd	93,3
Svenljunga	81,9
Borås	80,0
Herrljunga	**78,3**
Vårgårda	77,2
Mark	77,1
Tranemo	75,9
Ulricehamn	73,9

Källa: Kolada

Betyg årskurs 9, 2018 (17 ämnen) samtliga huvudmän (inkl. nyanlända)	Genomsnittligt meritvärde
Bollebygd	247,7
Borås	243,7
Herrljunga	**221,0**
Tranemo	218,4
Ulricehamn	218,3
Mark	215,6
Vårgårda	204,0
Svenljunga	190,4

Källa: Skolverket

Andel personer 65+ år i ordinärt boende som var beviljade hemtjänst 2017	Procent
Bollebygd	6,4
Tranemo	7,0
Mark	7,1
Ulricehamn	7,1
Vårgårda	7,8
Herrljunga	**8,4**
Borås	8,8
Svenljunga	11,9

Källa: Kolada

Invånare 65+ i särskilda boendeformer 2017	Procent
Svenljunga	2,7
Bollebygd	3,0
Herrljunga	**3,4**
Mark	3,7
Ulricehamn	3,7
Borås	3,8
Vårgårda	4,0
Tranemo	4,2

Källa: Kolada

GA KJ

Kommunens koncern

Förutom Herrljunga Kommun består koncernen av Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler, Nossan Förvaltningsaktiebolag, Herrljungabostäder AB och koncernen Herrljunga Elektriska AB. Under 2018 togs ett beslut i Kommunfullmäktige att sälja Herrljunga Hotellfastighets AB som tidigare var helägt dotterbolag till Nossan Förvaltningsaktiebolag.

Kommunkoncernens samlade resultat 2018 uppgår till 8,3 mnkr vilket är en försämring mot föregående år med 31,4 mnkr. Soliditeten uppgår till 37 procent exkl. kommunens ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden före 1998.

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler ägs till 100 procent av Herrljunga Kommun. Stiftelsen förvaltar 21 fastigheter till ett sammanlagt bokfört värde av 166 mnkr och dess syfte med verksamheten är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till kommunens näringsliv. Fastigheter som ägs av stiftelsen hyrs ut, leasas eller säljs beroende på kundens intresse.

För 2018 redovisas ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på 1 mnkr vilket kan jämföras med resultatet för 2017 som blev 0,6 mnkr. Stiftelsen har 2018 en soliditet på 5 procent och motsvarande för 2017 var 5 procent. Stiftelsen har inga anställda.

Ny- och ombyggnationer har under 2018 genomförts och färdigställts på fastigheterna Herrljunga Herrljunga 31:1, och Herrljunga Ljung 1:17. De är inte färdigställda 18-12-31. Fastigheterna Herrljunga Ölltorp 1:16 förvärvades under 2018 och efter förvärvet har det genomförts ombyggnationer.

Nyckeltal Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Nettoomsättning, mnkr	11,3	12,8	14,7
Rörelseresultat, mnkr	2,0	1,3	2,0
Årets resultat, mnkr	1,1	0,6	1,0
Nettoinvesteringar, mnkr	35,5	28,8	17,0
Antal lokaler	19	19	21
Uthyrningsgraden lokaler i procent	99	99	100
Soliditet i procent	4	5	5
Antal anställda	-	-	-

Tabell 7 Nyckeltal för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.

Nossan Förvaltningsaktiebolag

Nossan Förvaltningsaktiebolag är ett holdingbolag vars syfte är att äga och förvalta de kommunala bolagen Herrljungabostäder AB, och Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag. Eftersom Nossan förvaltningsaktiebolag är ett holdingbolag finns inga anställda i bolaget utan bolaget köper via avtal resurser av Herrljunga Kommun.

Resultatet 2018 efter finansnetto var 1,9 mnkr vilket är 1,9 mnkr bättre jämfört mot föregående år. Förbättringen beror på den försäljning som gjordes av Herrljunga Hotellfastighets AB. Soliditeten blev 10 procent vilket är en förbättring mot föregående år.

Nyckeltal Nossan Förvaltningsaktiebolag	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Nettoomsättning, mnkr	-	-	-
Rörelseresultat, mnkr	-0,7	-0,8	-0,9
Årets resultat,mnkr	-	-	1,9
Nettoinvesteringar, mnkr	-	-	-
Soliditet i procent	9	9	10
Antal anställda	-	-	-

Tabell 8 Nyckeltal för Nossan Förvaltningsaktiebolag.

Herrljungabostäder AB

Herrljungabostäder AB ägs till 100 procent av Nossan Förvaltningsaktiebolag. Syftet med verksamheten är att erbjuda ett kundanpassat och varierat utbud av lägenheter. Lägenheterna ska passa alla och bolaget strävar efter att kunden ska känna trygghet och trivsel i bostaden och området. Totalt förvaltar Herrljungabostäder AB 645 lägenheter och under 2018 har uthyrningssituationen varit god. Under 2018 färdigställdes 16 nya lägenheter i kvarteret Styrbjörn.

Årets resultat för 2018 är 6,2 mnkr vilket är förbättring jämfört med 2017 (- 8,9 mnkr). Soliditeten uppgick till 14 procent vilket är en en förbättring mot föregående år (12 procent). Bolaget har under 2018 haft 9 anställda. Att möta efterfrågan på nya bostäder är en viktig och stor utmaning. I Herrljunga kommun är andelen äldre invånare förhållandevis stor vilket påverkar vilken typ av boende som efterfrågas. Med utgångspunkt i det behöver fokus de kommande åren ligga på bostäder för denna grupp.

Nyckeltal Herrljungabostäder AB	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Nettoomsättning, mnkr	38,1	38,5	38,6
Rörelseresultat, mnkr	7,2	-9,1	6,2
Årets resultat,mnkr	3,7	-8,9	3,0
Nettoinvesteringar, mnkr	35,0	18,0	20,9
Antal lägenheter	629	645	645
Uthyrningsgraden bostäder i procent	99,0	99,8	99,1
Soliditet i procent	16	12	14
Antal anställda	8	8	9

Tabell 9 Nyckeltal Herrljungabostäder AB.

Koncernen Herrljunga Elektriska AB

Herrljunga Elektriska AB består av moderbolaget Herrljunga Elektriska och dess dotterbolag Herrljunga Vatten AB, Herrljunga Elkraft AB och Trollabo Kraft AB (ägs till 50 procent och kommer inte att redovisas i kommunens årsredovisning).

Herrljunga Elektriska AB

Moderbolaget Herrljunga Elektriska AB:s verksamhetsområde består av fyra affärsområden: Elnät, EL-/energiteknik, Fjärrvärme och Stadsnät, samt övrig verksamhet inom fastighetsförvaltning och tjänster. Bolaget har till syfte att producera och distribuera el- och värmeenergi, tillhandahålla el- och energitekniska tjänster inklusive elinstallation, tillhandahålla stadsnätstjänster, äga och förvalta såväl lös som fast egendom. Bolaget ska främja kommunens tillväxt och utveckling genom drift och förvaltning av nämnda verksamheter.

Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncetral, samt värmeproduktion på Gäsenegården. Den anmälningspliktiga produktionen har en nettoomsättning på 1,5 mnkr.

Resultatet för 2018 efter bokslutsdispositioner och skatt är 0 mnkr vilket är samma som 2017. Soliditeten blev för 2018 51 procent vilket är samma som föregående år. Bolaget har haft 46 anställda under 2018.

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätsverksamheten. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Framtidsutsikterna ser goda ut men inte utan utmaningar.

Nyckeltal Herrljunga Elektriska AB	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Nettoomsättning, mnkr	95	98	94
Rörelseresultat, mnkr	8	7	6
Årets resultat,mnkr	2	-	0
Nettoinvesteringar, mnkr	13	13	3
Soliditet i procent	49	53	52
Antal anställda	45	46	46

Tabell 10 Nyckeltal Herrljunga Elektriska AB.

Herrljunga Vatten AB

Herrljunga Vatten AB är ett helägt dotterbolag till Herrljunga Elektriska AB. Herrljunga Vatten AB ansvarar över vatten och avloppsverksamheten i Herrljunga kommun. I detta ansvar ligger produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden.

Årets resultat 2018 efter bokslutsdispositioner och skatt är 0 mnkr vilket är samma som för 2017 och soliditeten 2018 är 26 procent vilket är lägre jämfört med föregående år. Bolaget hade inga anställda utan verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Under 2018 producerades 496 045 kubikmeter dricksvatten. Det har mottagits och renats 842 327 kubikmeter avloppsvatten samt 5 211 kubikmeter septisk slam. Bolaget bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid 6 anläggningar och tillstånden är inte föremål för någon omprövning.

Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torka och brist på grundvatten. Framtidsutsikterna bedöms som goda men inte utan utmaningar.

Nyckeltal Herrljunga Vatten AB	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Nettoomsättning, mnkr	13	14	14
Rörelseresultat, mnkr	-	1	0
Årets resultat,mnkr	-	-	-
Nettoinvesteringar, mnkr			
Soliditet i procent	26	29	26
Antal anställda	-	-	-

Tabell 11 Nyckeltal Herrljunga Vatten AB.

Herrljunga Elkraft AB

Herrljunga Elkraft AB är ett helägt dotterbolag till Herrljunga Elektriska AB. Bolagets verksamhet är vilande. Resultatet för 2018 är 0 mnkr och bolaget har inte haft några anställda under 2017. Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Medarbetare i kommunen

Personalredovisningen syftar till att tydliggöra hur kommunen under året har arbetat med personalfrågorna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens personalpolitiska program samt Servicenämndens beskrivna uppdrag och mål för stödfunktionen Personalavdelningen.

Under 2018 har arbetet inriktats mot de personalpolitiska målen – att sänka sjukfrånvaron och att öka andel anställda på heltid samt att öka kommunernas attraktivitet genom steg två och tre i kommunens ledarutvecklingsprogram.

De politiska målen 2018 anger:

- Minska personalens sjukfrånvaro
- Öka andel anställda på heltid

Personalstruktur

Kommunens anställda är i tjänsteorganisationen uppdelade i fem förvaltningar. Per 2018-11-30 uppgick det totala antalet månadsanställda till 897 personer vilket är en ökning med 34 personer jämfört med 2017. Fördelningen mellan män och kvinnor ligger på samma nivå som tidigare år. Andel heltidsanställda har ökat med 4,5 procentenheter och det är bland kvinnor som ökningen ligger. Att antal heltidsanställda har ökat följer projekt heltids vision om fler heltidsarbetare.

Månadsavlönad personal	2017	2018
Antal månadsavlönade	863	897
Antal omräknade heltider	773	812
Andel kvinnor i procent	81	82
Andel män i procent	19	18

Tabell 12 Antal månadsavlönad personal åren 2017-2018.

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	2017	2018
Andel heltidsanställda	63	68
varav kvinnor	59	65
varav män	84	82

Tabell 13 Andelen heltidsanställda åren 2017-2018.

Procentuell åldersfördelning av kommunens anställda	2017	2018
20-29	11	11
30-39	20	20
40-49	25	27
50-59	28	27
60-	16	15

Tabell 14 Den procentuella åldersfördelningen åren 2017-2018.

Arbetad tid

Nettoarbetstid är den del av överenskommen arbetstid som utförts efter avdrag för olika typer av frånvaro och utgör tillsammans med övertid och fyllnadstid totalt arbetad tid. Den totala arbetstiden redovisas som årsarbeten (åa). Inom kommunen motsvarar en årsarbetare 165 timmar per månad dvs 1980 timmar per år.

Total arbetstid, timmar omräknad till årsarbetare	2017	2018
Månadsavlönade nettoarbetstid	555,8	572,8
Timavlönade	84,5	76,0
Fyllnadstid	8,0	7,0
Övertid	4,0	3,4
Totalt	**652,3**	**659,2**

Tabell 15 Totala årsarbetare omräknat ifrån total arbetstid åren 2017-2018.

Total arbetad tid omräknat till årsarbetare 2018 uppgår 659,2 åa vilket är en ökning med ca 7 årsarbetare i förhållande till 2017. Ökningen av årsarbetare beror på anställning och satsning på extratjänster.

Jämställdhet

Kvinnor är den största gruppen som arbetar inom kommunens verksamheter. 81,6 procent av de månadsavlönade är kvinnor vilket är en ökning med 0,6 procentenhet i förhållande till 2017. Andelen kvinnliga chefer ligger på samma nivå som 2017 - 73 procent av det totala antalet chefer. Under 2018 har en ökning av andelen heltidsanställningar tillsvidare skett och då främst bland kvinnor. Fortfarande skiljer sig andelen heltidsanställningar mellan könen – 64,6 procent för kvinnor och 81,9 procent för männen. Det är främst inom de kvinnodominerade yrkesgrupperna som deltidsanställningar finns. Målet 2019 är att öka andelen heltidsanställningar vilket i sin tur minskar andelen timavlönade.

Utbildningsinsatser

HR-enheten har även under 2018 genomfört tolv utbildningsmoduler för nya chefer dessutom har flera utbildningsinsatser gjorts för medverkande chefer i sjukfrånvaroprojektet inriktat mot hälsa och arbetsmiljö. Under våren 2018 genomfördes en satsning för tolv chefer tillsammans med Vårgårda kommun inriktad på utveckling av det personliga ledarskapet. Utöver detta erbjöd HR-enheten flera workshops i samtliga personaladministrativa system samt workshops i föreskriften gällande organisatorisk och social arbetsmiljö.

Arbetsmiljö och hälsa

Inom projekt sänkt sjukfrånvaro har flera hälsoinsatser genomförts både på chefs- och medarbetarnivå. tillsammans med Vårgårda kommun och ESF-projektet inom Sjuhärads samordningsförbund. Nya arbetsmetoder för rehabilitering och förebyggande arbetsmiljöarbete har utvecklats under 2018 samt har Försäkringskassan ändrat sin organisation som inneburit ett byte till Skaraborgs Försäkringskassa.

Företagshälsovård

Under 2018 genomfördes en upphandling av företagshälsovård fr o m 2019. Avonova Kinnekullehälsan fick fortsatt uppdrag. 2018 köpte kommunen företagshälsovårdstjänster för cirka 582 tkr vilket är en ökning med ca 7 tkr i jämförelse med föregående år. Utifrån projekt sänkt sjukfrånvaro har arbetat inriktats på förebyggande insatser.

Personalförmåner

Herrljunga kommun erbjuder sina anställda olika personalförmåner såsom personligt stöd via Falck Healthcare där utnyttjandet sjönk under 2018, friskvårdserbjudande på 300 kr, fria bad, sex extra semesterdagar genom att växla in semesterersättning samt möjlighet att köpa västtrafikkort via lön.

Nyttjande av friskvårdserbjudande 2018	tkr	Antal
Friskvårdsbidrag 300 kr	46,2	154,0
Enskilda bad	39,4	1 433,0
Badkort	129,6	120,0
Totalt	**215,2**	

Tabell 16 Nyttjat friskvårdserbjdande per tkr och antal.

Nyttjande av företagshälsovård 2018 (tkr)	2017	2018
Frisk	32	67
Risk	450	285
Sjuk	93	230
Totalt	**575**	**582**

Tabell 17 Nyttjad företagshälsovård åren 2017-2018.

Nyttjande av personalvårdsprogram Falck Healthcare	2017 Antal ärenden	2017 Procent	2018 Antal ärenden	2018 Procent
Arbetsrelaterad	12	35	9	38
Privatrelaterad	18	53	15	62
Tilläggstjänster	4	12	-	-
Totalt	**34**	**100**	**24**	**100**

Tabell 18 Nyttjande av personalvårdsprogram Falck Healthcare åren 2017-2018.

Personalvårdsprogram

Personalvårdsprogrammet via Falck Healthcare innebär att de anställda kan få stöd och hjälp med sina problem och därmed förebygga ohälsa och sjukdom. Herrljunga kommun har anmält 800 antal anställda som omfattas av tjänsten och 2018 har 24 anställda utnyttjat stödet vilket ger en sökfrekvens om tre procent beräknad på årsbasis. Det är tio färre anställda som utnyttjat stödet 2018 i jämförelse med 2017. Herrljunga kommun betalar ca 100 tkr för stödet. Falck Healthcares vägledare kategoriserar varje inkommande ärende och ger det en huvudrubrik som i sin tur indelas i ett antal underrubriker. I tabellen ovan redovisas fördelningen mellan arbetsrelaterade och privatrelaterade frågeställningar för hela Herrljunga kommun under rapporteringsperioden.

Frisknärvaro

Med frisknärvaro menas hur stor andel av de anställda som inte haft någon sjukfrånvaro alls registrerad under året. Andelen långtidsfriska har ökat med 1,5 procentenheter mellan 2017 och 2018.

Frisknärvaro – procentuell fördelning	2017	2018
Kvinnor	30,4	32,3
Män	46,7	47,4
Totalt	**33,7**	**35,2**

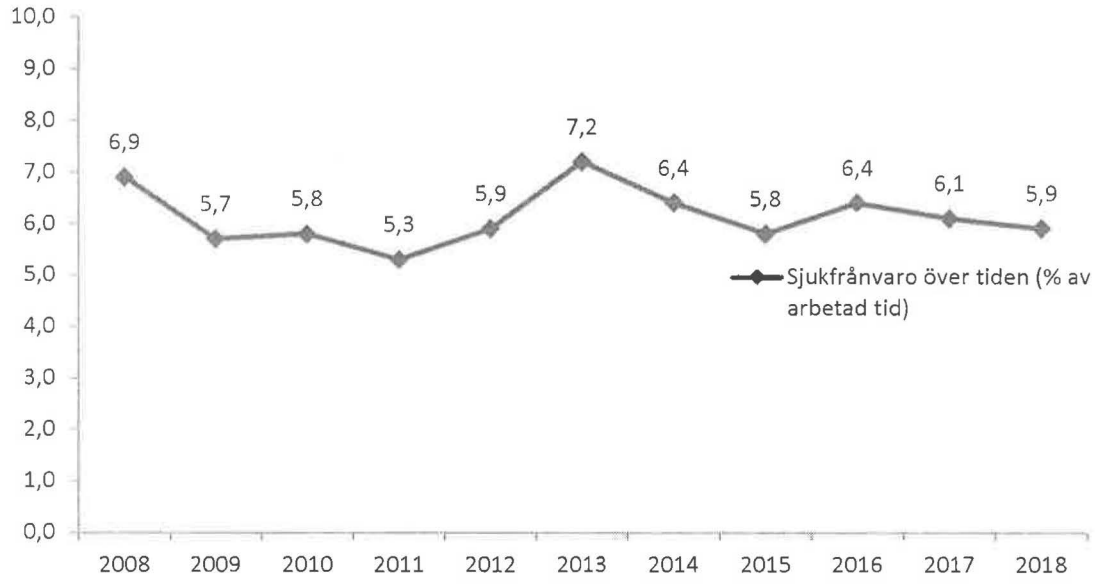
Tabell 19 Andelen personal utan sjukdagar åren 2017-2018.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade. Projekt sänkt sjukfrånvaro har pågått under två års tid och pågår fortfarande. Under 2018 var sjukfrånvarotiden i procent av ordinarie arbetstid 5,9 procent, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter i förhållande till 2017. Det är fortfarande viss skillnad mellan kvinnors och mäns sjukfrånvarotal. Även långtidssjukfrånvaron har minskat i förhållande till 2017.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	2016	2017	2018
Total sjukfrånvaro	6,4	6,1	5,9
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	48,1	42,1	41,0
Total sjukfrånvarotid			
för kvinnor	6,9	6,6	6,2
för män	4,6	4,2	4,5
Total sjukfrånvarotid			
-29 år	4,2	5,8	4,4
30-49 år	5,8	5,5	5,8
50- år	7,9	6,5	6,6

Tabell 20 Sjukfrånvaron i förhållande till arbetstid åren 2017-2018.

Tabell 21 Sjukfrånvaro över tid i förhållande till ordinarie arbetstid i procent åren 2008-2018.

För att få en bild över hur sjukfrånvaro sett ut över åren kan man i diagrammet ovan se hur sjuktalet har utvecklats under de tio senaste åren. 2009 förändrades sjukförsäkringsreglerna – sjukpenning begränsades till 365 dagar – en sk bortre gräns infördes. 2012 togs den bortre gränsen bort för sjukpenning.

Procentuell redovisning av sjukfrånvaro per yrkesområde	2017	2018
Ledningsarbete	2,8	2,6
Handläggar- och administratörsarbete	6,1	6,0
Vård- o omsorgsarbete	8,6	8,2
Socialt o kurativt arbete	5,9	6,0
Skol- och barnomsorgsarbete	5,5	5,0
Hantverksarbete (vaktm, anläggararb)	4,5	6,7
Köks- och måltidsarbete	6,4	2,8
Städ-, tvätt- och renhållningsarbete	6,4	4,8
Kultur, turism och fritid	9,5	9,1
Äldreomsorg, funktionsnedsättning m.m.	N/A*	6,0

Tabell 22 Sjukfrånvaro inom yrkesområden åren 2017-2018. Under 2018 tillförde SKL ytterligare en grupp för redovisning av statistik där kultur, turism och fritid och äldreomsorg, funktionsnedsättning m.m. tillkom.

Rehabilitering

Sedan 2016 görs en kartläggning av kommunens rehabiliteringsärenden och orsakerna redovisas enligt Försäkringskassans redovisningsmodell. Inriktningsarbetet utifrån projekt Sänkt sjukfrånvaro har varit att starta rehabiliteringsarbetet i tidigt stadium samt att påskynda återgång i arbetet. 2018 års resultat visar att antalet rehabärenden i december är lägre än 2017 samt att andelen avslutade rehabärenden har ökat något under 2018 vilket ligger i linje med projekt Sänkt sjukfrånvaros intentioner. Däremot har fler anställda varit sjuka fem eller fler tillfällen under 2018 än under 2017 vilket inte ligger i linje med satsningar inom Projekt sänkt sjukfrånvaro. Upprepad korttidsfrånvaro påverkar i hög grad kvalitéten i verksamheten, arbetsmiljö och ekonomi. Därför är det av vikt att verksamheterna inriktar sitt arbete på förebyggande arbete och att det finns tydligt utarbetade rutiner för sjukanmälan med chefkontakt i varje sjukanmälan.

	Män		Kvinnor		Totalt	
Aktuella Rehabärenden dec 2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Antal **pågående** rehabärenden över 3 mån	3	6	26	20	29	26
Antal **avslutade** rehabärenden över 3 mån	4	3	30	32	34	35
Antal anställda med 5 eller fler **sjukfrånvarotillfällen**	18	18	95	105	113	123

Tabell 23 Rehabärenden registrerade i december åren 2017-2018.

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden dec 2018	Män		Kvinnor		Totalt	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Muskel/ skelett	1	1	5	9	6	10
Hjärta, kärl, tumörer	-	-	4	3	4	3
Psykiskt	3	5	14	6	17	11
Övriga	-	-	3	2	3	2
Totalt	**4**	**6**	**26**	**20**	**30**	**26**

Tabell 24 Registrerade orsaker till sjukskrivning åren 2017-2018.

Lönepolitik

Löneöversynsarbetet för 2018 genomfördes under perioden 2017-11-15—2018-10-31 enligt gällande centrala avtal. Löneöversynen drog ut på tiden med sex månader p g a att läraravtalet inte blev klart förrän oktober 2018. Det genomsnittliga löneutfallet för 2018 blev 2,7 procent.

Ekonomi

Herrljunga kommuns totala personalkostnader har ökat med 22,8 mnkr mellan åren 2017 och 2018. Lönekostnaderna har ökat med 8,6 mnkr och arbetsgivaravgifter med 2,1 mnkr. Kostnadsökningen för personalkostnader beror på lönerevisionen för 2018 samt ett ökat antal anställningar. Pensionskostnaderna inklusive särskild löneskatt har ökat med 12 mnkr (se avsnitt "Pensionskostnader"). Sjuklönekostnaderna har ökat med 0,6 mnkr (se avsnittet "Sjukfrånvaro").

Personalkostnader (mnkr)	2017	2018
Löner och arvoden	291,9	300,5
Arbetsgivaravgifter	90,4	92,5
Pensioner inkl löneskatt	27,7	39,8
Totalt	**410,0**	**432,8**
varav sjuklönekostnader	4,4	5,0

Tabell 25 Personalkostnaderna åren 2017-2018.

Mål

Herrljunga kommun har antagit sex stycken visionsmål med underliggande prioriterade mål. Nedanstående tabeller redovisar respektive prioriterat mål med kommentar från förvaltningarna. En mer detaljerad läsning kring måluppfyllelsen går att ta del i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Följande symboler används för att visa om målet är uppfyllt:

Målet är uppfyllt Målet är delvis uppfyllt Målet är inte uppfyllt

Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Nämnd	Prioriterat mål	Bokslut 2018	Kommentar
KS	1:1 Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka		Under 2018 har det färdigställts 25 nya bostäder.
KS	1:2 Andel av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka		En marginell ökning på 0,1 procent motsvarande 12 kommuninvånare inom åldersintervallet.
BN	1:1 Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva		Värdena 100 procent är svåra att nå upp till. Nästan enbart ökad måluppfyllelse. Trygghet och andel elever som når målen i alla ämnen är viktiga områden.
SN	1:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet		Öppna jämförelser; förtroende för personal visar ett bättre utfall än föregående år medan måttet delaktighet visar på ett något sämre utfall. Målet att minska avvikelser inom SoL och LSS har inte uppfyllts och har ökat jämfört med föregående år.
TN	1:1 Försäljningen av tomter för bostadsändamål ska öka		Antalet sålda tomter är högre än planerat. Dock varierar antalet sålda tomter från år till år vilket gör det svårt att se en tydlig trend.
TN	1:2 Så många som möjligt i kommunen ska ha ett aktivt fritidsliv		Antalet barn och ungdomar visar en nedåtgående trend när det gäller föreningsaktiviteter över landet generellt.

BMN	1:1 Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt		Alla inspektioner inom livsmedel och hälsoskydd har utförts enligt plan.
BMN	1:2 Herrljunga kommun ska ha en väl fungerande räddningstjänst		Med den nya bilen i Annelund så har beredskapen stärkts.

Tabell 26 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun där det är gott att leva och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Nämnd	Prioriterat mål	Bokslut 2018	Kommentar
KS	2:1 Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt		Information saknas.
KS	2:2 Natur- och kulturvärden tas till vara och utvecklas		Information saknas.
BN	2:1 All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar		Stora kliv i digitalisering. Hållbarhet med i läroplanen.
SN	2:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet		Målindikatorn hämtas från medarbetarenkät, (meningsfullt arbete), denna visar ett marginellt sämre utfall än föregående år.
TN	2:1 Kommunens fastighetsdrift ska bli mer energieffektiv		En snörik och kall vinter innebar högre driftkostnader. Den varma sommaren medförde högre kostnader då ventilationen nyttjades för att ta tillvara på nattkylan.
TN	2:2 Andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka		Besparing ekologiska livsmedel under oktober till december 2018. Målet 50 procent ekologiskt 2018 kunde inte uppfyllas.

BMN	2:1 Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka		16 st nya lägenheter har fått startbesked och 4 lägenheter och 5 enbostadshus har färdigställts. (Slutbesked)
BMN	2:2 Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden		En stor mängd enskilda avloppsanläggningar som tidigare varit bristfälliga har åtgärdats under 2018.

Tabell 27 Kommunens prioriterade mål för att vara en långsiktigt hållbar kommun och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Nämnd	Prioriterat mål	Bokslut 2018	Kommentar
Alla	3:1 Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare		Minskad ledtid på SFI (svenska för invandrare) är positivt för individen. Åtgärder inom föreningslivet har genomförts, men målet är svårt att mäta.
KS	3:2 Andel medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka		Information saknas.
BN	3.1 Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer.		Elevernas delaktighet är ett utvecklingsområde.
BN	3.2 Förskola, fritidshem och skola som präglas av god tillgång och hög kvalitet		Ökat meritvärde, positiv utveckling på fritidsgården efter nystart. Hög personaltäthet.
SN	3:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet		Medarbetare upplever att det finns bra rutiner för nya medarbetare. Öppna jämförelser – bra bemötande – har ett sämre utfall än två föregående år och uppfyller inte uppsatt mål 2018.
TN	3:1 Lyfta fram och marknadsföra marknaden och torget i Herrljunga		Detaljhandel har svårt att hävda sig i hela landet, vilket även gäller marknaden i Herrljunga.

TN	3:2 Fördjupat samarbete mellan förvaltningen och mellan nämnder		Ingen enkätundersökning är genomförd under året, vilket är en besparingsåtgärd.
BMN	3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka		Antalet har ökat under 2018 men ökningen är mindre än målsättningen.
BMN	3:2 Antalet attraktiva bostadsområden i kommunen ska öka		Detaljplan för Ljung 1:19 är antagen som ger möjlighet till 10-15 nya lägenheter.

Tabell 28 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med VI-känsla och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Nämnd	Prioriterat mål	Bokslut 2018	Kommentar
KS	4:1 Samarbetet gymnasieskola - näringsliv ska stärkas		Skolans attityd till företagande ligger i Herrljunga på plats 2 av 290 kommuner i svenskt näringslivsranking. Samma placering som 2017.
KS	4:2 Företagsklimatet ska förbättras		Herrljunga försämrar sin placering med 9 platser och placerar sig på plats 36.
BN	4:1 Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande		Vårdnadshavarnas nöjdhet är hög.
BN	4:2 Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd.		När inte hela vägen fram. Vuxenutbildningen har strukturellt en låg nivå till följd av låg arbetslöshet.
SN	4:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet		Mäts genom antal personer som gått till egen försörjning från försörjningsstöd. Under 2018 öppnades 127 ärenden och 94 avslutades (mål 125). Under året har 257 ärenden varit aktuella. Andelen avslutade ärenden har sjunkit från år 2016 till 2018.

GD-KY

TN	4:1 Köp av industrimark ska underlättas		Antalet sålda industritomter är högre än planerat och man kan se ett visst ökat intresse för företag att etablera sig.
TN	4:2 Industrimark ska marknadsföras		Information saknas.
BMN	4:1 Underlätta för företag att följa miljöbalken		87 procent av den planerade tillsynen av miljöfarliga verksamheter har genomförts.
BMN	4:2 Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare		Energirådgivning har skett motsvarande den mängd timmar som beviljats från energimyndigheten.

Tabell 29 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Bokslut 2018	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 procent av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag		Resultatet för de tre senaste åren uppgår till 2,6 procent av skatteintäkter och generella bidrag. Målet är därmed uppnått.
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat		Investeringarna under den senaste femårsperioden har finansierats till 77,4 procent av egna medel vilket inte uppfyller målet 100 procent.
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70 procent		Soliditeten för kommunen uppgår i bokslut 2018 till 70,5 procent, målet är därmed uppfyllt.

Tabell 30 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med välskött kommunal ekonomi och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Bokslut 2018	Kommentar
6:1 Sjukfrånvaron ska minska		Sjukfrånvaron har minskat, från 6,1 procent år 2017 till 5,9 procent år 2018. Inriktningsarbetet utifrån projekt Sänkt sjukfrånvaro har varit att starta rehabiliteringsarbetet i tidigt stadium samt att påskynda återgång i arbetet.
6:2 Andelen heltidsanställda ska öka		Andelen heltidsanställda har ökat för kvinnor men minskat något för män. Andel heltidsanställda 2018 var 68 procent. Heltidsprojektet har påbörjats på några enheter där de anställda fått erbjudande om heltidsanställning.

Tabell 31 Kommunens prioriterade mål för att uppnå fastställt personalpolitiskt program och kommentarer kring målens uppfyllnad.

GA KJ

Miljöredovisning

Inom kommunens Vision Växtkraft 10 000 ingår ett mål som det övergripande miljöarbetet utgår från: *"Att Herrljunga år 2020 är en kommun som tagit flera steg närmare en långsiktigt hållbar kommun."*

De lokala miljömålen är också viktiga som utgångspunkt för miljöarbetet. Målen antogs under 2014 och syftar till att lyfta miljöfrågorna till en strategisk nivå där de ska komma in i tidiga skeden av planering och utgöra ramar som stöd för beslutsfattande. Att omsätta miljömålen i praktisk handling är ett gemensamt uppdrag med många aktörer: kommuner, myndigheter, näringsliv och enskilda individer.

Samarbete med mejeriförening för förnyelsebar uppvärmning av kommunala fastigheter

Då mejeriföreningen projekterade för en bioenergicentral med syfte att byta ut olja mot biobränsle, lyftes frågan om inte centralen kan utökas så att även kommunens fastigheter i Ljung, Gäsenegården och Herrljunga bostäders bostäder, kan försörjas med värme från centralen. Detta blev verklighet under 2018, när kommunens egen värmeproduktion ersatts med biobränsleproducerad värme från Gäsene Mejeri.

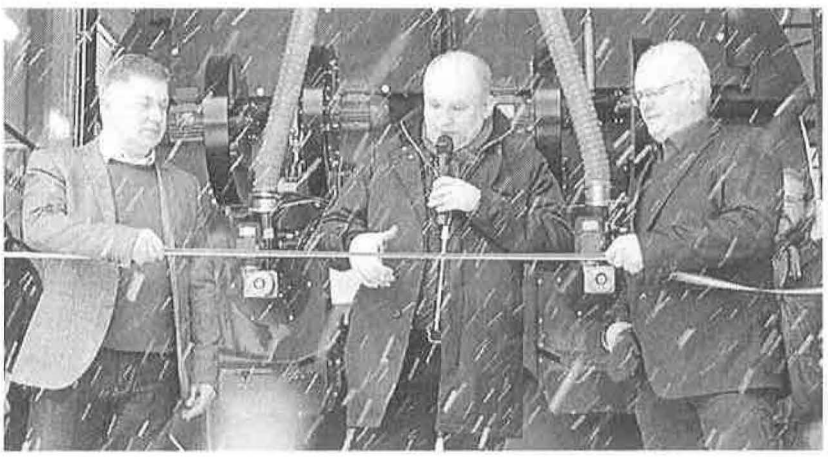

Bild 4 Invigningen av bioenergicentralen. Mer info: http://www.herrljunga.se/naringsliv-och-arbete/nyheter-naringsliv-och-arbete/nyheter-naringsliv-och-arbete/2019-02-02-gasene-mejeris-nya-bioenergicentral-forser-kommunala-fastigheter-med-varme.html

Beslut om att satsa på solceller på Horsbyskolan

I september 2018 beslutade kommunstyrelsen att investera i solceller på Horsbyskolans tak (DNR KS 171/2018).

Åtaganden enligt regionala miljömål

Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Västra Götalandsregionen har uppmanat regionens kommuner att åta sig åtgärder att arbeta med för att bidra till att nå miljömålen. I samband med detta så tog Herrljunga kommun på sig åtta åtaganden (DNR KS 187/2018), nämligen att:

1. Regelbundet mäta luftkvalitet.
2. Planera utvecklingsområden för bostäder inom 1 km från Herrljunga eller Ljung järnvägsstation.
3. Genom tillsyn fortsätta arbetet med att minska industriernas utsläpp av VOC.
4. Använda brandsläckningsmetoder med fluorfria alternativ.
5. Stärkt egenkontroll och förebyggande arbete avseende fukt, mögel och ventilation i skola, förskola, vårdlokaler och andra boenden.
6. Ha ett aktuellt kulturmiljöprogram som antas som del av översiktsplanen.
7. Årligen sponsra "Miljöboken", som ges ut till mellanstadieskolor, för att stödja lärare med utbildningsmaterial om miljömål och hållbar utveckling.
8. Utbilda barn och unga på för-, grund- och gymnasieskola i hållbar utveckling med ett integrerat arbetssätt över ämnesområden.

Nedbrytbara hundbajspåsar

Gata/parkenheten jobbar med ett system med påsstationer. Det är totalt 25 stycken stationer i Herrljunga och Ljung/Annelund. Vid påsstationerna kan allmänheten hämta nerbrytbara hundbajspåsar. Gata/park har även ca 35 stycken avfallsbehållare utplacerade där hundbajspåsarna kan slängas efter användning. Systemet har funnits i flera år, men det har aldrig uppmärksammants i kommunövergripande sammanhang. Därför lyfts arbetet i samband med årets miljöredovisning.

Fortsatt arbete med insatser för att bristfälliga enskilda avlopp åtgärdas

I Sverige finns närmare 950 000 bostäder som inte är anslutna till en kommunal avloppsledning och inom Herrljunga kommun finns ungefär 2 600 sådana avlopp. Dessa hushåll släpper i regel ut sitt avloppsvatten lokalt. Kommunerna har ansvar för att kontrollera att tillräcklig rening sker innan utsläpp.

2017 tilldelades Herrljunga VA-fabrikanternas diplom för den höga åtgärdstakt som åstadskommits i kommunen. Under 2018 har miljöenheten fortsatt att arbeta enligt den plan som fastställdes 2010.

Folkhälsoredovisning

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att "skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Till målet kopplas åtta målområden som syftar till att tydliggöra vilka bestämningsfaktorer som är avgörande för att uppnå en god och jämlik hälsa i hela befolkningen.

Åtta målområden:

1. Det tidiga livets villkor.
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning.
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter.
5. Boende och närmiljö.
6. Levnadsvanor.
7. Kontroll, inflytande och delaktighet.
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Herrljunga kommun utgår från ett helomfattande perspektiv på hälsan, som inte bara handlar om att hålla sjukdomar borta utan också om möjligheterna att leva ett långt, friskt, rikt och jämlikt liv.

Begreppet folkhälsa är svårt att ta till sig och när vi pratar om jämlik och ojämlik hälsa är det nödvändigt att tydligare precisera vad det är vi menar med just begreppet hälsa.

Därmed kan vi också uttrycka ojämlikhet i hälsa på en mängd olika sätt. Den nationella kommissionen definierar ojämlikhet i hälsa som "systematiska skillnader i livsvillkor och hälsa mellan samhällsgrupper med olika position". Begreppet social position är en samlad bedömning av en mängd olika livsvillkor. Ju högre social position en person har, desto bättre hälsa – och vice versa. Oftast mäter man social position genom faktorer som inkomst och utbildningsnivå. Men hälsoeffekten av förbättrad social position avtar ju högre position du får, eller har.

Syftet med insatser för jämlik hälsa är att minska betydelsen av den sociala positionen – att alla ska ha rätt till en god hälsa och möjligheter att göra hälsosamma livsval oavsett exempelvis inkomst eller utbildning.

Hur har det lokala folkhälsoarbetet utformats för att minska skillnader i hälsa?

Det har gjorts förstärkta insatser/utbildningssatsningar, i samverkan med Familjecentralen, Elevhälsan och skolan, till föräldrar och barn i behov av hjälp och stöd.

Hur har vi arbetat för att nå kommunens prioriterade grupper i syfte att minska skillnader i hälsa?

Genom ett ökat engagemang och deltagande i den lokala Närvårdsamverkansgruppen.

Hur har vi främjat och utvecklat kommunens prioriterade gruppers möjligheter till delaktighet och inflytande?

Kontaktytan har utökats till invånarna tillsammans med föreningar, organisationer och Svenska kyrkan. Det har gjorts genom att formalisera samverkan som återkommande dialogträffar och samverkansavtal/överenskommelser. T ex. medborgardialoger kring trygghetsskapande arbete, stödgrupp för barn till föräldrar med missbruk/psykisk ohälsa, språkcafé.

Hur har det lokala folkhälsoarbetet bidragit i arbetet med att öka andelen elever med fullföljda studier?

Samverkat med Elevhälsan att utbilda NPFC-coacher. En NPFC- coach är en coach med speciella kunskaper om utvecklingsrelaterade funktionsvarianter i dess bredaste form: ADHD, Tourettes syndrom, Aspergers syndrom, autism.

MHFA-Y[1], Yam.[2] Utbildning för personal i Elevhälsan, Socialförvaltningen samt Ungdomsmottagningen till MHFA-Y samt YAM-instruktörer.

[1] MHFA. Metoden förbättrar bl a kunskapen om hur man som personal identifierar tecken på psykisk ohälsa och hur man agerar och beter sig i kontakten med elever med psykisk ohälsa.

[2] YAM. Elever i år 8 får regelbunden utbildning och medvetenhet om psykiskt mående och suicid.

Ekonomisk översikt och analys

Här lämnas en kortfattad ekonomisk analys vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv enligt bilden nedan.

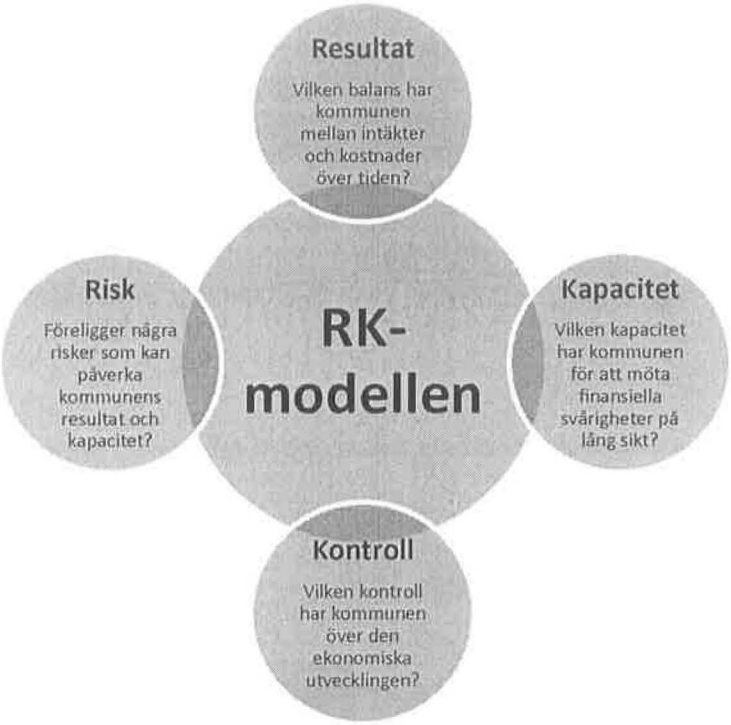

Bild 5 RK-modellens olika delar: resultat, risk, kapacitet och kontroll.

Sammanfattning och kommunens ekonomiska ställning

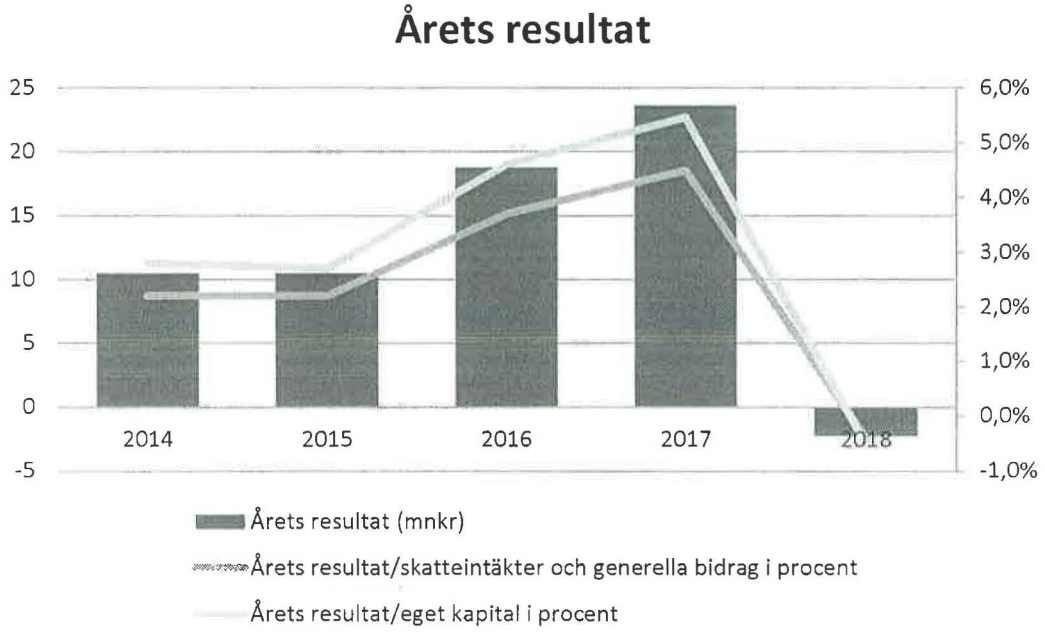
Den ekonomiska ställningen på balansdagen visar att Herrljunga kommun har brutit en positiv trend med tidigare års goda resultat. Årets resultat visar på bokslutsdagen ett minus på 2,3 mnkr, vilket understiger budgeterat resultat rejält med en avvikelse på drygt 14 mnkr. Under flertalet år har kommunen haft goda resultat och uppfyllt resultatkraven/målen med råge. De historiska siffrorna har bättrat på det egna kapitalet och likaså höjt soliditeten. Årets negativa resultat är ett trendbrott och kan framför allt förklaras med två olika orsaker. Den ena är att befolkningsutvecklingen varit sämre än förväntat och budgeterat. En negativ befolkningsutveckling resulterade i betydligt lägre utfall i skatteintäkter och generella statsbidrag än vad som budgeterats. Ökningen i statsbidrag blev blygsamma 5 mnkr mot 2017 års utfall. Den andra orsaken till det negativa resultatet är en mycket hög tilläggspremie för förmånsbestämd ålderspension. Tilläggspremien kunde inte rymmas inom beräknat personalomkostnadspålägg (38,46 procent av lönesummorna), och belastade kommunens ekonomi negativt.

I detta kapitel görs en analys av de finansiella målen i en modell som kallas RK-modellen. De olika delarna visar att kommunen haft ett år med finansiella utfall som inte kan uppfyllas för två av de tre målen. De två målen 2 procents resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag och 100 procents självfinansieringsgrad har inte kunnat uppfyllas för 2018. En lite längre tidperiod visar

dock att resultatmålet på 2 procent kan infrias, 2,6 procent i genomsitt under de senaste tre åren och 2,4 procent i genomsnitt under de senaste fem åren. Målet kan uppfyllas i och med att målvärdet ses ur ett treårsperspektiv. Däremot kan inte självfinansieringsmålet infrias under en längre period, detta då investeringsutgifterna i snitt varit högre än resultatet tillsammans med avskrivningskonstnaderna. Kommande behov av nyinvesteringar kommer att bidra till att självfinansieringsgraden i snitt över åren kommer att sjunka ytterligare framöver, vilket kommer att påverka de likvida medlen negativt. Riskfaktorer att beakta i framtiden är eventuella behov av tillskott av likvida medel samt en större driftspåverkan i och med högre kapitalkostnader och förändringar i demografi. Utmaningar finns också framöver i att skapa starka resultat som kommer upp i minst 2 procent. Högkonjunkturen har nått sin högsta topp i Sverige och vi ser framöver att kommunerna kommer att få det svårt att hålla utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag på en lika hög eller högre nivå än nettokostnadsutvecklingen. Vi kommer att se allt högre driftskosnader i form av högre kapitalkostnader och på grund av förändrad demografi (fler älde och yngre i förhållande till de som är i arbetsför ålder). För att stävja en för hög kostnadsutveckling i förhållande till utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag behöver kommunen se över olika typer av effektiviseringar i verksamheterna.

Resultat

Finansiellt mål: *Resultatet skall under en treårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.*

Tabell 32 Kommunens resultat i mnkr, av det egna kapitalet och av skatteintäkterna för de senaste fem åren, 2014-2018.

Resultatet för 2018 uppgår till -2,3 mnkr jämfört med budgeterat 11,9 mnkr. Jämfört med föregående år är årets resultat en försämring med 25,9 mnkr.

I förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag uppgår årets resultat till -0,4 procent, vilket innebär att målsättningen för det enskilda året om 2 procent inte har infriats. Orsakerna till det negativa resultatet handlar framförallt om för högt budgeterat invånarantal vilket lett till 13,0 mnkr

sämre skatteintäkter än budgeterat och också på grund av engångspremier för pensionsfakturor inklusive löneskatt om 7,6 mnkr.

Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket överstiger kommunens finansiella resultatmål. Under en längre period, fem år, redovisar kommunen sammantaget resultat på 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

För 2018 uppvisar nämnderna tillsammans med politisk verksamhet en positiv avvikelse på 5,9 (6,4) mnkr. Tekniska nämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget med 0,3 mnkr men övriga nämder redovisar positiva avvikelser mot budget.

Årets kostnader för pensioner inklusive särskild löneskatt har under året uppgått till 39,8 (27,7) mnkr, vilket jämfört med 2017 är en ökning med 12 mnkr. Årets avskrivningskostnader uppgår till 19,7 (18,9) mnkr. Ökningen beror framförallt på aktiveringen av Molla skola. Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till totalt 529,9 (524,8) mnkr vilket understiger budgeten med 10,5 mnkr.

Intäkter

Intäkterna består av skatteintäkter och generella statsbidrag men även av intäkter från verksamheterna och uppgår till totalt 664,3 (670,4) mnkr. Av intäkterna kommer 80 procent från skatteintäkter och generella statsbidrag. Resterande intäkter kommer från taxor och avgifter 3 procent, försäljningar av verksamheter 3 procent, driftbidrag 10 procent (framför allt från Migrationsverket), hyror och arrenden 1 procent och övrigt 4 procent.

Kostnader

För 2018 uppgick verksamhetenernas kostnader till 647,8 (628,5) mnkr. Av kommunens kostnader utgör ca 65 procent arbetskraftskostnader, vilket är en något högre andel jämfört med 2017. Näst efter arbetskraftskostnader kommer entreprenad och köp av verksamhet som står för 13 procent av kostnaderna. Värdet av personalens innestående semesterdagar uppgick vid årsskiftet till 13,7 mnkr vilket är en liten minskning med 0,1 mnkr jämfört med 2017. Av verksamhetens kostnader stod vård och omsorg samt pedagogisk verksamhet för 55 procent, vilket är något högre än föregående år. Den största verksamheten är den pedagogiska som förbrukar 29 procent av verksamheternas kostnader.

Avskrivningar

Årets avskrivningskostnad uppgår till 19,7 (18,9) mnkr. Avskrivningskostnadens andel av skatteintäkter och generella statsbidrag är 3,7 procent, vilket är något under den genomsnittliga andelen under en tioårsperiod. Med stora investeringsbehov kommer denna andel sannolikt att öka under kommande år vilket ger mindre utrymme till verksamhetens övriga behov.

Verksamhetens nettokostnad

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta är att analysera den årliga förändringen av skatteintäkter och generella statsbidrag i förhållande till verksamhetens nettokostnader. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag.

GA KJ

Tabell 33 Förändring av skatteintäkter och nettokostnaden de senaste fem åren, 2014-2018.

Av diagrammet framgår en skaplig följsamhet mellan årlig förändring av skatteintäkter kontra verksamhetens nettokostnader åren 2014-2017. För 2018 skiljer förändringen mellan dessa avsevärt vilket varit en bidragande faktor till det negativa resultatet 2018.

För att stärka ekonomin under kommande år är det angeläget att ökningstakten av verksamhetens nettokostnader begränsas i förhållande till ökningstakten för skatteintäkterna och generella statsbidrag.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkternas utveckling	2014	2015	2016	2017	2018
Miljoner kronor	469,0	484,2	504,4	524,8	529,9
Procent	5,3	3,2	4,2	4,0	1,0

Tabell 34 Utvecklingen av skatteintäkter de senaste fem åren, 2014-2018.

Skatteintäkter och generella statsbidrag är kommunens dominerande inkomstkälla och svarade 2018 för 80 procent av kommunens intäkter. Den primärkommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår till 21,94 och sänktes senast 2015 med 0,22 kronor. Skattekraften i Herrljunga kommun uppgår i dagsläget till 89 procent av riksgenomsnittet. Detta är något lägre än föregående år. Inkomstutjämningen kompenserar stora delar av denna avvikelse.

Jämfört med föregående år ökade summan av skatteintäkter och statsbidrag med 5,1 mnkr eller med 1,0 procent. Skatteintäkterna och statsbidragen uppgår för 2018 till 529,9 mnkr. Av totala skatteintäkter och statsbidrag uppgår skatteintäkter från Herrljunga kommuns eget skatteunderlag till 417,0 mnkr (78,7 procent). Resterande 112,9 mnkr eller 21,3 procent är summan av inkomst- och kostnadsutjämning samt LSS-kostnader.

I denna summa ingår också följande:

- Statsbidrag avseende flyktingmottagande ("Välfärdsmiljarderna"): 4,5 mnkr.
- Bidrag ifrån Boverket ("Byggbonusen"): 0,7 mnkr.
- Tillfälligt bidrag från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år: 0,9 mnkr.

Under den senaste femårsperioden har skatteintäkternas årliga förändringar varierat kraftigt vilket hänger samman med årliga förändringar i konjunkturen. När konjunkturen mattas av dämpas även skatteintäkternas ökningstakt.

Finansnetto

Årets finansiella kostnader uppgår till 0,9 (0,5) mnkr. Av dessa beror 0,5 mnkr på indexering av avsättningen för E20. Övrigt består av bankkostnader och räntekostnader av olika slag. Kommunens finansiella intäkter redovisas till 1,8 mnkr och består av utdelningar och ränteintäkter från Kommuninvest (1,3 mnkr), borgensavgift från koncernföretag (0,4 mnkr) samt övrigt såsom ränteintäkter från kundfordringar och övriga borgensavgifter. Finansnettot blev 0,9 mnkr vilket är 0,2 mnkr högre än budgeten. Kommunen har under året inte haft några externa lån.

Pensionskostnader

Pensionskostnader (mnkr)	2017	2018
Pensionsavgift individuell del	13,9	14,0
Pensionsförsäkring FÅP	-0,2	9,2
Pensionsförsäkring övrigt	0,3	-0,0
Löpande pensionsutbetalningar	8,7	8,3
Förändring pensionsavsättning	-0,5	0,1
Särskild löneskatt	5,3	7,9
Förvaltningsavgifter	0,2	0,2
Totalt	**27,7**	**39,8**

Tabell 35 Kommunens pensionskostnader för åren 2017-2018.

Sedan 1998 finns kostnaderna för medarbetarnas tjänstepensioner i redovisningen och den under året upparbetade kostnaden betalas under året som en pensionsavgift. För 2018 är detta belopp 14 mnkr exklusive löneskatt vilket är något högre jämfört med 2017. Under året uppgår kostnaderna för nu löpande utbetalade pensioner, t.ex. ålderspension, efterlevandepension m.m. till 8,3 mnkr exklusive löneskatt, vilket är något lägre än för 2017. Den totala summan för pensionskostnaderna 2018 uppgår till 39,8 mnkr, vilket är 12 mnkr mer än föregående år.

Medarbetare över en viss lönenivå är även berättigade till en förmånsbestämd ålderspension. Enligt beslut i kommunstyrelsen är denna pension finansierad genom försäkring. Detta sker antingen genom att medarbetare erbjudas att välja en alternativ pensionslösning eller genom kollektiv försäk-

ring av denna utfästelse. Försäkringskostnaden för 2018 är 9,2 (-0,2) mnkr exklusive löneskatt och är den största förklaringen till ökade pensionskostnader. Detta beror på att för höga premier hade betalats in tidigare år så att ett stort retroaktivt belopp återbetalades 2017 på totalt 2,2 mnkr exklusive löneskatt. Omvänt så fick kommunen 2018 betala engångspremier på totalt 6,1 mnkr exklusive löneskatt. Där endast decemberfakturan innehöll engångspremier om 5,5 mnkr exklusive löneskatt och avsåg engångspremier för drygt 40 anställda. Orsaken till engångspremierna för dessa anställda berodde på nyanställningar som skett från hösten 2017 till hösten 2018 och på löneökningar för framförallt chefer och specialister. Utöver detta fanns det engångspremier för personer som slutat för ett antal år sedan där slutavräkning av pensionerna nu skett. Skillnaden för engångspremier var mellan åren en kostnad på 10,3 mnkr inklusive löneskatt. Därtill har kostnaden generellt ökat för den förmånsbestämda ålderspensionen med 1,4 mnkr inklusive löneskatt.

Överskottsmedel för försäkring hos KPA uppgår till 2,1 mnkr.

Investerings- och exploateringsverksamhet

Finansiellt mål: *Investeringar skall självfinansieras under en femårsperiod.*

Tabell 36 Nettoinvesteringar och självfinansieringsgraden de senaste fem åren, 2014-2018.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 60,5 (46,5) mnkr vilket understeg budgeten med 44,2 mnkr. Investeringsutgifter har egenfinansierats till 28,7 (91,3) procent.

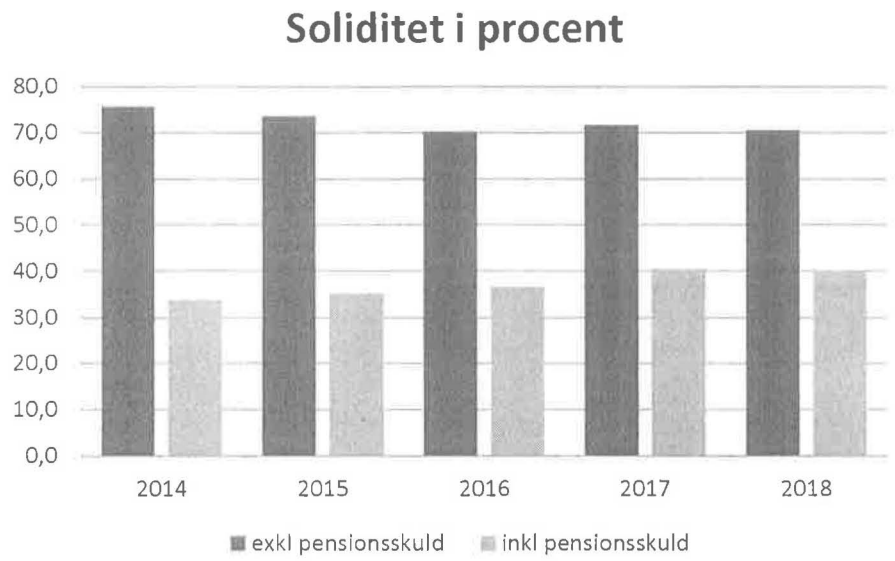
De större investeringsutgifterna under 2018 har bestått av tillbyggnad av Horsby förskola/skola samt investeringar i projekt EPC. Under perioden (2014 – 2018) har investeringsutgiften uppgått till 202,9 (167,7) mnkr. Under samma period har kommunens resultat genererat egna medel som uppgått till 156,9 mnkr. Självfinansieringsgraden har uppgått till 77,4 procent vilket innebär att det långsiktiga målet om full självfinansiering inte har infriats. Detta beror på ökade investeringsutgifter de senare åren och på minusresultatet 2018.

GD KJ

Kapacitet

Soliditet

Finansiellt mål: *Soliditeten skall inte understiga 70 procent.*

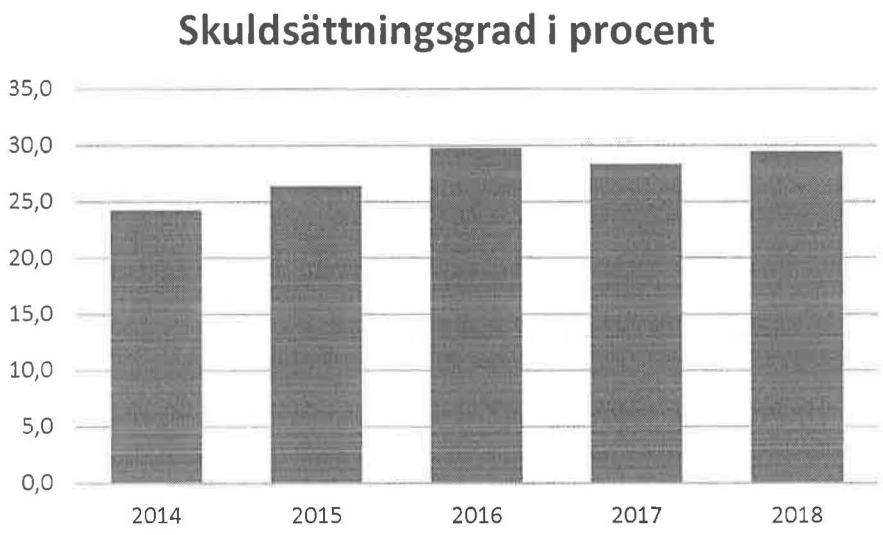

Tabell 37 Soliditeten exkl och inkl pensionsskulden de senaste fem åren, 2014-2018.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella stryka. Den visar hur mycket av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Soliditeten har under senaste fem åren varierat mellan 70 och 77 procent, vilket är en hög nivå. Under 2018 ökade tillgångarnas värde med 6,4 mnkr, det egna kapitalet minskade med 2,3 mnkr. Detta resulterade i en minskning av soliditeten. 2018 års soliditet uppgår till 70,5 (71,6) procent, en minskning med 1,1 procentenheter. Det finansiella målet är infriat.

Om den delen av pensionsskulden som idag är noterad som en ansvarsförbindelse 185,4 (188,6) mnkr medtogs i balansräkningen, skulle soliditeten för 2018 sjunka från 70,5 procent till 40,1 (40,4) procent.

Skuldsättningsgrad

Tabell 38 Skuldsättningsgraden de senaste fem åren, 2014-2018.

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. Skuldsättningsgraden har under året ökat något, från 28,4 till 29,5 procent. De långfristiga skulderna är för de investeringsbidrag som mottagits 2017.

Kontroll

Budgetföljsamhet

En grundläggande förutsättning för att uppnå en god ekonomi och tillfredsställande kontroll över verksamheten är att nämnderna klarar av att bedriva sin verksamhet inom tilldelade kommunbidrag. Tabellen nedan beskriver budgetavvikelsen dels för kommunen som helhet i form av resultat efter finansnetto i förhållande till budget och också nämndernas utfall i förhållande till kommunbidraget.

Budgetföljsamhet (mnkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Budgetavvikelse årets resultat	1,0	-2,7	7,9	12,3	-14,2
Budgetavvikelse nämnder	4,3	7,2	14,9	6,4	5,9

Tabell 39 Budgetföljsamheten för nämnderna och kommunen som helhet de senaste fem åren, 2014-2018.

För 2018 har budgetföljsamheten för nämnderna varit positiv men inte för kommunen som helhet. Kommunens resultat avviker negativt med 14,2 mnkr från budgeten. Detta beror framförallt på tre faktorer: engångspremier för förmånsbestämd ålderpensionsantalet inklusive löneskatt, invånarantalet i utfall är lägre än budgeterat samt att prognosen för inkomstutjämningen och slutavräkningen för 2018 försämrats. För nämnderna är det framförallt kommunstyrelse och Bildningsnämnden som bidrar till den positiva budgetavvikelsen. Nämnderna har haft en positiv budgetföljsamhet de senaste fem åren medan kommunens budgetföljsamhet har skiftat. Månatliga ekonomiska uppföljningar och analyser har bidragit till nämndernas goda budgetföljsamhet. Mer information om nämndernas ekonomier finns under verksamhetsberättelserna.

GA KJ

Risk

Likviditet

Likviditeten speglar kommunens kortfristiga betalningsberedskap. De löpande utgifterna måste kunna betalas med antingen de månatliga skatteinbetalningarna, avgifter och ersättningar eller andra omsättningsbara tillgångar.

Kassalikviditeten som mäter förhållandet mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder uppgår i bokslutet 2018 till 75,3 procent, vilket är en minskning från 2017 med 29,6 procentenheter. Detta beror på minskad utgående balans i kassa och bank mot ökad utgående balans av kortfristiga skulder. Ökade investeringar och personalkostnader har lett till en minskning av kassa och bank.

Extern upplåning

Under den senaste femårsperioden har kommunen inte haft behov av extern upplåning, låneskulden har med andra ord varit 0.

Borgensåtagande

En post som redovisas inom linjen är kommunens borgensåtaganden. Borgensåtaganden är förknippade med risk och därför är det viktigt att analys görs vid varje enskild förfrågan om borgensförbindelse. Stora borgensåtagande kan innebära en finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån eller att aktieägartillskott till bolag måste lämnas för att bolaget ska överleva finansiellt. När borgensåtagande ska beaktas är det dock lika viktigt att analysera innehållet i åtagandet som storleken.

Den största risken uppstår i de borgensåtaganden som inte har några väsentliga tillgångar att realisera vid betalningssvårigheter, vanligtvis föreningar. Detta har Herrljunga kommun beskrivit i en upprättad policy för borgensförbindelser. Herrljunga kommuns borgensåtaganden uppgick vid årsskiftet 2018 till 396,8 mnkr vilket var en minskning med 8,3 mnkr mot 2017. Minskning beror främst på att kommunen inte längre har ett borgensåtagande på 6,6 mnkr för Herrljunga Hotellsfastighets AB efter försäljningen av koncernbolget men också på minskat borgensåtagande för Herrljunga bostäder om 3,2 mnkr. Av den totala andelen borgensåtaganden består borgensåtaganden till föreningar av 4,7 mnkr vilket motsvarar 1,2 procent. Borgensåtagandena till föreningarna är korta, beloppen är begränsade och därför anses inte dessa utgöra någon väsentlig risk.

De borgensåtaganden kommunen har för koncernen avsåg 2019-02-20 lån motsvarande 391,9 mnkr. Av dessa lån är andelen med fast ränta 62,76 procent under 2019 och snitträntan ligger på 0,55 procent. Den genomsnittliga kapitalbindningen för dessa lån är 2,09 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,46 år. Av lånen är det 35,74 procent som 2019-02-20 har en kapitalbindning som är 1 år eller kortare och 55,24 procent som har en räntebindning på 1 år eller kortare. För 2018 var räntekostnaderna inklusive derivat och refinansiering 1,6 mnkr och 2019 är prognosen att kostnaden blir 2,1 mnkr. De totala tillgångarna för de kommunala bolagen motsvarar 63 procent av kommunkoncernens totala tillgångar, vilket talar för att risken för kommunen genom borgensåtagandet till bolagen och stiftelsen är begränsat. Under året har inga borgensförbindelser behövt infrias.

Pensionsåtagande

Tabell 40 Pensionsåtaganden som avsättning och ansvarsförbindelse de senaste fem åren, 2014-2018.

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som en post inom linjen i balansräkningen som ansvarsförbindelse. Denna skuld är en beräkning av anställdas intjänade pensionsförmåner enligt de pensionsbestämmelser som gällde t.o.m 1997-12-31. För år 2018 uppgår denna förpliktelse till 185 (189) mnkr inklusive särskild löneskatt, en minskning från 2017 med 3,3 mnkr. Uppgifterna blir alltmer exakta för varje år då omfattningen av färdigberäknade pensionsförmåner (aktualiseringsgraden) ökar, för närvarande är 97 procent färdigberäknade.

Annan pensionsförpliktelse utgörs av särskilda pensioner, ÖK-SAP samt avsättning exkl. ÖK-SAP och är i bokföringen redovisad som avsättning. För 2018 uppgår det avsatta beloppet till 8,6 (8,3) mnkr.

Sammanställd redovisning

Delar av den kommunala verksamheten bedrivs i bolagsform. Kommunen äger ett Holdingbolag Nossan Förvaltningsaktiebolag som i sin tur är moderbolag till Herrljungabostäder AB och koncernen Herrljunga Elektriska AB. Därutöver finns Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler direktägt av Herrljunga kommun (se avsnitt Kommunens koncern för mer information kring bolagen).

Årets resultat för Herrljunga koncernen uppgår till 8,3 (39,6) mnkr. Av kommunkoncernens totala tillgångar redovisas 63 procent i bolagen.

God ekonomisk hushållning

Alla kommuner behöver ha en god ekonomisk hushållning för att kommuninvånarna ska erhålla rätt service utan att belastas med hög skatt.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv

Lagstiftaren har i verksamhetsperspektivet tagit fasta på kommunernas förmåga att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Kommunen har därför valt en modell och struktur som bygger på att budgeten ska beskriva den verksamheten som bedrivs så att det löpande går att utvärdera att verksamheten bedrivs på bästa sätt med god ekonomisk hushållning. Allt för att kommuninvånarna ska få mesta möjliga nytta för den skatt som betalas.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

Lagstiftarens allmänna utgångspunkt är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som de konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det som anges som en norm är att överskottet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation, utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Finansiella mål

För att efterleva lagstiftningens intention om "god ekonomisk hushållning" men även målsättningen att varje generation själv ska bära sina kostnader har kommunen formulerat finansiella mål. Målen består av tre delar, ett resultatmål, ett soliditetsmål och ett finansieringsmål för investeringar.

Resultat

"Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 procent av kommunens intäkter för att garantera kommande generationer samma standard på tillgångarna som nuvarande generation har."
Resultatet för 2018 uppgår till -0,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För den senaste treårsperioden är det samlade resultatet 2,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet är därmed uppfyllt.

Soliditet

"För att undvika ett förslösande av kapital, eller skjutande av skuld på framtiden, ska soliditeten överstiga 70 procent."
För 2018 redovisas soliditeten till 70,5 procent. Vilket innebär att målet är uppfyllt.

Investeringar

"Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat."
Under den senaste femårsperioden har investeringsutgifterna uppgått till 202,9 mnkr. Under samma period har kommun genererat egna medel motsvarande 156,9 mnkr. Målet om självfinansiering är därav inte uppfyllt för den senaste femårsperioden.

Balanskrav och resultatutjämningsreserv (RUR)

I Kommunallagen regleras att om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Om synnerliga skäl finns kan fullmäktige besluta att reglering ej ska ske.

Kommunallagen ger möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en Resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Kommunfullmäktige i Herrljunga Kommun beslutade i november 2013 att tillämpa principerna för resultatutjämningsreserv samt att avsättning kan göras för den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Avsättning till RUR har gjorts 2013 med 6,0 mnkr och 2017 med 12,0 mnkr. Då årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt om 2,6 mnkr väljer Herrljunga kommun att ta i anspråk medel ifrån RUR med motsvarande belopp.

Balanskravsavstämning (mnkr)	2018
Balanskravsunderskott från tidigare år	-
Årets resultat	**-2,3**
Samtliga realisationsvinster	-0,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**-2,6**
Medel till resultatutjämningsreserv	-
Medel från resultatutjämningsreserv	2,6
Årets balanskravsresultat	**-**

Tabell 41 Balanskravsavstämning för året 2018.

Resultaträkning

		Kommunen			Koncernen	
Resultaträkning (mnkr)	Not	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Verksamhetens intäkter	1	145,6	134,4	122,4	275,3	260,0
Verksamhetens kostnader	2	-628,5	-647,8	-629,6	-720,1	-737,1
Avskrivningar		-18,9	-19,7	-22,1	-40,4	-42,5
Verksamhetens nettokostnader		**-501,8**	**-533,1**	**-529,3**	**-485,2**	**-519,6**
Skatteintäkter	3	409,9	417,0	430,0	409,9	417,0
Gen statsbidrag och utjämn	3	114,9	112,9	110,4	114,9	112,9
Finansiella intäkter	4	1,1	1,8	1,0	0,9	2,8
Finansiella kostnader	5	-0,5	-0,9	-0,3	-2,1	-2,6
Resultat före extraordinära poster		**23,6**	**-2,3**	**11,9**	**38,4**	**10,5**
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	
Minoritetsandel		-	-	-	-	
Bokslutsdispositioner		-	-	-	-	
Skattekostnad		-	-	-	1,2	-2,3
Årets resultat		**23,6**	**-2,3**	**11,9**	**39,6**	**8,3**

Tabell 42 Herrljunga kommuns resultaträkning.

GA KJ

Kassaflödesanalys

	Kommunen			Koncernen	
Kassaflödesanalys (mnkr)	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Löpande verksamhet					
Inbetalningar från kunder	80,3	76,4	84,7	204,4	202,0
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	521,6	531,3	547,6	521,6	531,3
Inbetalningar av bidrag	95,0	62,1	66,6	95,0	62,1
Övriga inbetalningar	-0,2	0,9	-0,0	-	2,8
Utbetalningar till leverantörer	-203,5	-190,9	-212,1	-256,0	-254,4
Utbetalningar till anställda	-408,3	-433,6	-418,7	-443,0	-465,7
Utbetalningar av bidrag	-21,5	-17,4	-15,2	-21,5	-17,4
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-
Ränteintbetalningar	1,1	1,8	1,0	0,9	1,5
Ränteutbetalningar	-0,2	-0,6	-0,3	-2,1	-2,4
Förändring avsättning	-0,3	0,9	-0,4	-0,4	2,7
Summa Löpande verksamhet	**64,0**	**30,9**	**53,2**	**98,9**	**62,4**
Investeringsverksamhet					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-45,9	-60,4	-96,4	-128,7	-94,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,4	0,5	-	0,4	1,5
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-0,2	-	0,1	-0,2	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0,0	-	-	0,0	-
Sålda dotterbolag	-	-	-	-	0,8
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	1,1	-0,1	-1,5	1,1	-0,1
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-1,1	-	-
Summa Investeringsverksamhet	**-44,6**	**-60,0**	**-98,9**	**-127,4**	**-92,4**
Finansieringsverksamhet					
Upptagande av lån	-	-	-	44,0	-
Amortering av lån	-	-	-	-	-3,2
Summa Finansieringsverksamhet	**-**	**-**	**-**	**44,0**	**-3,2**
Förändring av likvida medel	**19,4**	**-29,1**	**-45,7**	**15,5**	**-33,1**
Likvida medel vid årets början	76,3	95,7	95,7	94,3	109,8
Likvida medel vid årets slut	95,7	66,5	50,0	109,8	76,7
Förändring av likvida medel	**19,4**	**-29,1**	**-45,7**	**15,5**	**-33,1**

Tabell 43 Herrljunga kommuns kassaflödesanalys.

Balansräkning

		Kommunen			Koncernen	
Tillgångar (mnkr)	Not	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	6	0,1	0,1	-	0,1	0,1
Materiella anläggningstillgångar	7	307,8	348,3	380,5	806,1	852,2
varav mark, byggnader och tekniska anlägg.		275,9	278,2		632,7	641,6
varav maskiner och inventarier		18,3	22,2		142,3	155,3
varav övriga materiella anläggningstillg.		13,6	48,0		31,1	55,3
Finansiella anläggningstillgångar	8	148,5	148,6	150,0	13,0	13,1
Summa anläggningstillgångar		**456,5**	**497,0**	**530,5**	**819,3**	**865,4**
Bidrag till statlig infrastruktur	**9**	**2,5**	**2,4**	**0,5**	**2,5**	**2,4**
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	10	3,4	3,2	3,0	7,0	6,5
Kortfristiga fordringar	11	46,1	41,3	30,0	80,9	75,9
Kassa och bank	12	95,7	66,5	50,0	109,8	76,7
Summa omsättningstillgångar		**145,2**	**111,1**	**83,0**	**197,7**	**159,2**
Summa Tillgångar		**604,1**	**610,5**	**614,0**	**1 019,5**	**1 027,0**

Tabell 44 Herrljunga kommuns tillgångar i balansräkningen.

Eget kapital, avsättningar och skulder (mnkr)	Not	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Kommunen Budget 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Eget kapital						
Årets resultat		23,6	-2,3	11,9	39,6	8,3
Resultatutjämningsreserv		18,0	15,4	6,0	18,0	15,4
Övrigt eget kapital		391,0	417,2	402,7	312,3	354,6
Summa eget kapital	**13**	**432,6**	**430,3**	**420,6**	**370,0**	**378,2**
Avsättningar						
Avsättningar för pension och liknande förplikt		8,3	8,6	9,0	8,4	8,7
Uppskjutna skatter		-	-	-	17,9	16,0
Avsättning E20		8,5	9,1	7,9	8,5	9,1
Avsättning Tumbergsdeponi		18,1	17,9	16,9	18,2	17,9
Övriga avsättningar		0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Summa avsättningar	**14**	**35,1**	**35,7**	**34,0**	**53,2**	**51,8**
Skulder						
Långfristiga skulder	15	1,1	1,1	-	429,4	406,5
Kortfristiga skulder	16	135,2	143,3	159,5	166,9	190,4
Summa skulder		**136,4**	**144,4**	**159,5**	**596,3**	**596,9**
Summa eget kapital, avsättn och skulder		**604,1**	**610,5**	**614,0**	**1 019,5**	**1 027,0**
Poster inom linjen	**17**					
Borgensåtagande		401,9	392,1	393,3	-	-
Övriga ansvarsförbindelser		3,2	4,7	3,7	3,2	4,7
Pensionsförpliktelser		151,8	149,2	153,1	151,8	149,2
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser		36,8	36,2	37,1	36,8	36,2

Tabell 45 Herrljunga kommuns eget kapital, avsättningar och skulder i balansräkningen.

Noter

Not 1-2 (mnkr)	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Bidrag	78,4	63,4	78,4	63,4
Exploateringsintäkter	0,8	1,2	0,8	1,2
Försäljning av verksamhet	19,6	21,8	19,6	21,8
Försäljningsintäkter	23,1	22,9	103,0	94,9
Hyror och arrenden	7,6	7,6	57,9	61,2
Realisationsvinster	0,4	0,3	0,2	0,3
Taxor och avgifter	15,7	17,3	15,4	17,3
Summa intäkter	**145,6**	**134,4**	**275,3**	**260,0**
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Inköp av anläggningstillgångar	-7,1	-6,7	-7,1	-6,7
Köp av huvudverksamhet	-89,7	-80,7	-89,7	-80,7
Lokal- o markhyror	-5,7	-5,4	-5,7	-5,4
Lämnade bidrag	-21,6	-17,4	-21,6	-17,4
Lön och soc avg	-387,6	-401,0	-421,3	-427,3
Pensionskostnad	-22,4	-31,9	-22,5	-31,8
Realisationsförluster	-0,2	-0,0	-0,2	-0,0
Övriga kostnader	-52,5	-54,5	-110,3	-117,5
Övriga tjänster	-41,8	-50,3	-41,8	-50,3
Summa kostnader	**-628,5**	**-647,8**	**-720,1**	**-737,1**

Tabell 46 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

Not 3 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Kommunalskatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	411,4	419,0	411,4	419,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	-1,9	-0,6	-1,9	-0,6
Slutavräkning föregående år	0,5	-1,4	0,5	-1,4
Summa kommunalskatteintäkter	**409,9**	**417,0**	**409,9**	**417,0**
Generella statsbidrag & utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag/avgift	102,8	103,8	102,8	103,8
Strukturbidrag	-	-	-	-
Regleringsbidrag/avgift	-0,1	1,5	-0,1	1,5
Generella bidrag från staten*	6,0	6,1	6,0	6,1
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	-1,5	-5,0	-1,5	-5,0
Bidrag/Avgift för LSS-utjämning	-9,7	-12,5	-9,7	-12,5
Fastighetsavgift	17,4	19,0	17,4	19,0
Summa generella statsbidrag och utjämning	**114,9**	**112,9**	**114,9**	**112,9**
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	**524,8**	**529,9**	**524,8**	**529,9**

Tabell 47 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

*Posten generella bidrag från staten består 2017 av bidrag från Boverket på 1 068 tkr, det tillfälliga bidraget från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år på 607 tkr och statsbidrag avseende flyktingmottagande på 4 293 tkr. Posten består 2018 av bidrag från Boverket på 700 tkr, det tillfälliga bidraget från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år på 891 tkr och statsbidrag avseende flyktingmottagande på 4 486 tkr.

	Kommunen		Koncernen	
Not 4-6 (tkr)	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Not 4 Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	606,7	1 184,9	606,7	1 184,9
Ränteintäkter	512,8	646,9	262,9	306,9
Försäljning av dotterbolag	-	-	-	1 291,1
Summa Finansiella intäkter	**1 119,5**	**1 831,8**	**869,6**	**2 782,8**
Not 5 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-397,8	-712,2	-1 911,1	-2 386,3
Ränta pensionsskuld	-149,0	-177,0	-149,0	-177,0
Summa Finansiella kostnader	**-546,8**	**-889,2**	**-2 060,1**	**-2 563,3**
Summa finansnetto	**572,7**	**942,6**	**-1 190,5**	**219,6**
Not 6 Immateriella anläggningstillgångar				
Ack. Anskaffningsvärde	1 249,3	1 409,3	2 762,3	2 922,3
Nyanskaffningar	160,0	-	160,0	-
UB ack. Anskffningsvärde	**1 409,3**	**1 409,3**	**2 922,3**	**2 922,3**
Ack. Avskrivningar	-1 222,9	-1 281,3	-2 735,9	-2 794,4
Årets avskrivningar	-58,4	-32,0	-58,4	-32,0
UB ack. Avskrivningar	**-1 281,3**	**-1 313,3**	**-2 794,3**	**-2 826,4**
Summa Immateriella anläggningstillgångar	**128,0**	**96,0**	**128,0**	**95,9**

Tabell 48 Herrljunga kommuns noter till resultat- och balansräkningen.

Not 7 Materiella anläggningstillgångar (mnkr)	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Maskiner, fordon och inventarier				
Ack anskaffningsvärden	77,6	74,2	323,2	336,9
Nyanskaffningar	6,9	7,7	14,2	20,2
Försäljningar/Utrangeringar/Korrigeringar	-10,4	-1,4	-0,5	-2,1
UB ack anskaffningsvärden	**74,2**	**80,5**	**336,9**	**355,0**
Ack . Avskrivningar	-60,4	-55,9	-185,7	-194,6
Årets avskrivningar	-3,0	-3,8	-9,4	-13,5
Försäljningar/Utrangeringar/korrigeringar	7,5	1,4	0,5	2,1
UB ack. avskrivningar	**-55,9**	**-58,3**	**-194,6**	**-206,0**
Summa utgående bokfört värde	**18,3**	**22,2**	**142,3**	**149,1**
Varav				
Maskiner	0,9	1,1	0,5	0,5
Inventarier	10,1	11,5	134,5	139,0
Bilar och transportmedel	2,6	5,8	2,6	5,8
IT-utrustning	4,6	3,8	4,6	3,8
Mark, byggnader och anläggningar				
Ack anskaffningsvärden	478,1	536,0	897,6	1 002,8
Nyanskaffningar	46,6	18,3	96,0	53,3
Investeringsbidrag	-	-		
Försäljningar/Utrangering/Korrigeringar/Nedskrivning	11,4	-	9,2	-13,0
UB ack. Anskaffningsvärden	**536,0**	**554,4**	**1 002,8**	**1 043,1**
Ack avskrivningar	-236,8	-260,1	-338,4	-373,4
Årets avskrivningar	-15,8	-16,1	-27,7	-29,1
Försäljningar/Utrangeringar/Korrigeringar	-7,5	-	-7,3	7,2
UB ack. avskrivningar	**-260,1**	**-276,2**	**-373,4**	**-395,3**
Summa utgående bokfört värde	**275,9**	**278,2**	**629,4**	**647,8**
Pågående investeringar	**13,6**	**48,0**	**34,4**	**55,3**
Summa Materiella anläggningstillgångar	**307,8**	**348,3**	**806,1**	**852,2**

Tabell 49 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

GA KJ

Not 8 Finansiella anläggningstillgångar (tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Aktier och andelar				
Kommuninvest	8 438,4	8 438,4	8 438,4	8 438,4
Kommuninvest förlagslån	1 600,0	1 600,0	1 600,0	1 600,0
Kooperativ utveckling Sjuhärad	5,0	5,0	5,0	5,0
Nossan Förvaltningsaktiebolag	100,0	100,0	-	-
Nordea Stratega 10	490,3	490,3	490,3	490,3
Inera	42,5	42,5	42,5	42,5
Summa aktier och andelar	**10 676,2**	**10 676,2**	**10 576,2**	**10 576,2**
Långfristiga fordringar				
Nossan Förvaltningsaktiebolag	135 487,0	135 487,0	-	-
Mimersborgs Byggnadsförening	3,0	-	3,0	-
Herrljunga Folkets Park	100,0	100,0	100,0	100,0
Herrljunga Tennisklubb	1 250,0	1 233,3	1 250,0	1 250,0
Södra Skogsägarna	501,3	596,7	501,3	596,7
Andra långfristiga anläggningstillgångar	-		595,0	578,0
Summa långfristiga fordringar	**137 341**	**137 417**	**2 449,3**	**2 524,6**
Bostadsrätter				
Bostadsrätt	16,2	16,2	16,2	16,2
Summa bostadsrätter	**16,2**	**16,2**	**16,2**	**16,2**
Grundfondskapital				
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	500,0	500,0	-	-
Summa grundfondskapital	**500,0**	**500,0**	-	-
Summa finansiella anläggningstillgångar	**148 534**	**148 609**	**13 041,6**	**13 117,0**

Tabell 50 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 9-11 (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Not 9 Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag statlig infrastruktur Trafikverket cykelvägar*	3,1	3,1	3,1	3,1
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur Trafikv.	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Summa bidrag till statlig infrastruktur	**2,5**	**2,4**	**2,5**	**2,4**
Not 10 Förråd/Exploatering				
Exploatering industrimark	1,1	1,0	1,1	1,0
Exploatering bostadsmark	2,3	2,2	2,3	2,2
Varulager	-	-	3,6	3,4
Summa förråd/exploatering	**3,4**	**3,2**	**7,0**	**6,5**
Not 11 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	5,8	6,3	28,3	34,6
Momsfordringar	10,8	7,7	10,8	7,7
Förutbetalda kostnader	2,1	1,8	3,4	2,2
Fordran fastighetsavgift	8,4	10,9	8,4	10,9
Fordran Sparbanksstiftelsen E20	1,6	1,6	1,6	1,6
Upplupna intäkter	8,8	5,0	9,3	6,3
Fordringar hos Migrationsverket	4,2	2,0	4,2	2,0
Övrigt	4,5	6,0	14,9	10,6
Summa kortfristiga fordringar	**46,1**	**41,3**	**80,9**	**75,9**

Tabell 51 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

*Bidrag till statligt infrastruktur cykelvägar har en upplösningstid på 25 år.

	Kommunen		Koncernen	
Not 12-14 (mnkr)	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Not 12 Kassa och bank				
Kassa	0,0	0,0	-	-
Bank	95,7	66,5	109,8	76,7
Summa kassa och bank	**95,7**	**66,5**	**109,8**	**76,7**
Not 13 Eget kapital				
IB eget kapital	409,0	432,6	330,3	370,0
Årets resultat	23,6	-2,3	39,6	8,3
UB eget kapital	**432,6**	**430,3**	**370,0**	**378,2**
Varav				
Resultatutjämningsreserv	18,0	15,4	18,0	15,4
Övrigt eget kapital	414,6	414,9	352,0	362,8
Not 14 Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående balans pensioner och löneskatt	8,7	8,3	8,8	8,3
Nyintjänad pension	-0,4	0,3	-0,4	0,3
Uppskjutna skatter	-	-	17,9	16,0
Förändring av löneskatt	-0,1	0,1	-0,1	0,1
Utgående balans pensioner och löneskatt	**8,3**	**8,6**	**26,3**	**24,6**
Övriga avsättningar				
Avsättning Tumberg, sluttäckning	18,1	17,9	18,1	17,9
Bidrag till statlig infrastruktur E20	8,5	9,1	8,5	9,1
Andra avsättningar	0,2	0,1	0,2	0,2
Summa övriga avsättningar	**26,8**	**27,1**	**26,8**	**27,2**
Summa avsättningar	**35,1**	**35,7**	**53,2**	**51,8**

Tabell 52 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 15-16 (mnkr)	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Not 15 Långfristiga skulder				
Ingående låneskuld	-	-	386,6	429,4
Upplösning	-	-	-	-19,7
Nya lån	-	-	44,3	
Årets amorteringar/omklassificerat till kortfr skuld	-	-	-2,7	-3,2
Skuld för investeringsbidrag	1,1	1,1	1,1	1,1
Summa långfristiga skulder	**1,1**	**1,1**	**429,4**	**406,5**

Specifikation av lånestruktur

Lån som förfaller inom 1 år: 81,2 mnkr

Lån som förfaller inom 1-5 år: 282,9 mnkr

Lån som förfaller efter 5 år: 10,2 mnkr

Not 16 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	-	-	3,1	3,1
Kortfristiga skulder till Migrationsverket	26,5	21,2	26,5	21,2
Övriga kortfristiga skulder	1,6	2,4	4,9	17,3
Testamenten	0,8	0,8	0,8	0,8
Leverantörsskulder	29,0	32,0	47,0	46,0
Personalens källskatt och avgifter	6,3	6,7	6,3	6,7
Semester och övertidsskuld	22,4	22,0	26,0	26,4
Arbetsgivaravgift	16,0	16,1	17,1	17,6
Förutbetalda intäkter	7,3	8,2	7,3	11,3
Upplupen särskild löneskatt	3,9	4,8	3,9	4,8
Upplupna pensionskostnader	13,4	12,7	13,4	12,7
Upplupna kostnader	8,0	16,4	10,5	22,5
Summa kortfristiga skulder	**135,2**	**143,3**	**166,9**	**190,4**

Tabell 53 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 17 Borgen och övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Kommunägda bolag				
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	156,3	156,3	-	-
Herrljungabostäder AB	149,3	146,1	-	-
Herrljunga Vatten AB	30,0	30,0	-	-
Herrljunga Hotellfastighets AB	6,6	-	-	-
Nossan Förvaltningsaktiebolag	59,7	59,7	-	-
Summa	**401,9**	**392,1**	**-**	**-**
Egna hem och småhus				
SBAB	-	-	-	-
Summa	**-**	**-**	**-**	**-**
Föreningar	3,2	4,7	3,2	4,7
Övriga borgensåtaganden	-	-	-	-
Summa	**3,2**	**4,7**	**3,2**	**4,7**
Summa totala borgensåtaganden	**405,1**	**396,8**	**4,8**	**4,7**
Pensionsförpliktelser				
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	151,7	148,5	151,7	148,5
Pensionsförbindelser förtroendevald	0,2	0,7	0,2	0,7
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser	36,8	36,2	36,8	36,2
Summa pensionsförpliktelser	**188,6**	**185,4**	**188,6**	**185,4**

Tabell 54 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 18 Operationell leasing (tkr)	Kommunen Bokslut 2017	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2017	Koncernen Bokslut 2018
Ej uppsägningsbara leasingavtal med avtalstid längre än 3 år				
Leasingavgifter förfaller nästa år	712,4	413,0	712,4	413,0
om 2-5 år	757,8	679,7	757,8	679,7
senare än 5 år	-	-	-	
Summa	**1 470,2**	**1 092,6**	**1 470,2**	**1 092,6**
Leasing per tillgångsslag				
Lokaler	-	-	-	
Skrivare/kopiator	143,2	74,1	143,2	74,1
Fordon	762,9	815,7	762,9	815,7
Licens	492,1	109,2	492,1	109,2
Övrigt	72,0	93,7	72,0	93,7
Summa	**1 470,2**	**1 092,6**	**1 470,2**	**1 092,6**

Tabell 55 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Herrljunga kommun har i februari 1999, KF § 10, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtal ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Herrljunga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Herrljunga kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 454 819 077 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 455 936 095 kronor.

GA KJ

Nyckeltal

Nyckeltal (procent där inget annat anges)	Kommunen Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Resultat – Kapacitet			
Verksamhetens nettokost/ skatteintäkt och statsbidrag	92,0	96,9	93,9
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	3,6	3,7	4,1
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	-0,1	-0,2	-0,1
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	**95,5**	**100,4**	**97,8**
Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	**4,5**	**-0,4**	**2,2**
Årets resultat/ eget kapital	**5,5**	**-0,5**	**2,8**
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	**91,3**	**28,7**	**32,5**
Investeringsvolym/nettokostnader mnkr	**9,6**	**11,8**	**20,6**
Avskrivningar / nettoinvesteringar	**40,5**	**32,5**	**21,1**
Soliditet	**71,6**	**70,5**	**68,5**
Soliditet inkl. pensionsskuld och löneskatt	40,4	40,1	37,5
Total skuld- och avsättningsgrad	**28,4**	**29,5**	**31,5**
varav avsätttningsgrad	5,8	5,9	5,5
varav kortfristig skuldsättningsgrad	22,4	23,5	26,0
varav långfristig skuldsättningsgrad	0,2	0,2	-
Risk och kontroll			
Kassalikvidtet	104,8	75,3	50,2
Rörelsekapital (mnkr)	95,7	66,5	50,0

Tabell 56 Herrljunga kommuns nyckeltal.

Driftredovisning

Driftredovisning (tkr)	Bokslut 2017	Ursprunglig budget 2018	Ombudgetering 2018	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018
Kommunfullmäktige	712	924	-	924	623	301
Revision	667	682	-	682	682	0
Valnämnd	11	269	-	269	272	-3
Kommunfullmäktige	**1 390**	**1 875**	-	**1 875**	**1 577**	**298**
Kommunstyrelsen	4 145	4 782	665	5 447	4 330	1 118
Kommunledning	9 571	7 955	61	8 015	7 882	133
Adm.- och kommunikationsenhet	3 919	4 136	71	4 207	4 237	-30
IT/Växel/Telefoni	5 437	5 978	164	6 142	5 909	233
Reception	442	455	10	465	508	-43
Ekonomi	3 902	4 667	-	4 667	3 816	851
Personal	6 602	6 444	22	6 466	6 470	-4
Kommunstyrelse	**34 019**	**34 417**	**993**	**35 410**	**33 152**	**2 258**
Nämnd	373	450	-	450	342	108
Förvaltningsledning	14 054	14 717	183	14 900	14 138	762
Förskola	55 802	58 729	852	59 581	55 637	3 943
Fritidshem	15 781	17 889	276	18 165	17 984	181
Grundskola	93 604	88 557	1 296	89 853	90 014	-161
Grundsärskola	3 737	4 115	57	4 172	3 973	199
Gymnasieskola	41 124	35 485	323	35 808	39 340	-3 533
Gymnasiesärskola	2 316	2 460	-	2 460	2 307	153
Vuxenutbildning	5 264	5 399	-	5 399	5 397	2
Kultur och Fritid	7 527	6 638	96	6 734	6 776	-42
Bildningsnämnd	**239 581**	**234 438**	**3 083**	**237 521**	**235 909**	**1 612**
Nämnd	442	631	-	631	396	235
Förvaltningsledning	4 794	7 842	238	8 080	5 337	2 743
Myndighet	9 365	29 946	228	30 174	35 781	-5 607
Centralt stöd	7 123	8 085	98	8 183	7 029	1 154
Vård och omsorg	113 350	113 836	1 719	115 555	117 864	-2 309
Socialt stöd	57 706	37 989	612	38 601	34 490	4 111
Socialnämnd	**192 780**	**198 329**	**2 895**	**201 224**	**200 897**	**327**
Bostadsanpassning	1 402	1 501	-	1 501	1 416	85
Mark	190	500	-	500	555	-55
Skog	-319	-300	-	-300	-296	-4
Renhållning	-	-	-	-	-	-
Gata Park	11 269	11 645	9	11 654	13 241	-1 587
Fastighet	-2 138	15 240	-1 608	13 632	13 841	-208
Måltid	145	-89	-	-89	-591	502
Tvätt	370	16	-	16	268	-253
Förvaltningsledning	279	-102	-	-102	-248	146
Lokalvård	-97	-31	-	-31	-314	283
Fritidsverksamhet	7 508	7 942	57	7 999	7 230	769
Teknisk nämnd	**18 611**	**36 323**	**-1 543**	**34 780**	**35 102**	**-322**

Driftredovisning (tkr)	Bokslut 2017	Ursprunglig budget 2018	Ombudget-ering 2018	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018
Nämnd	171	209	-	209	187	22
Miljö	1 482	1 233	47	1 280	1 320	-40
Bygg	1 070	1 730	41	1 771	1 489	282
Räddningstjänst	11 209	10 939	156	11 095	10 785	309
Bygg och Miljönämnd	**13 932**	**14 111**	**244**	**14 355**	**13 782**	**573**
Lönepotten	-	7 802	-6 615	1 187	-	1 187
Nämndernas nettokostnad	**500 313**	**527 295**	**-943**	**526 352**	**520 419**	**5 933**
varav intäkter	-253 494	-197 045	-	-197 045	-226 416	29 371
varav kostnader	753 807	724 340	-943	723 397	746 835	-23 438
Återföring kapitalkostnader	-25 519	-29 595	1 608	-27 987	-24 754	-3 233
Återföring finansiella kostnader	-192	-	-	-	-21	21
Gemensamma kostnader	8 290	9 500	-665	8 835	17 841	-9 006
Avskrivningar	18 860	23 682	-1 608	22 074	19 662	2 412
Verksamhetens nettokostnader	**501 752**	**530 883**	**-1 608**	**529 275**	**533 148**	**-3 872**

Tabell 57 Herrljunga kommuns driftsredovisning.

När 2018 summeras redovisar nämnder och styrelser en positiv nettokostnadavvikelse på 5 933 tkr. Detta beror framförallt på de positiva resultatavvikelserna mot budget för kommunstyrelsen och bildningsnämnden. Den totala verksamhetens nettokostnader har ett resultat på 533 148 tkr och visar en negativ avvikelse mot budget på 3 872 tkr. Detta då kommunens gemensamma kostnader har en negativ resultatavvikelse i förhållande till budgeten. Avskrivningarna under året har inte varit lika höga som budgeterat på grund av komponentredovisningen som infördes våren 2017. Den positiva avvikelsen beror också på de budgeterade investeringsprojekt som inte färdigställts. Nedan ges en sammanfattad förklaring kring styrelserna och nämndernas resultat.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige sammantaget inklusive revision och valnämnd redovisar ett positivt resultat om 298 tkr. Avvikelsen beror på att man under året generellt haft lägre kostnader för arvodering och diverse övriga kostnader. Under 2018 genomfördes riksdags-, kommunal- och landstingsval och därav ses högre kostnader gällande Valnämnden jämfört med föregående år. Kommunfullmäktige har under året 2018 haft nio sammanträden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet. Kommunstyrelsen redovisar vid årets slut ett positiv resultat på 2 258 tkr. Utfallet summeras till 33 152 tkr mot en budget på 35 410 tkr. Överskottet om 2 258 tkr beror främst på ej nyttjade utvecklingsmedel samt minskade kostnader som uppstått under ekonomiavdelningen.

Bildningsnämnden

Bildningsnämndens budget 2018 uppgår till 237 521 tkr, utfallet per den 31 december 2018 uppgår till 235 909 tkr. Bildningsnämnden redovisar därmed en positiv avvikelse om 1 612 (+ 0,7 procent) tkr för verksamhetsåret 2018. Den positiva avvikelsen härrör främst till det överskott som genererats inom de olika förskoleverksamheterna. Sett till den volymförändring som varit under året inom de olika verksamheterna ska bildningsförvaltningen lämna ett överskott. Prognoser visar ett förändrat volymantal inom bildningsförvaltningen år 2020, vilket börjat visa effekt under verksamhetsåret 2018.

Socialnämnden

Socialnämnden gör ett positivt resultat på 327 tkr, med en budget på 201 224 tkr utgör detta 0,2 procent. I resultatet ingår återföring av tidigare års avsättning till flyktingbuffert på 1 255 tkr. Årets resultat av ensamkommande visar ett negativt utfall på 6 465 tkr. Detta underskott ingår inte i redovisat resultat utan har täckts av tidigare års avsättning till buffert för ensamkommande. Årets nettokostnader har ökat med 4 procent jämfört med föregående år. Verksamheter som ökat sina nettokostnader är vård och omsorg, både äldreomsorg och psykiatri, samt IFO, där placeringskostnader för både barn och unga samt vuxna ökat, svårigheter att rekrytera handläggare inom IFO har tvingat verksamheten att anlita bemanningsföretag vilket har bidragit till ökade nettokostnader. Kostnaderna för LSS-verksamheten har ökat 2018 efter några år med minskade kostnader. Utfallen för myndighet och socialt stöd skiljer sig mycket mellan åren 2017 och 2018. Detta beror framför allt på förändringar i verksamheten ensamkommande där kostnader och intäkter har sjunkit drastiskt och där kostnadsminskningen syns på socialt stöd och intäktsminskningen på myndighet. Utöver detta har en omorganisation skett, där utförardelen av IFO flyttades över från myndighet till socialt stöd. Detta gör att utfallen inte är helt jämförbara mellan åren.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens budget år 2018 uppgick till 34 780 tkr och resultatet per 31/12-2018 blev negativt -322 tkr. Tekniska nämndens förändrade budget 2017 och 2018 förklaras av förändringen av internhyroma. Till 2018 togs delen av internhyrorna som avsåg kapitalkostnader bort och istället tilldelades tekniska nämndens fastighetsavdelning motsvarande budget. Detta ger en förklaring på förändringen av utfallet mellan åren för fastighet. Utöver budgeten hanterade nämnden intäkter som under året uppgick till totalt 91 105 tkr. Underskottet förklaras till störst del av starten av 2018 års väderlek med låga temperaturer och mycket snöfall, ett underskott som kraftigt begränsades genom beslut om sparåtgärder samt fritidsverksamhetens stora positiva resultat. De höga kostnaderna för snöröjning, halkbekämpning och uppvärmning syns i Gata & park samt fastighets resultat.

Bygg- och Miljönämnden

Bygg och miljönämndens utfall för verksamhetsåret 2018 uppgick till 13 782 tkr gentemot en budget om 14 355 tkr. Bygg och miljönämnden redovisar där med en positiv budgetavvikelse om 573 tkr (4 procent) varav 402 tkr förklaras av överskott på kapitalkostnader. Bygg- och miljönämnden redovisar i sin helhet en god budgetföljsamhet.

Gemensamma kostnader

De gemensamma kostnaderna har en negativt avvikelse mot budget på 9 006 tkr. Den största förklaringen till den negativa avvikelsen förklaras genom högre kostnader för pensioner än vad som budgeterats. Personalomkostnadspålägget som läggs på lönen ut till verksamheterna och som genenrerar en intäkt för bland annat arbetsgivaravgifter, förmånsbestämd ålderspension, avgiftsbestämd ålderspension och särskild löneskatt under gemensamma kostnader har haft ett underskott på 7 955 tkr. Underskottet förklaras främst genom årets engångspremier för förmånsbestämd ålderspension inklusive särskild löneskatt på en kostnad på totalt 7 557 tkr. Underskottet för avgiftsbestämd ålderspension inklusive särskild löneskatt är 1 268 tkr.

En positiv påverkan på underskottet för personalomkostnadspålägget finns vad gäller arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifterna har ett överskott på 991 tkr som förklaras med att omkostnadspålägget är desamma för all personal när de verkliga kostnaderna för arbetsgivaravgifter skiljer sig för olika ålderskategorier. Budgeterat fanns ett överskott på 500 tkr och med ett underskott på 7 955 tkr är den totala avvikelsen mot budget 8 455 tkr. För att kommande år få täckning av verksamheterna för ökade pensionskostnader planeras en ökning ske av personalomkostnadspålägget enligt rekommendation ifrån SKL.

Kostnaderna för pensionsutbetalningar var budgeterade till 9 500 tkr men hade en negativ avvikelse mot budget om 789 tkr. Kostnader för semesterlöneskuld har en negativ avvikelse mot budget på 586 tkr. Överskottet ifrån renhållningens affärsverksamheten uppgick till 471 tkr vilket var en negativ avvikelse mot budget med 529 tkr. Positiva avvikelser mot budget innefattar försäljning av exploateringsområdet Kamomillen och tomtförsäljningar på totalt 1 163 tkr. Av budgeterade utvecklingsmedel om 1 000 tkr har 665 tkr fördelats ut till verksamheten. Av kvarstående 335 tkr har 162 tkr använts till lokaliseringsutredning av Västra stambanan.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per projekt (tkr)	Bokslut 2017	Ursprunglig budget 2018	Ombudget-ering 2018	Totalt anslag 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018
5200 Markköp		1 000	-	1 000	-	1 000
5209 ITstrategi + trådlöst ntv Hrja		2 000	-	2 000	1 856	144
5210 IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA		2 000	-	2 000	1 929	71
5505 Exploatering		-	-	-	349	-349
Kommunstyrelse	**1 072**	**5 000**	-	**5 000**	**4 134**	**866**
5300 Inventarier/IT BN		1 000	147	1 147	805	342
5302 Lekplatser		300	337	637	745	-108
5308 Förstudie förskola Herrljunga		300	-	300	-	300
5309 Förstudie Altorpskolan		300	-	300	-	300
5311 Inventarier Horsby		750	565	1 315	350	965
5312 Förstudie Od skola/förskola		200	-	200	-	200
Bildningsnämnd	**1 895**	**2 850**	**1 049**	**3 899**	**1 900**	**1 999**
5411 Förstudie Hagen demenscentra		200	-	200	59	141
5420 Inventarier SN		500	-	500	249	251
5428 Hemgården larm		-	1 000	1 000	-	1 000
Socialnämnd	**977**	**700**	**1 000**	**1 700**	**308**	**1 392**
5200 Markköp		-	200	200	-	200
5310 Horsby förskola/skola		35 100	10 178	45 278	22 469	22 809
5401 Ställplatser husbilar		-	100	100	-	100
5422 Ombyggnad Hemgården		-	1 600	1 600	67	1 533
5430 Kontor		2 000	-	2 000	-	2 000
5506 VA-anslutningar		4 600	-475	4 125	3 075	1 050
5508 Mindre gatuanläggningar		1 000	400	1 400	1 202	198
5509 Reinvestering Gata		2 000	-	2 000	1 951	49
5515 Verksamhetsanpassnngar		750	171	921	546	375
5516 EPC B		-	7 110	7 110	4 940	2 170
5530 Reinvestering fastighet		-	-	-	61	-61
5533 Säkerhetshöjande åtgär-der		800	564	1 364	1 057	307
5539 Förskolan lyckan		1 000	1 057	2 057	2 046	11
5541 Hagen 3		-	-	-	1	-1
5542 Hagen etapp 4		-	2 667	2 667	1 863	804
5543 Hagen tak		-	-	-	48	-48
5544 Solceller Hagen		-	-	-	-557	557
5547 Städmaskiner		200	-	200	119	82
5549 Torktumlare		80	-	80	76	4
5551 Reinvest fastighet		8 400	852	9 252	6 814	2 438
5560 Tillbyggnad Molla skola		-	797	797	765	32

Investeringsredovisning per projekt (tkr)	Bokslut 2017	Ursprunglig budget 2018	Ombudget-ering 2018	Totalt anslag 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018
5562 Ventilation Altorp		3 000	-2 573	427	254	173
5563 Idrottsmat/redskap sim-hall		125	-	125	91	34
5564 Kassa/Bokningssystem		175	-	175	117	58
5565 Skyltning		75	-	75	70	5
5566 Stationshus Hrja uppr+cykel-p		475	-	475	503	-28
5568 Industriväg Öltorp		-	800	800	-	800
5572 Maskiner fastighetsskötsel		200	-	200	59	141
5573 Ventilation Eggvena		-	3 335	3 335	2 253	1 082
5574 Upprustning lekplatser		200	-	200	58	142
5575 Södra Horsby etapp 1		-	692	692	-	692
5576 Ventilation g:a sporthallen		-	250	250	-	250
5577 Dusch o omklrum g:a sporthalle		-	500	500	-	500
5584 Hagens soprum		200	-	200	18	182
5702 Vattenrutschkana		800	746	1 546	212	1 334
5703 VA Säms camping		-	248	248	302	-54
5704 Bryggor Säms badplts		-	250	250	263	-13
Teknisk nämnd	**41 109**	**61 180**	**29 469**	**90 649**	**50 743**	**39 906**
5604 Släck-/tankbil		-	3 162	3 162	3 177	-15
5605 Räddningsmaterial		200	-	200	195	5
Bygg och Miljönämnd	**1 487**	**200**	**3 162**	**3 362**	**3 372**	**-10**
Summa	**46 541**	**69 930**	**34 680**	**104 610**	**60 458**	**44 152**

Tabell 58 Herrljunga kommuns investeringsredovisning.

Herrljunga kommuns totala investeringsbudget uppgick 2018 till totalt 104 610 tkr. Under året gjordes investeringar för 60 458 tkr vilket gav en avvikelse mot budget på 44 152 tkr. Sett till kommunstyrelsen, bildningsnämnden, socialnämnden och bygg och miljönämnden hade alla lägre utfall för sina investeringar än budgeterat. Tekniska nämnden som ansvarar för den största delen av beslutade investeringar hade en positiv avvikelse på 39 906 tkr. Där främst projekten för EPC och Horsby skola/förskola avvek från budgeten. Detta är större investeringsprojekt där total investering och utfall till och med 2018 redovisas nedan.

tkr Investeringsprojekt > 3 mnkr	Budget t.o.m. 2018	Utfall t.o.m. 2018	Diff	Framtida inv.medel	Total investering	Klardatum
EPC	8 900	5 050	3 850	-	8 900	jun-18
Ombyggnad Hemgården	4 650	3 226	1 424	-	4 650	okt-18
Hagen etap 4	7 510	6 746	764	-	7 510	dec-18
Tillbyggnad Molla skola	23 639	23 809	-170	-	23 639	nov-18
Horsby skola/ förskola	48 100	25 693	22 407	38 500	86 600	hösten 2021

Tabell 59 En summering av total budget och utfall för större investeringsprojekt.

GP KJ

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen avsatte inför 2018 en miljon till markköp, detta för att kommunen skall kunna möjliggöra om eventuellt köp av mark. Under året har dock ingen investering genomförts. IT-investeringarna uppgår totalt till 3 785 tkr jämfört med budgeterade medel om 4 000 tkr. IT-projekten fortlöper under nästkommande år. Under 2018 har kommunen haft kostnader på 349 tkr för exploatering av ny mark. Motsvarande intäkter beräknas inkomma under 2019.

Bildningsnämnd

Bildningsnämndens investeringar för 2018 uppgår till 1 900 tkr. Vilket ger en positiv avvikelse om 1999 tkr. Den positiva avvikelse som uppstår beror bl.a. på att inga kostnader med avseende förstudier har belastat verksamhetsåret. Projektet Inventarier Horsby följer tidsplanen för utbyte av inventarier men då byggnationen av de nya lokalerna är försenad kan hela investeringsbudgeten inte utnyttjas. De kvarvarande investeringsmedlen 965 tkr från år 2018 föreslås då överföras till 2019 års investeringsbudget.

Investeringar för inventarier och IT sker löpande under året. Verksamheterna har själva tagit fram en behovsplan på vad som behövs investeras/återinvesteras under året. Avvikelsen för inventarier/ IT uppgår till 342 tkr. Upprustning av skolgård (lekplatser) har en negativ avvikelse om -108 tkr, detta då parkourbanan vid Altorpskolan varit mer kostsam än beräknat.

Socialnämnd

Hagen etapp 4 har startade upp hösten 2017 och inflyttning skedde våren 2018. Ett rehabförråd har startats upp genom inköp av vissa utvalda hjälpmedel. Köket på Gruppboendet Ringvägen skulle byggas om för att uppfylla gällande lagkrav. Detta har av olika anledningar inte blivit klart och ombudgeteras därför till 2019. Upphandlingen gällande larm på Hemgården återupptogs under hösten men är inte klar. En ombyggnad av köket på Hemgården till personalutrymme har skett. Ombyggnad av TB-huset för att öka säkerheten för personalen har skett under hösten. Herrljunga bostäder som är fastighetsägare har bekostat detta och kommer att öka hyran för socialförvaltningen.

Teknisk Nämnd

Årets investeringsbudget uppgick till 90 649 tkr varav 29 469 tkr var ombudgeterade investeringsmedel. Utfallet per sista december blev 50 743 tkr. Större delen av överskottet beror på projekt som startat sent på året eller som sträcker sig över flera år. Dessa projekts överskott behöver ombudgeteras till nästkommande år.

- Projektet 5516 EPC som avser energibesparande åtgärder kommer fortsätta inpå 2019.
- Projekt 5542 Hagen etapp 4 har slutförts och tagits i drift. Det var den sista delen som projekterats mot Hagen så nu finns där totalt 40 anpassade demenslägenheter.
- Projekt 5560 Tillbyggnad Molla skola har skolgårdarna iordningsställts under året och tagits i bruk.
- På projektet Horsby förskola/skola har det under 2018 arbetats med etapp 1 där en ny skolbyggnad i två plan kommit på plats och där hela första etappen beräknas vara klart under mitten av 2019. Projektering och upphandling av etapp två, nytt kök och matsal, påbörjades under andra halvan av 2018 där själva byggstarten beräknas maj 2019.

Bygg- och Miljönämnd

Bygg och miljönämnden redovisar ett investeringsutfall om 3 372 tkr för år 2018. Släck-/tankbil hamnar med en negativ avvikelse om 15 tkr. Släck-/tankbilen är en investering från 2017 som blivit senarelagd efter leveranstid. Investeringen är nu avslutad. Inköp av räddningsmaterial ligger inom befintlig budgetram med en positiv avvikelse om 5 tkr.

Redovisningsprinciper

Herrljunga kommun följer den kommunala redovisningslagen men även de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Redovisning av pensionsskuld

Kommunen tillämpar den s.k. blandmodellen för redovisning av pensionsskuld. Detta innebär att den skuld som är intjänad innan 1998 är medtagen under ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen. Den pensionsskuld som är uppkommen efter 1998 är till stora delar försäkrad. Under rubriken avsättningar för pensionsskuld är den särskilda löneskatten bokförd som är beräknad på den pensionsskuld som uppkommit efter 1998. Aktualiseringsgraden uppgår till 97 procent. Diskonteringsräntan har inte förändrats under året. Från 2015 gäller OPF-KL för förtroendevalda som inte tidigare omfattas av PBF. En avsättning för förtroendevaldas pension är gjord utifårn KPA:s beräkningar.

Redovisning av intäkter

Vid redovisning av skatteintäkterna har SKL:s decemberprognos använts. Skatteintäkter periodiseras i 12-delar. Avgifter för äldreomsorg, barnomsorg faktureras månatligen.

Redovisning av lånekostnader

Alla räntekostnader kostnadsförs enligt huvudmetoden, d.v.s. räntekostnader belastar resultatet den period de uppstår.

Finansiella tillgångar

Samtliga kommunens placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. Som anläggningstillgång redovisas aktier och andelar samt långfristiga fordringar.

Immateriella anläggningstillgångar

Engångslicens för nytt fastighetssystem har bokförts som immateriell tillgång i enlighet med RKR 12:1. Avskrivningstiden uppgår till 5 år.

Materiella tillgångar

Herrljunga kommun följer i princip de regler som finns i RKR 11 angående materiella anläggningstillgångar. Tillgångarna skrivs av linjärt över nyttjandeperioden och en grov uppskattning tillämpas på större projekt. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Tillgången ska vara avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, ha ett anskaffningsvärde som överstiger ett basbelopp (45 500 kr) samt ha en livslängd som överstiger 3 år.

Avskrivningstiderna nedan är satta med stöd av RKR:s idéskrift om avskrivningar. Övriga upplysningar om materiella anläggningstillgångar finns i bokslutsbilagorna.

Avskrivningstider	
Datorer och servrar	3-5 år
Övriga maskiner och inventarier	5-20 år
Fordon	5-10 år
Verksamhetsfastigheter	10-33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20-33 år
Markanläggningar	20-50 år
Mark	Ingen avsk

Tabell 60 Avskrivningstider för olika materiella tillgångar.

Komponentredovisning

I samband med övergången till komponentredovisning är ambitionen att göra anläggningsregistret mer detaljerat. Detta görs i syfte att anpassa redovisningen till RKR:s rekommendation nr 23 Bokföring som rådet gav ut i slutet av 2014. Samtliga anläggningsobjekt inom Fastighet och Gata/Park har gåtts igenom under våren 2017 och en uppdelning av gamla anläggningar har gjorts i komponenter. Förändringarna i anläggningsreskontran har lagts in per den 30 april 2017.

Fastighet

När det gäller anläggningsobjekt kopplade till fastighet har uppdelning i komponenter gjorts enligt två modeller, beroende på om fastigheten är att anse som gammal/gammal (GG) eller ny/gammal (NG). I en GG-fastighet har det inte gjorts några stora investeringar de senaste 10 åren, men så har skett i en NG-fastighet. Vid beräkning av komponenter har principerna i bilden nedan använts. För en GG-fastighet så anses 35 procent av anskaffningsvärdet som platta och stomme. Platta och stomme anses ha en avskrivningstid på totalt 60 år. Fastighetsavdelningen har gått igenom objekten och bedömt nyttjandeperioderna vilket innebär att de i flera fall avviker från nedan modell. Görs ingen annan bedömning av nyttjandeperioden för en GG-fastighet så anses delen för platta och stomme ha en kvarvarande nyttjandeperiod på 30 år. Förutom avvikelser för nyttjandeperioden sker även avvikelser på NG-fastigheter då ytterligare uppdelning gjorts på komponenter. Detta avser komponenter på större investeringar som gjorts avseende bland annat EPC och skalskydd.

Princip	Typ av fastighet	Nyttjandeperiod (om ej annan bedömd)	Procent av fastigheten	
1	Markvärde	-	2	
2	Gamla gamla objekt (ingen investering de senaste 10 åren)			
	Platta och stomme	30 år	35	Beräknad avsk - 60 år - kvarvarande nyttj.period
	Övrig bygg	5 år	65	
3	Ny gamla objekt (större investering senaste 8-10 åren)			
	Platta och stomme	40 år	35	Av anskaffningsvärdet
	Fasad, tak och fönster	25 år	55	Av bv - plattan
	Ventilation	15 år	40	
	Markanläggning	20 år	5	

Tabell 61 Tre principer för uppdelningar av avskrivning av komponenter.

Gata/Park

Äldre gator har delats upp i två komponenter med gatukropp 70 procent och slitlager 30 procent. Flera nya objekt som redan är komponentuppdelade har inte omfördelats. Ny investering Gata har delats upp i två komponenter, över jord 50 procent och under jord 50 procent.

Exploateringsredovisning

Rutinerna för exploateringsredovisningen har ändrats fr.o.m. 2014 i syfte att följa RKR:s rekommendationer. I korthet innebär det att ett exploateringsområdes olika investeringar hanteras enligt nedan:

Investering	Hantering
Tomt	Råmark och kostnader som har en direkt koppling till marken. Överförs till omsättningstillgång när ett område är färdigt för försäljning.
Kvartersgata	Aktiveras då tomterna förs över till omsättningstillgång. Vanligtvis ör den inte helt färdig vid detta tillfälle men den tas i bruk på så vis att man kan börja köra på den.
Matargata	Aktiveras då den är färdig.
Objekt övrigt	Skulle ex. kunna vara en lekplats eller ett grönområde. Aktiveras när de är färdiga.

Tabell 62 Olika hanteringssätt beroende på typ av investering.

Försäljningsintäkter bokförs fr.o.m. 2014 på driften (tidigare som ett investeringsbidrag).

Investeringsbidrag

Investeringar bruttoredovisas vilket innebär att investeringsbidrag bokförs som en skuld och upplöses i samma takt som den anläggningstillgång det avser.

Redovisning av medel för flyktingar och ensamkommande barn

Verksamhet gällande flyktingar samt ensamkommande barn finansieras av statliga medel från Migrationsverket. Intäkter och kostnader skiljer sig av olika orsaker mellan åren. Varje enskilt års över- respektive underskott balanseras för att inte påverka kommunens egna medel. Tre år efter det ankomstår som målgruppen kommit till Herrljunga kommun redovisas ett resultat. Finns det ett överskott för avräknad ankomstgrupp, och gruppen finns kvar, kan överskottet balanseras i ytterligare två år. Därefter ska överskottet redovisas till årets resultat. På motsvarande sätt redovisas ett underskott för avräknad grupp i årets resultat senast tre år efter ankomståret. För år 2018 förs intäkter från resultatet till flyktingbufferten med 2,9 mnkr och 1,3 mnkr förs till resultat från flyktingbufferten för flyktingar anlända 2011-2013. Kostnaderna för ensamkommande barn har 2018 överstigit intäkterna. Underskottet förs från resultatet till bufferten för ensamkommande barn med 7,0 mnkr. Total påverkan på resultatet är en intäkt på 5,3 mnkr.

Avsättningar

Under rubriken avsättningar finns upptaget en skuld för sluttäckning av Tumbergsdeponin. Avsättningen gjordes 2008 och beräkning har skett utifrån avslutningskostnader på Gässlösadeponin i Borås per kvadratmeter. Tumbergsdeponin består av en yta på ca 9 ha. Sluttäckningen beräknas vara klar år 2025 och under 2018 har fakturor avseende upphandlingskostnader för och påbörjan av sluttäckningen mottagits. Sluttäckningsplanen är ännu ej klar och det är därför svårt att bedöma när utflöde av resurser kommer att ske utöver upphandlingskostnaderna.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17. Från 2009 är pensionsförpliktelser till förtroendevalda redovisade dels som avsättning och dels som ansvarsförbindelse och är beräknade enligt SKLs normalreglemente.

Kommunen har genom avtal förbundit sig att bidra med 8,25 mnkr till utbyggnaden av E20. Medlen är ännu ej utbetalda. En avsättning är därför gjord i balansräkningen som enligt avtalet indexuppräknas varje år med Trafikverkets index för Investering väg. Värdet på den ursprungliga avsättningen var i prisnivå 2013-06. Utbetalningen kommer enligt prognos påbörjas 2019.

Solidarisk borgen

Herrljunga kommun har i februari 1999, KF § 10, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 274 kommuner som per 2012-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest Sverige AB, dels i för-hållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening

Operationell leasing

Kommunens samtliga avtal är operationella och består av leasing- och hyresavtal. Upplysningar om ej uppsägningsbara avtal med en avtalstid överstigande 3 år lämnas i not. Herrljunga kommun följer de regler som finns i RKR 13 när det gäller leasing.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kap 8 och utformas enligt god redovisningssed. Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan bolagen har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

I den sammanställda redovisningen över koncernen redovisas, förutom kommunen, de företag i bolags- och stiftelseform över vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Trollabo Kraft AB har inte tagits med som ett intresseföretag på grund av dess ringa omfattning (omsättning 936 tkr, ägd andel 50 procent, RKR 8.2). Redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Någon elimineringsdifferens vid förvärven har inte uppstått. Interna poster har eliminerats. Obeskattade reserver har delats upp mellan latent skatteskuld och eget kapital. Dotterföretagens principer för avskrivningar har inte anpassats till kommunens redovisning p g a att olikheter inte väsentligt påverkar utfallet. Detta medför att RKR 8.2 inte följs helt och hållet

Kassaflödesanalys

Herrljunga kommun tillämpar fr.o.m. 2017 den direkta metoden för uppställning av kassaflödesanalysen. In- och utbetalningarna har hämtats direkt från redovisningen och härleds därmed inte på samma sätt som i en indirekt kassaflödesanalys. Enligt RKR 16.2 är båda metoderna accepterade, dock är den indirekta metoden vanligare. Syftet med att övergå till den direkta metoden är att analysen på ett mer pedagogiskt sätt skall visa på kommunens in- och utbetalningar, främst i den löpande verksamheten.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige sammantaget inklusive revision och valnämnd redovisar ett positivt resultat om 298 tkr. Avvikelsen beror på att man under året generellt haft lägre kostnader för arvodering och diverse övriga kostnader. Under 2018 genomfördes riksdags-, kommunal- och landstingsval och därav ses högre kostnader gällande Valnämnden jämfört med föregående år. Kommunfullmäktige har under året 2018 haft nio sammanträden.

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Revision	987	712	682	682	0
Kommunfullmäktige	630	667	924	623	301
Valnämnd	11	11	269	272	-3
Summa verksamhet	**1 628**	**1 390**	**1 875**	**1 577**	**298**
Intäkter	-	-	-	-	-
Kostnader	1 628	1 390	1 875	1 577	298
Nettokostnad	**1 628**	**1 390**	**1 875**	**1 577**	**298**

Tabell 63 Resultatet för Kommunfullmäktige åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året. Budget 2018 är inkl tilläggsanslag.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation.

Revision

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Valnämnd

Den kommunala valnämnden står under kommunfullmäktige och ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år. Valnämnden har bland annat till uppgift att utse valförrättare och ser till att olika val genomförs på ett legitimt sätt.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet. Kommunstyrelsen redovisar vid årets slut en vinst på 2 258 tkr. Utfallet summeras till 33 152 tkr mot en budget på 35 410 tkr. Överskottet om 2 258 tkr beror främst på ej nyttjade utvecklingsmedel samt minskade kostnader som uppstått under ekonomienheten.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut. Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform. Ägarstyrningen bedrivs genom formella och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Krisledningsnämnd

I kommunen ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. Nämnden träder i funktion först i samband med extraordinär händelse och ligger under kommunledningens ansvar.

Ekonomi

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Kommunstyrelsen	7 023	4 145	5 447	4 330	1 118
Kommunledningen	8 000	9 571	8 015	7 882	133
A.K-enheten	3 841	3 919	4 207	4 237	-30
IT/Växel/Telefoni	5 456	5 437	6 142	5 909	233
Ekonomi	4 197	3 902	4 667	3 816	851
Personal	6 229	6 602	6 466	6 470	-4
Reception	428	442	465	508	-43
Evakueringsboende	2	0	0	0	0
Summa verksamhet	**35 177**	**34 019**	**35 410**	**33 152**	**2 258**
Intäkter	-14 726	-17 936	-12 993	-14 742	1 749
Kostnader	49 903	51 955	48 403	47 894	509
Nettokostnad	**35 177**	**34 019**	**35 410**	**33 152**	**2 258**

Tabell 64 Resultatet för Kommunstyrelsen åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året. Budget 2018 är inkl tilläggsanslag.

Kommunstyrelsen redovisar ett utfall på 4 330 tkr vilket innebär ett positiv resultat för året med 1 118 tkr. Den positiva avvikelsen härrör utvecklingsmedlen där 1 541 tkr finns kvar till förfogande. Fram tills 2018-12-31 har 1 119 tkr av utvecklingsmedlen nyttjats. Under året ses dock ökade kostnader inom kostnadsslaget övriga kostnader som bland annat dataskyddsombud och exploatering.

Kommunledning redovisar ett utfall på 7 882 tkr vilket innebär positiv avvikelse på 133 tkr vid årets slut. Under kommunledningen ligger Folkhälsa, MSB samt Strategisk planering och det är under Strategisk planering som det största positiva utfallet ses. Ökade kostnader för konsulttjänster tas upp av minskade personalkostnader som ger ett positivt utfall om 200 tkr. Administration- och kommunikationenheten redovisar ett utfall på 4 237 tkr vilket innebär en mindre negativ avvikelse med 30 tkr under perioden.

Servicenämnd/IT/Växel/Telefoni redovisar ett utfall på 5 909 tkr mot en budget på 6 142 tkr vilket innebär att nämnden redovisar ett positivt resultat på 233 tkr. Under IT ses ökade systemkostnader som möts av lägre personalkostnader vilket ger ett positivt resultat. Minskade övriga kostnader ses under växel. Ekonomienheten redovisar ett utfall på 3 816 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse under året med 851 tkr. Resultatets positiva avvikelse kan härledas till lägre personal och systemkostnader. Personalenheten redovisar ett utfall på 6 470 tkr, vilket innebär en mindre negativ avvikelse på 4 tkr. Receptionen redovisar ett utfall på 508 tkr vilket innebär en mindre avvikelse på 43 tkr.

Bildningsnämnden

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- samt kultur- och fritidsgårdsverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Bildningsnämnden redovisar en positiv avvikelse för 2018 på 1 612 tkr. Utfallet summeras till 235 909 tkr mot budgeten på 237 521 tkr.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämndens ansvarsområden omfattar sedan 2015 utbildning, kultur och fritidsgård. Inom utbildningen syns en verksamhet som överlag präglas av god måluppfyllelse. Parallellt med goda resultat finns också utvecklingsområden, ett sådant är insatser för att utveckla en undervisning som möter varje barn/elev på rätt nivå.

Förvaltningen kännetecknas av en erfaren ledningsgrupp under förnyelse. Under sen höst har en ny rektor för Horsbyskolan F-3 samt en rektor för Kunskapskällan rekryterats. Förskolan har under de senaste åren vuxit i omfattning och ledningsorganisationen har från och med juni förstärkts från två till tre förskolechefer. Samarbetet med gemensam chef för musikskolan i Herrljunga och Vårgårda har utfallit väl och fortsätter.

I förskolor, skolor och fritidshem finns en relativt god kontinuitet med behörig och legitimerad personal, men lärarbristen blir allt mer påtaglig, särskilt vissa behörigheter som är extremt svårrekryterade.

Under året har åtgärder genomförts med ett mycket gott resultat för att avhjälpa brister gällande ventilation och inomhusklimat vid Altorpskolan. Åtgärderna redovisades som svar på Arbetsmiljöverkets vitesföreläggande. Under hösten har ventilationsinsatser fortsatt vid Eggvena skola. Biblioteket har under sen höst fått ett beslut från arbetsmiljöverket om att vidta åtgärder för att stärka arbetsmiljön.

Etapp 1 som ingår i den stora satsningen vid Horsbyskolan är under genomförande och innebär en stor utbyggnad av skolan, där avsikten är att stora delar av F-3 flyttar in i augusti 2019. I tätorten har ytterligare en förskola startat i moduler vid Lyckan, något som gjort att full behovstäckning för första gången finns där samtliga förskoleplaceringar klarades inom lagkravet under 2018.

Nytt från höstterminen är en ny stadieindelad timplan, för både grundskolan och grundsärskolan. Förändringen innebär att benämningarna låg-, mellan- och högstadium återinförs i grundskolan och timplanerna organiseras i block om årskurs 1-3, 4-6 och 7-9. Nytt är också att språkvalet startar redan i åk 6 och undervisningen genomförs på Altorpskolan dit alla elever bussas.

Budgetföljsamheten är god i förvaltningen och årets resultat indikerar på ett överskott om cirka 1 600 tkr. Överskottet baseras främst på att förskolan inte haft den barnvolym som budgeten baserades på.

Det är också viktigt att påpeka att med gällande skollag och tillhörande styrdokument ställs mycket höga krav på att ge varje enskild elev det stöd och den ledning som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven, betyget E eller högre. Här krävs mod och ett professionellt förhållningssätt för att leda skolans pedagogiska arbete och rikta och omprioritera resurser kontinuerligt. Ett arbete som rektor ansvarar för med stöd av elevhälsan och med ett genomförande i undervisningen av lärarna. Under senare år har ett mycket stort antal riktade statsbidrag kommit att spela en stor och avgörande roll för förskola, skola och fritidshem. Statsbidragen söks för en termin alternativt ett läsår i taget

och löpande ändras förutsättningar och villkor för bidragen. Personalbudgeten kan genom statsbidragen förändras med miljonbelopp under ett budgetår, vilket dels är en utmaning för uppföljning och redovisning, dels när det gäller förutsättningarna för att göra långsiktiga och kvalitativa satsningar.

Musikskolan har med statliga medel från Kulturrådet genomfört satsningar i skolan i form av rytmik i förskoleklass och klassorkester i åk 1 alt 2. Utöver det har verksamheten utvidgats med sång och dans. Genom kulturrådets satsning "Stärkta bibliotek", har biblioteket fått resurser till att utöka sin verksamhet för barn och ungdom, samt när det gäller "Det digitala lyftet", att vara en resurs för allmänheten på det digitala området.

Ekonomi

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Nämnd	395	373	450	342	108
Förvaltningsledning	7 018	8 059	8 029	6 897	1 132
Elevhälsa inkl familjecentral	4 973	5 995	6 270	6 199	71
Förskola inkl pedagogisk omsorg	54 193	55 802	59 581	55 637	3 944
Fritidshem	15 416	15 781	18 165	17 984	181
Grundskola inkl modersmål	90 123	93 604	90 453	91 056	-603
Grundsärskola	3 260	3 737	4 172	3 973	199
Gymnasieskola inkl interkommunalt	40 380	41 124	35 808	39 340	-3 532
Gymnasiesärskola	2 178	2 316	2 460	2 307	153
Vuxenutbildning	5 080	5 264	5 399	5 397	2
Bibliotek	4 232	4 536	3 844	3 975	-131
Allmänkultur verksamhet	257	229	260	220	40
Musikskola	2 139	2 091	2 021	1 999	22
Fritidsgård	645	670	609	583	26
Summa verksamhet	**230 289**	**239 581**	**237 521**	**235 909**	**1 612**
Intäkter	-39 878	-42 786	-36 198	-49 989	13 791
Kostnader	270 167	282 367	273 719	285 898	-12 179
Nettokostnad	**230 289**	**239 581**	**237 521**	**235 909**	**1 612**

Tabell 65 Resultatet för Bildningsnämnden åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året. Budget 2018 är inkl tilläggsanslag.

Bildningsnämndens budget 2018 uppgår till 237 521 tkr, utfallet per den 31/12-2018 uppgår till 235 909 tkr. Bildningsnämnden redovisar därmed en positiv avvikelse om 1 612 (+ 0,7 procent) tkr för verksamhetsåret 2018. Den positiva avvikelsen härrör främst till det överskott som genererats inom de olika förskoleverksamheterna. Sett till den volymförändring som varit under året inom de olika verksamheterna ska bildningsförvaltningen lämna ett överskott. Prognoser visar ett förändrat volymantal inom bildningsförvaltningen år 2020, vilket börjat visa effekt under verksamhetsåret 2018.

Elevhälsan och familjecentralen redovisar gemensamt ett överskott om 71 tkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader inom elevhälsan.

Förskoleverksamheten är uppdelad i två områden Ytterby samt Innerby. Tillhörande förskola finns även pedagogisk omsorg samt kooperativ. Förskoleverksamheterna inklusive pedagogisk omsorg redovisar ett överskott om 3 944 tkr, vilket beror på ökade intäkter i form av statliga bidrag samtidigt som barnvolymen minskat. Överskottet härrör till att personalkostnaderna följer utefter den budgeterade barnpengen med undantag av statsbidrag. Budget avvikelsen för förskola inklusive pedagogisk omsorg uppgår till 6,6 procent.

Ytterby förskoleområde har ett positivt utfall om 1 663 tkr. Överskottet beror på minskat barnantal. Ytterby förskoleområde har svårigheter med att rekrytera yrkeslegitimerad personal vilket resulterat i att personalkostnaderna förblir något lägre. Molla/Mörlanda (tillhörande Ytterby område) lämnar ett överskott om 1 001 tkr vilket ligger i linje med den volymminskningen som skett under året. Innerby förskoleområde har ett positivt utfall om 870 tkr. Flera av enheterna visar ett överskott men det som försämrar resultatet är kostnaderna för att bedriva Lyckans två nya avdelningar. Dock omhändertas detta av de positiva prognoserna övriga förskoleenheterna inbringar. Innerby förskoleområde har en lägre barnvolym gentemot budget vilket gör att även här kommer inte hela barnpengen nyttjas. Kooperativ och dagbarnvårdare har under höstterminen haft mindre inskrivna barn vilket resulterar till lägre utbetalningar. Överskottet uppgår till 531 tkr.

Fritidshemmen har elevantal efter budget och redovisar sammantaget ett överskott om 181 tkr. Överskottet härrör främst till ökade avgiftsintäkter och ett minskat antal köpta platser av andra aktörer. Budget avvikelsen uppgår till 0,9 procent. Grundskolorna redovisar sammantaget ett negativt resultat om -603 tkr (inkl. modersmål). Utfallet uppgår till 91 056 tkr gentemot budget om 90 453 tkr, budgetavvikelsen är negativ och uppgår till 5 procent. Av underskottet står -441 tkr för ökade kostnader kring modersmål. Modersmål har 2018 lagts som en post vid sidan av grundskolan för att kunna bryta ur dess kostnader och utfallet tyder på att modersmålsundervisning varit underbudgeterad. Horsby 4-6, Altorp samt Molla/Mörlanda är de grundskolor som redovisar överskott. Fyrskolorna redovisar ett underskott om -344 tkr. Dessa skolor har dock haft ett högre elevantal vilket resulterat i att andra verksamheter skall spara in för att täcka fyrskolornas ökade elevantal och där med kostnader. Grundsärskolan redovisar ett positivt utfall om 199 tkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader i snitt genom hela året. Personalkostnaden avviker med cirka 35 procent av en årsarbetare.

Kunskapskällan redovisar ett negativt utfall om -1 358 tkr. Gymnasieskolan har haft högre kostnader under vårterminen av olika slag (personal, it, system, osv). En översyn har gjorts av de olika kostnadsposterna för att kunna bespara under höstterminen, dock inte tillräckligt för att hamna på ett nollresultat. Budgetavvikelsen för gymnasieskolan (exklusive interkommunalt) är negativ och uppgår till -5 procent. Gymnasieskolan interkommunalt (köp-sälj) redovisar ett negativt utfall om -2 174 tkr. Det kraftiga underskottet beror på att man inte helt når den förväntade volymen på säljsidan samtidigt som antal köpta platser ökat markant förhållandevis till förväntningarna. Nettoeffekten är 17 fler köpta platser, vilket innebär att kommunen betalar i snitt 128 tkr per elev till annan kommun. Budgetavvikelsen för de interkommunala är negativ och uppgår till 5 procent. Gymnasiesärskolan redovisar ett positivt utfall om 153 tkr. Avvikelsen beror på färre köpta platser under höstterminen.

Vuxenutbildningen som köps av Vårgårda har ett utfall om 5 397 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse under perioden med 2 tkr. Bibliotek och allmän kulturverksamhet redovisar ett negativt resultat om 91 tkr. Resultatet förklaras av höga driftskostnader som möter ett mindre överskott på allmän kulturverksamhet där utbetalningar av bidrag varit låga för året.

Musikskolan redovisar ett positivt resultat om 22 tkr. Avvikelsen beror på de statsbidrag som tilldelats och som möjliggjort att en liten del av kommunbidraget lämnas till överskott. Musikskolan har de senaste två åren tilldelats kulturbidrag om 620 tkr, överskottet för bidraget uppgår till 516 tkr och förs med till 2019 för att medfinansiera fortsatta satsningar. Fritidsgården redovisar ett överskott om 26 tkr. Fritidsgården har under året tilldelats ett bidrag om 60 tkr från MUCF, vilket resulterat till att verksamheten kunnat återlämna en liten del av kommunbidraget.

Socialnämnden

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning. Socialnämnden redovisar en god, om än sämre, måluppfyllelse jämfört med år 2017 och en marginell avvikelse mot budget för 2018 på 327 tkr.

Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen har under 2018 års första del präglats av den nya dataskyddsförordningen som trädde i kraft den 25 maj. Etapp 4 på demensboendet Hagen har öppnats och förberedelserna inför den nya betalansvarslagen planerades och genomfördes inför den 25 september då lagen gick skarp drift i Västra Götalandsregionen. Den nya organisationen som trädde i kraft november 2017 har satt sig under 2018 och ett arbete kring fördelning och samarbete mellan de två nya verksamhetsområdena, myndighet och socialt stöd, har pågått. Inom vård och omsorg påbörjades ett pilotprojekt för heltidsprojektet under våren och under hösten har projektet gått i skarp drift. Styrgruppen har träffats två gånger i månaden och förvaltningen har ställts inför många stora och svåra utmaningar. I samband med uppstarten av projektet har en lokal överenskommelse med Kommunal tagits fram för att kunna genomföra projektet.

Under september månad trädde den nya betalansvarslagen i kraft vilket betyder att kommunerna måste betala ca 7000 kronor per dygn för patienter som är utskrivningsklara, men som inte kommunerna tar hem. Förvaltningen började tidigt på året med förberedelser för detta och förvaltningen har lyckats mycket bra med sitt arbete. Det ser tufft ut framförallt inom myndighet men även inom vård och omsorg. Detta på grund av bland annat att det varit svårrekryterat. Inom vård och omsorg har trygghetskamera och nyckelfria lås upphandlats och detta kommer att implementeras i verksamheterna under första hälften av 2019. Socialnämnden har vidare beslutat om en förstudie av utbyggnaden av förvaltningens demenscentrum. Ett omfattande säkerhetsprojekt har också initierats och påbörjats i form av ombyggnationer av både Tors hus samt TB-huset. Nya lokaler har också tagits i anspråk på Verkstadsgatan. Socialnämnden har under 2019 fått ett försämrat resultat i öppna jämförelser, vilket är tråkigt då nämnden under de tre tidigare åren ökat sitt resultat.

Ekonomi

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Nämnd	453	442	631	396	235
Förvaltningsledning	4 521	4 794	8 080	5 337	2 743
Myndighet	8 970	9 365	30 174	35 781	-5 607
varav EKB	0	-18 484	-6 786	-6 786	0
Centralt stöd	4 911	7 123	8 183	7 029	1 154
Vård och omsorg	105 799	113 350	115 555	117 864	-2 309
Socialt stöd	52 593	57 706	38 601	34 490	4 111
varav resultatföring flyktingbuffert	0	1 079	-	1 255	-1 255
varav EKB	0	18 484	6 786	6 786	0
Summa verksamhet	**177 247**	**192 780**	**201 224**	**200 897**	**327**
Intäkter	-68 066	-73 194	-44 828	-54 921	10 093
Kostnader	245 312	265 974	246 052	255 818	-9 766
Nettokostnad	**177 246**	**192 780**	**201 224**	**200 897**	**327**

Tabell 66 Resultatet för Socialnämnden åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året. Budget 2018 är inkl tilläggsanslag.

Utfall för helåret 2018 blev ett överskott på ca 327 tkr, varav 1 255 tkr är resultatföring av flyktingbuffert för nyanlända ankomna 2013 och tidigare. Avvikelse från budget blev 0,2 procent. Jämfört med föregående år har förvaltningens nettokostnader ökat med 4 procent jämfört med 2017. Kommunbidraget ökade med 2 procent. Årets resultat av Ensamkommande visar ett negativt utfall på 6 465 tkr. Detta underskott ingår inte i redovisat resultat utan har täckts av tidigare års avsättning till buffert för ensamkommande. Utfallen för myndighet och socialt stöd skiljer sig mycket mellan åren 2017 och 2018. Detta beror framför allt på förändringar i verksamheten ensamkommande där kostnader och intäkter har sjunkit drastiskt och där kostnadsminskningen syns på socialt stöd och intäktsminskningen på myndighet. Utöver detta har en omorganisation skett, där utförardelen av IFO flyttades över från myndighet till socialt stöd. Detta gör att utfallen inte är helt jämförbara mellan åren.

Verksamhet myndighet redovisar -5 607 tkr, kostnader för inhyrda socionomer under första delen av året samt ett ökat antal placeringar av barn och vuxna är orsak till underskott. Verksamhet Vård och omsorg redovisar -2 309 tkr, om man lägger till den för låga tilldelningen i demografimodellen blir utfallet -1 229 tkr som till stor del beror på behovet av bemanningssjuksköterskor under sommaren samt en nyöppnad avdelning i Hagen, där öppningen genomfördes en månad tidigare än enligt budgetplan. Verksamhet socialt stöd redovisar ett överskott på 2 856 tkr; tillfälliga intäkter, ej nyttjad budget inom LSS samt neddragning av 0,5 enhetschef är några av orsakerna. Verksamhet centralt stöd samt förvaltningsledning redovisar också positiva överskott; ej nyttjad buffert på förvaltningsledning samt ökade intäkter på centralt stöd förklarar överskottet.

GA KJ

Under året avvecklades kommunens egna HvB för ensamkommande enligt plan och redovisar ett bättre resultat än budgeterat. Externa placeringar och inhyrda handläggare för ensamkommande-verksamheten är den största orsaken till att en större del än budgeterat behövts tas från bufferten.

För att klara 2019 års budget krävs både återhållsamhet och besparingsåtgärder. En första prognos för 2019 har beräknats och pekar mot ett underskott. Framför allt placeringar inom myndighet ser ut att fortsätta på en hög nivå. Verksamheten jobbar för att inte behöva anlita bemanningsföretag men det är svårrekryterat vissa perioder.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är väghållare för kommunens infrastruktur. Nämnden ansvarar även för projektering, upphandling och genomförande av fastigheter och anläggningar i samband med beslutade investeringar. Verksamhetsåret 2018 redovisarvisar tekniska nämnden ett negativt resultat om -322 tkr.

Verksamhetsbeskrivning

Det som grundlade avvikelserna för tekniskas verksamhet och ekonomi detta år var en extraordinär kall, snörik vinter och en likaledes extraordinär varm och torr sommar, vilket innebar ökade insatser med ökade kostnader inom snöröjning, halkbekämpning, uppvärmning på vintern medan sommaren krävde mycket i fråga om kylaggregat och bevattningsinsatser. Sammantaget påverkade det gata, park och fastighetsverksamheten direkt och senare också resten av förvaltningen i form av sparbeting. T.ex. ingen ekologisk kost sista kvartalet, återhållsamhet runt vikarietillsättningar, maskininköp sköts på framtiden etc. Dock gjorde förvaltningen ett fantastiskt arbete inom sparbetinget och budgeten är näst intill i balans.

Enheten fastighet har fortsatt att arbeta framåt med underhållsplanerna, arbetat vidare med energioptimering och även gjort en del nyproduktion. Bland annat har renoveringen av Hagens alla etapper färdigställts. Horsbyskolans tillbyggnad har påbörjats och en totalrenovering av Horsby förskolas tak har genomförts. Eggvena skola och förskola har fått ett helt nytt ventilationsaggregat. EPC-projektet har fortsatt och nu är alla kommunens fastigheter uppkopplade och övervakade. Gäsenegården har under året fått fjärrvärme genom ett samarbete med Herrljunga Elektriska och Gäsene mejeri.

I gatumiljön har stationsområdet snyggats upp och trafiksäkerhetsåtgärder har tillsammans med trafikverket gjorts för att förhindra otillåten körning i gångtunneln. På Horsbystigen byggdes ny GC-bana på en sträcka av 90 m som också var ett samfinansieringsprojekt med trafikverket. Trygghetshöjande och brottsförebyggande åtgärder har utförts, bl.a. vid pendelparkeringarna på båda sidor om stationen.

Asfaltering av refuger på storgatan samt på gator och vägar i Hudene, Ljung och Annelund har gjorts. Fartdämpande åtgärder på Horsbyvägen vid skolan har också slutförts. Under december har arbetet med att ta fram handlingar för nya upphandlingar av vintervägh̊allnings- och gatu/grönytekontrakt startat.

Inom byggprojektledning som är inne i en investeringsintensiv period har "Horsbyskolan etapp 1" (En ny skolbyggnad i 2 plan på ca 1 500 m²) upphandlats och byggnationen har startat. Etapp 2 (Kök och Matsal vaktmästeri och godsmottagning) har startat och kommer att upphandlas under våren 2019. Ombyggnationen av Hagens äldreboende etapp 4 har slutförts och tagits i drift och nu har Hagen totalt 40 anpassade demenslägenheter. Skolgårdarna på Molla skola/förskola har iordningställts och tagits i bruk.

Försäljning av tomter i Herrljunga fortsätter att öka och måluppfyllelsen ligger högre än förväntat. Antalet reserverade tomter har också en uppåtgående kurva, både från kommersiellt som från privat håll. På industrimarkssidan märks en ökad efterfrågan och planeringen av inköp av industrimark utifrån översiktsplanen har startat.

På lokalvårdssidan ökar behovet av mera tjänster då övriga verksamheter växer. Ny standard för hur en städcentral skall vara utformad togs fram. Standarden kommer att gälla för framtida byggprojekt.

På fritidssidan har dialog med föreningslivet och skola hållits om behovet av ny idrottsanläggning. Mycket talar för att en ny inomhushall är det största behovet. Behovsdiskussionen fortsätter 2019. Fritidsutemiljön i Herrljunga har fått frisbeekorgar, en asfalterad yta med nya skateramper och nya bryggor till Sämbadet har köpts in.

Mellan åren 2013 och 2018 minskade mängden restavfall till förbränning med mer än 20 procent vilket är positivt och följs upp som ett verksamhetsmått. Entreprenaden gällande insamling av slam från enskilda avloppsanläggningar förlängdes under hösten med två år. På Tumbergs avfallsanläggning genomfördes stora terrasseringsarbeten inför sluttäckningen av etapp 1.

Ekonomi

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Nämnd	231	250	271	230	41
Gemensamt*	352	1 304	1 328	1 197	131
Fastighet	-1 397	-2 138	13 632	13 841	-208
Gata & Park	11 545	11 269	11 654	13 241	-1 587
Internservice**	228	418	-104	-636	532
Fritidsverksamhet	7 303	7 508	7 999	7 230	769
Renhållning***	-	-	-	-	-
Summa verksamhet	**18 262**	**18 611**	**34 780**	**35 102**	**-322**
Intäkter	-113 219	-105 296	-89 235	-91 105	1 870
Kostnader	131 480	123 907	124 015	126 208	-2 193
Nettokostnad	**18 261**	**18 611**	**34 780**	**35 102**	**-322**

Tabell 67 Resultatet för Tekniska nämnden åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året. Budget 2018 är inkl tilläggsanslag. *Under gemensamt redovisas Bostadsanpassning, Mark, Skog, förvaltningsledning samt personalkaffet. **Internservice är samlingsbegrepp för Måltidsservice, Lokalvård och Tvätt. ***Renhållningen redovsiar ett nollresultat på grund av ombokning av resultatet till balansräkningen. Se separat redovisning längre ner.

Förvaltningen visar ett negativt resultat med 322 tkr för helåret 2018. Underskottet förklaras till störst del av starten av 2018 års väderlek med låga temperaturer och mycket snöfall. Detta resulterade i höga snöröjnings- och halkbekämpningskostnader samt höga uppvärmningskostnader. Effekten av detta ser man på Gata & Parks samt fastighets resultat där fastighet till stor del kunnat begränsa underskottet. Fastighets underskott förklaras, förutom av de för året höga kostnaderna kopplade till kyla och snö, av att det finns outhyrda lokaler och lägenheter. Tekniska nämndens förändrade budget 2017 och 2018 förklaras av förändringen av internhyrorna. Till 2018 togs delen av internhyrorna som avsåg kapitalkostnader bort och istället tilldelades tekniska nämndens fastighetsavdelning motsvarande budget. Detta ger en förklaring på förändringen av utfallet mellan åren för fastighet.

GP KJ

Fritidsverksamhetens överskott på framförallt intäktssidan begränsade årets underskott tillsammans med internservicen. Fritidsverksamhetens höga intäkter får till viss del ses som en för året isolerad händelse då Alingsås badhus varit stängt på grund av ombyggnation och deras skolor samt föreningsliv då nyttjat Herrljungas simhall till simundervisning och träningar. Förvaltningen har under året jobbat med att hålla nere kostnaderna för att väga upp det konstaterade höga kostnaderna i början av året. Vid delåret beslutades även en rad åtgärder för att begränsa underskottet.

Internservice

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Måltidsserivce	-88	145	-89	-591	502
Lokalvård	-6	-97	-31	-314	283
Tvätt	108	370	16	268	-253
Summa verksamhet	**14**	**418**	**-104**	**-636**	**532**

Tabell 68 Resultatet för Internserviceverksamheten åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året.

Bland några av de beslutade sparåtgärderna fanns att dra ner på andelen ekologiska livsmedelsinköp samt att under året avstå från att köpa in städmaskiner. Detta resulterade i ett överskott på måltidsservicen samt lokalvården. Lokalvården har dessutom för året haft låga sjuktal med låga kostnader för vikarietillsättning som följd. Tvätteriets som ska vara självfinansierat via intäkter går fortsatt med underskott på grund av för lågt pris.

Renhållning

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Taxefinansierat					-
Renhållning	-160	-1 213	540	194	346
Summa verksamhet	**-160**	**-1 213**	**540**	**194**	**346**
Affärsverksamheten					-
Renhållning	906	-764	-1 000	-471	-529
Summa verksamhet	**906**	**-764**	**-1 000**	**-471**	**-529**

Tabell 69 Resultatet för Renhållningsverksamheten åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året.

Renhållningens taxefinansierade del gick under året med 194 tkr i underskott vilket var 346 tkr ifrån budgeterat underskott. Renhållningen budgeteras för att betala tillbaka den ackumulerade skulden som finns mot taxekollektivet genom tidigare års överskott.

Under ansvaret renhållning ligger även en del som avser affärsverksamhet. Resultatet på affärsverksamheten resultatförs centralt under gemensamma kostnader inom kommunen och ligger ej med under tekniska förvaltningen, varken budget- eller utfallsmässigt.

Bygg och miljö

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om olyckor. Bygg- och Miljönämnden redovisar ett positivt resultat på 573 tkr för verksamhetsåret 2018.

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Miljöenheten har inom de flesta områden uppfyllt tillsynsplanen. Inkommande ärenden inom enskilda avlopp och renhållning har varit färre än beräknat. Totalt har 580 ärenden handlagts. Enheten har varit något underbemannade under året då det varit ett bortfall på ca 40 procent av en heltid. Det motsvarar knappt 10 procent av enhetens totala personalresurs. Under året har mycket arbete ägnats åt GDPR och informationssäkerhet, vilket inneburit att miljöenheten sett över rutiner och blanketter.

Plan- och byggenheten

Året har präglats av arbetet med GDPR och informationssäkerhet, vilket inneburit att plan- och byggenheten sett över rutiner och blanketter. Enheten är mycket liten i sin omfattning endast 2,75 tjänst och har många olika ansvarsområden. Det finns en bred kunskap och erfarenhet bland medarbetarna och från och med i år så har förvaltningschefstjänsten lagts permanent på enheten. Arbetsbelastningen är stor och enheten är minst sagt underbemannad.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har under året haft en hel del föräldraledig personal. I september så sa Stf. Räddningschef upp sig från sin tjänst. Under hösten har arbetet med att rekrytera en ny Stf. Räddningschef tagit en hel del tid. Precis innan årsskiftet blev det dock klart med en efterträdare. Under våren flyttades räddningstjänstens övningsplats, vilket tog mycket tid i anspråk. Tillsynsplanen har i stort uppfyllts. Antalet tillsynsbesök når upp till målet, men fördelningen mellan LSO och LBE ser olika ut. Råd och information till allmänheten har gjorts enligt de mål som sats upp. Den satsning som var planerad mot landsbygd där vi har lång insatstid uteblev på grund av personalomsättning. Antalet larm blev 263 stycken, vilket är en minskning från 2017. Sommaren blev den torraste på många år och 96 stycken larm blev resultatet på de tre sommarmånaderna som normalt brukar vara lugna. Det larmet som sticker ut mest är branden på lerduvefabriken i Säm och räddningstjänstens medverkan vid de större bränderna i Dalarna och Värmland. Under sommaren kom också den nya släck/tankbil till Annelund som togs i skarp drift i augusti. Varje medarbetare var en hel dag på Hasslums övningsfält i Skövde och fick köra tre insatsövningar. Detta var uppskattat från personalen. På grund av sommarens bränder så har en del nytt material införskaffats. Under året har endast en fördjupad olycksundersökning gjorts och denna på lerduvefabriken. Räddningstjänsten ser en fortsatt minskning på de externa brandutbildningarna, detta påverkar nyckeltalet. Dock så har sjukvårdsutbildningarna ökat och närmare 200 personer har utbildats i HLR under året.

Framtid

Miljöenheten

Digitalisering är ett område som är högprioriterat för miljöenheten under 2019. E-tjänster ska förhoppningsvis komma på plats under våren och förhoppningen är att de flesta ärenden ska komma in digitalt. I ärendehanteringssystemet jobbar enheten med att lägga in beslutsmallar för att underlätta handläggningen.

Plan- och byggenheten

Bygg- och miljönämndens administration och förvaltningschef finns under enheten med funktionen central nämndsekreterare från och med 2019. Enhetens arbetsuppgifter är av mycket olika karaktär och kräver gott samarbete mellan de olika funktionerna. Utmaningen i framtiden är att kunna klara av detta med de små resurser som vi har. Enheten arbetar tillsammans med miljöenheten med vissa administrativa arbetsuppgifter och ser att det är nödvändigt även i framtiden. Enheten kommer att planera för att så småningom ha ett e-arkiv på förvaltningen.

Räddningstjänsten

En ny stf Räddningschef ska introduceras i verksamheten, samt utbildas under året. Under våren kommer förhoppningsvis ett nytt RIB avtal. På grund av introduktion av ny stf Räddningschef så är målsättningen att sköta myndighetsansvaret och de vanliga insatserna kring råd och information. Räddningstjänsten kommer under året att utbildas på pågående dödligt våld och terror. Målet är även några större övningar under hösten. En ny lastväxlartank är beställd och ska levereras till sommaren. Enheten hoppas att få upp de externa brandutbildningarna under året samt att utveckla samverkan med de kommunala bolagen kring larmhantering.

Ekonomi

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse
Nämnd	205	171	209	187	22
Miljö	997	1 482	1 280	1 320	-40
Bygg	859	1 070	1 771	1 489	282
Räddningstjänst	11 538	11 209	11 095	10 786	309
Summa verksamhet	**13 599**	**13 933**	**14 355**	**13 782**	**573**
Intäkter	-5 199	-5 065	-4 841	-5 987	1 146
Kostnader	18 798	18 998	19 196	19 769	-573
Nettokostnad	**13 599**	**13 933**	**14 355**	**13 782**	**573**

Tabell 70 Resultatet för Bygg och miljönämnden åren 2016-2018 med avvikelse mot budget det sista året. Budget 2018 är inkl tilläggsanslag.

Bygg och miljönämndens utfall för verksamhetsåret 2018 uppgick till 13 782 tkr gentemot en budget om 14 355 tkr. Bygg och miljönämnden redovisar där med en positiv budgetavvikelse om 573 tkr (4 procent) varav 402 tkr förklaras av överskott på kapitalkostnader. Bygg- och miljönämnden redovisar i sin helhet en god budgetföljsamhet.

Miljöenheten redovisar ett mindre negativt resultat om -40 tkr. Detta förklaras av att verksamheten under året haft färre inkommande ärenden. Byggenheten redovisar ett positivt resultat om 282 tkr som förklaras av högre intäkter för bygglovsavgifter samt lägre kostnader avseende mätningsförrättningar och ej genomförda utbildningsinsatser inom GIS. Räddningstjänsten redovisar ett positivt resultat om 309 tkr som förklaras av överskott på kapitalkostnader om 402 tkr. Vid exkludering av kapitalkostnader redovisas en negativ avvikelse om -92 tkr. Det negativa resultatet förklaras av ökade förbrukningskostnader.

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgång

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och dylikt.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

Driftredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Kapitalkostnad

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital. Är en intern post.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

RKR

Rådet för Kommunal Redovisning som har i sin roll som normgivande organ i uppgift att utveckla god redovisnignssed enligt lagen (1997:614) om kommunal redovisning.

Självfinansieringsgraden

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel.

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade av främmande kapital. Motsatsen till soliditet.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Övriga begreppsförklaringar

I alla tabeller med siffror anges värden med tal. Finns det inget värde för perioden anges: "-". Värden i tusen kronor är förkortade som tkr och värden i miljoner kronor som mnkr.

Förkortningar:

- KF = Kommunfullmäktige
- KS = Kommunstyrelsen
- BN = Bildningsnämnden
- SN = Socialnämnden
- TN = Tekniska nämnden
- BMN = Bygg och miljönämnden

GA KJ

Revisionsberättelse

Bilaga 1, KS § 52/2019-03-18

DIARIENUMMER:	2018-xx
FASTSTÄLLD/INSTANS:	2019-xx-xx
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2019-
GILTIG TILL:	----------
DOKUMENTANSVAR:	Förvaltningschef

Ombudgetering Investeringar 2018-12-31

BN,SN, TN och BMN

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Sammanställning 2

Projekt Markköp 2

Projekt IT strategi + trådlöst närverk Herrljunga 2

Projekt IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA 3

Projekt Inventarier/IT BN 3

Projekt Förstudie förskola Herrljunga 3

Projekt Förstudie Altorpsskolan 3

Projekt Inventarier Horsby 3

Projekt Förstudie OD skola/förskola 3

Projekt Inventarier SN 3

Projekt Hemgården larm 4

Projekt Horsby förskola/ skola 4

Projekt Verksamhetsanpassningar 4

Projekt EPC B 4

Projekt Säkerhetshöjande åtgärder 4

Projekt Hagen etapp 4 4

Projekt Reinvestering fastighet 5

Projekt Maskiner fastighetsskötsel 5

Projekt Ventilation Eggvena 5

Projekt Ställplatser husbilar 5

Projekt Mindre gatuanläggningar 5

Projekt Reinvestering gata 6

Projekt Industriväg Öltorp 6

Projekt Upprustning lekplatser 6

Projekt Södra Horsby etapp 1 6

Projekt Vattenrutschkana 6

Sammanställning

Projekt (tkr)	Ursprungs budget 2018	Tillägg/ ombudg 2018	Summa Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse	Äskat till 2019
Kommunstyrelsen						
Markköp	1 000	0	1 000	0	1 000	1 000
IT strategi + trådlöst ntv Hrja	2 000	0	2 000	1 856	144	144
IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA	2 000	0	2 000	1 929	71	71
Bildning						
Inventarier/IT BN	1 000	147	1 147	805	342	234
Förstudie förskola Herrljunga	300	0	300	0	300	300
Förstudie Altorpskolan	300	0	300	0	300	300
Inventarier Horsby	750	565	1 315	350	965	965
Förstudie OD skola/förskola	200	0	200	0	200	200
Socialnämnden						
Inventarier SN	500	0	500	249	251	260
Hemgården larm	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Tekniska						
Horsby förskola/skola	35 100	10 178	45 278	22 469	22 809	22 809
Verksamhetsanpassningar	750	171	921	546	375	375
EPC B	0	7 110	7 110	4 940	2 170	2 170
Säkerhetshöjande åtgärder	800	564	1 364	1 057	307	307
Hagen etapp 4	0	2 667	2 667	1 863	804	804
Reinvest fastighet	8 400	852	9 252	6 815	2 437	2 437
Maskiner fastighetsskötsel	200	0	200	59	141	141
Ventilation Eggvena	0	3 335	3 335	2 253	1 082	1 082
Ställplatser husbilar	0	100	100	0	100	100
Mindre gatuanläggningar	1 000	400	1 400	1 202	198	198
Reinvestering Gata	2 000	0	2 000	1 951	49	49
Industriväg Öltorp	0	800	800	0	800	800
Upprustning lekplatser	200	0	200	58	142	142
Södra Horsby etapp 1	0	692	692	0	692	692
Vattenrutschkana	800	746	1 546	212	1 334	1 334
TOTALT	**57 300**	**29 327**	**86 627**	**48 614**	**38 013**	**37 914**

Projekt Markköp

Investeringsmedel för köp av strategisk mark.

Skäl för ombudgetering

Under 2019 ses ett ökat investeringsbehov.

Projekt IT strategi + trådlöst närverk Herrljunga

Investeringsmedel för IT gällande strategi och trådlöst nätverk i Herrljungas skolor.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt. Uppstartsmöte skedde under hösten 2018, arbetet påbörjades 2019.

Projekt IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA
Investeringsmedel för IT gällande kapacitetsutökning i Herrljunga och Vårgårda.

Skäl för ombudgetering
Projektet är påbörjat men inte färdigställt.

Projekt Inventarier/IT BN
Inköp av inventarier mm för bildning.

Skäl för ombudgetering
Behovet finns av ytterligare investeringsmedel 2019.

Projekt Förstudie förskola Herrljunga
Förstudie av ny förskola i Herrljunga.

Skäl för ombudgetering
Förstudie förväntas genomföras 2019.

Projekt Förstudie Altorpsskolan
Förstudie av ombyggnation på Altorpskolan.

Skäl för ombudgetering
Förstudie förväntas genomföras 2019.

Projekt Inventarier Horsby
Utbyte av inventarier.

Skäl för ombudgetering
Då bygget, det vill säga de nya lokalerna, inte stod klara under året fanns ingen möjlighet att nyttja hela investeringsbudgeten.

Projekt Förstudie OD skola/förskola
Förstudie av nya skola/förskola i OD.

Skäl för ombudgetering
Förstudie förväntas genomföras 2019.

Projekt Inventarier SN
Inköp av inventarier mm för socialnämndens räkning

Skäl för ombudgetering

GA KY

260 tkr ska användas till att bygga om köket på Gruppbostaden Ringvägen LSS för att uppfylla gällande krav. Ombyggnaden har blivit försenad av olika orsaker utanför socialförvaltningens kontroll.

Projekt Hemgården larm
Larmsystem på hela Hemgården

Skäl för ombudgetering
Upphandlingen stoppades under hösten pga undermåligt förfrågningsunderlag. Återupptas under våren 2019.

Projekt Horsby förskola/ skola
Bygge av mellanstadieskola på Horsby.

Skäl för ombudgetering
Projektet pågår över flera år.

Projekt Verksamhetsanpassningar
Mindre anpassningar av lokaler, som beställs av verksamheten.

Skäl för ombudgetering
Projektet påbörjat med allt är inte slutfört.

Projekt EPC B
Energisparingsåtgärder på kommunens fastigheter.

Skäl för ombudgetering
Projektet påbörjat med allt är inte slutfört.

Projekt Säkerhetshöjande åtgärder
Energisparingsåtgärder på kommunens fastigheter.

Skäl för ombudgetering
Projektet påbörjat med allt är inte slutfört.

Projekt Hagen etapp 4
Ombyggnad av Hagen etapp 4, vilket skapar nya platser för särskilt boende.

Skäl för ombudgetering
Projektet är huvudsakligen färdigställt, men kommer att belastas med kostnader även under 2019.

Projekt Reinvestering fastighet
Reinvesterande åtgärder på kommunens fastighetsbestånd.

Skäl för ombudgetering
Renovering av ytskikt i simhallen återstår. Det är under 2018 inte genomfört då det inte passat för verksamheten.

Projekt Maskiner fastighetsskötsel
Inköp av maskiner till fastighetsskötsel.

Skäl för ombudgetering
Önskas ombudgeteras för att klara av nästa års inköp av dyrare maskiner.

Projekt Ventilation Eggvena
Upprustning av ventilation.

Skäl för ombudgetering
Projektet påbörjat med allt är inte slutfört.

Projekt Ställplatser husbilar
Etablering av ställplatser för husbilar vid Orraholmen.

Skäl för ombudgetering
Projektet ännu inte påbörjat. Förhoppning om projektstart år 2019.

Projekt Mindre gatuanläggningar
Mindre anläggningar inom området gata, park och mark.

Skäl för ombudgetering
Projektet påbörjat med allt är inte slutfört.

GP KV

Projekt Reinvestering gata
Reinvesterande åtgärder på kommunens gator.

Skäl för ombudgetering
Projektet är huvudsakligen färdigställt, men kommer att belastas med kostnader för linjemålning under år 2019.

Projekt Industriväg Öltorp
Industrigatan "Öltorps industriväg" förstärks, breddas och beläggs.

Skäl för ombudgetering
Behovet uppkom sent på året 2018 med projektstart februari 2019.

Projekt Upprustning lekplatser
Upprustning av kommunens lekplatser.

Skäl för ombudgetering
Planeras för större åtgärd 2019 som inte täcks av 2019 års beslutade budget för just upprustning av lekplatser.

Projekt Södra Horsby etapp 1
Första etappen av de nya etableringsområdet.

Skäl för ombudgetering
Projektet är huvudsakligen färdigställt, men kommer att belastas med kostnader för beläggningsåtgärder under år 2019.

Projekt Vattenrutschkana
Utbyta av vattenrutschkana i simhallen.

Skäl för ombudgetering
Har ej varit möjligt att påbörja arbetet med utbyte av rutschkana då ytskiktet i simhallen bör bytas samtidigt. Arbetet med detta väntas starta 2019

GD-KV

Omröstningsbilaga 1 KS § 53/2019-03-18	Tjänstgörande	Anta S och L:s tillägg mot avslå S och L:s tillägg		
		JA	NEJ	Avstår
Gunnar Andersson, Ordförande (M)	X		X	
Jessica Pehrson, 1:e vice ordförande (C)	X		X	
Mats Palm, 2:e vice ordförande (S)	X	X		
Andreas Molin, Ledamot (C)	X		X	
Fredrik Svensson, Ledamot (KD)				
Rexwall Ronnie, Ledamot (Kv)				
Lennart Ottosson, Ledamot (Kv)	X		X	
Elin Alavik, Ledamot (L)				
Kari Hellstadius, Ledamot (S)				
Kerstin Johansson, Ledamot (S)	X	X		
Jimmie Stranne, Ledamot (SD)				
Niclas Emanuelsson, Ersättare (C)				
Simon Fredriksson, Ersättare (C)				
Peter Artman, Ersättare (KD)				
Kent Johansson, Ersättare (Kv)	X		X	
Håkan Körberg, Ersättare (L)	X	X		
Christina Abrahamsson, Ersättare (M)	X		X	
Lise-Lotte Hellstadius, Ersättare (S)				
Magnus Fredriksen, Ersättare (S)	X	X		
Jacob Brendelius, Ersättare (SD)	X		X	
Tommy Thulin, Ersättare (SD)				
Magnus Jonsson, Ersättare (V)				
Summa		**4**	**7**	**0**